

**Cēsu
Centrālās bibliotēkas
atskaite
par darbu 2019. gadā**

SATURS

Kopsavilkums	4
1. Vispārīgs reģiona bibliotēku tīkla raksturojums	6
1.1. Apkalpošanas reģions	6
2. Finansiālais nodrošinājums	7
Bibliotēku finansiālais nodrošinājums reģionā kopā	7
Bibliotēku izdevumi reģionā kopā	8
Pagastu bibliotēku finansiālais nodrošinājums	8
Pagastu bibliotēku izdevumi	8
Cēsu CB finansiālais nodrošinājums	8
Cēsu CB izdevumi	8
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	9
3.1 Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi	9
3.2. Iekārtas un aprīkojums	10
4. Personāls	10
4.1. Personāla raksturojums	10
4.2. Tālākizglītība	10
4.3. Statistika	10
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	12
5.1. Pamatrādītāji	12
Reģiona bibliotēkās kopā	12
Pagastu bibliotēku pamatrādītāji	13
Cēsu CB pamatrādītāji	13
Starpbibliotēku abonements (SBA)	14
5.2. Reģiona E – grāmatu bibliotēkas statistikas dati	14
5.3. Ārējie apkalpošanas punkti	15
5.4. ESIP darbība	15
5.5 Elektroniskais katalogs kā pakalpojums	17
6. Krājums	18
6.1. Krājuma komplektēšanas politika un organizācija Cēsu CB	18
6.2 Finansiālais nodrošinājums Cēsu CB	18
Cēsu CB krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums(EUR)	18
6.3. Rekatalogizācija reģiona bibliotēkās	18
6.4. Krājumu pārbaudes reģiona bibliotēkās	19
6.5. Krājuma rādītāji	19
6.6. CB pieejamo datubāzu izmantojums Cēsu CB	20
6.7. Darbs ar parādniekiem	20

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	20
7.1. Cēsu reģionā kopumā	20
Pagastu bibliotēkās	20
Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļa.....	22
7.2. Bērnu un jauniešu bibliotēkārā apkalpošana CB Bērnu apkalpošanas nodaļā.....	22
7.3. Krājuma veidošana	22
7.4. Uzziņu darbs. Pasākumi	23
Pasākumi.....	23
7.5. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes.....	28
7.6. Sadarbības tīkls.....	31
7.7. Profesionālā pilnveide	31
8. Novadpētniecība.....	35
8.1. Darba virzieni un pakalpojumi, prioritātes	35
8.2. Resursu digitalizācija	36
8.3. Novadpētniecības datubāze	36
8.4. Sadarbība	37
8.5. Darbs ar pagastu bibliotēku darbiniekiem.....	38
8.6. Krājums	39
8.7. Novadpētniecības lasītavas lietotāji	41
8.8. Izsniegums.....	41
8.9. Bibliogrāfiskais darbs.....	41
8.10. Novadpētniecības darba popularizēšana	42
Izstādes.....	42
Pasākumi.....	46
8.11. Publicitāte	47
8.12. Secinājumi, nākotnes prognozes, uzdevumi.....	48
9. Projekti.....	49
10. Publicitāte.....	51
10.1 Bibliotēkas tēla veidošana, sabiedrības informēšana	51
10.2 Reģiona bibliotēkas informācija tīmeklī.....	55
10.3 Veiksmīgākie bibliotēkas popularizējošie pasākumi	59
Pasākumi Cēsu Centrālajā bibliotēkā	59
Dažādas aktivitātes citās reģiona bibliotēkās.....	69
10.4. Problēmas un to risinājumi.....	74
11. Sadarbības tīkla raksturojums	74
11.1 Sadarbība ar pašvaldībām	74
11.2. Citi sadarbības partneri	74

11.3. Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība	75
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs	76
12.1. Semināri	76
12.2. Pieredzes braucieni	77
12.3. Novadpētniecības konkurss.....	78
12.4. Konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām	78
12.5. Sadarbība ar citām iestādēm	79

Cēsu Centrālās bibliotēkas pārskats par reģiona bibliotēku darbu 2019. gadā

Pārskatā ir sniegtas ziņas par svarīgākajiem darba rādītājiem un notikumiem Cēsu reģiona publiskajās bibliotēkās kopumā un Cēsu Centrālajā bibliotēkā atsevišķi.

Saīsinājumi:

CB – Centrālā bibliotēka

LNB – Latvijas Nacionālā bibliotēka

VKKF – Valsts Kultūrkapitāla fonds

ESIP – Eiropas Savienības informācijas punkts

Pārskatu sastādīja CB darbinieki:

Direktore **Natālija Krama**

Direktores vietniece **Skaidrīte Daņilēviča**

Metodiskā darba vadītāja **Zaiga Eglīte**

Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītājas p. i. **Inta Zaksa**

Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja **Aija Lauberga**

Novadpētniecības speciālistes **Ināra Elbrete** un **Elīna Riemere**

Sociālo mediju speciāliste **Krista Annija Lauberga**

Lasītavas un ESIP informācijas punkta vadītāja **Ineta Kļaviņa**

Lietvede **Valdone Priedīte**

Par pārskata noformējumu gādāja noformētāja **Māra Grīnvalde**

Kopsavilkums

Prioritātes

1. 2019.gadā Cēsu bibliotēkai apritēja 100 gadi kopš tās dibināšanas

Izceļot šo zīmīgo notikumu, bibliotēkā tika sagatavots:

- **izstāžu cikls** par Cēsu bibliotēkas vēsturi Cēsu pilsētas un Latvijas vēstures kontekstā. Visa gada garumā interesentiem tika piedāvāts skatīt informatīvas ekspozīcijas, kurās atspoguļota bibliotēkas darbība ik pa 25 gadiem. Viss izstāžu cikla “Cēsu bibliotēkai 100” kopums ar tā noslēdzošo – ceturto – informatīvo ekspozīciju saviesīgā gaisotnē tika atvērts bibliotēkas dzimšanas dienai veltītajā sarīkojumā 27. novembrī, uz kuru tika aicināti čaklākie bibliotēkas lasītāji un sadarbības partneri.

Informatīvo ekspozīciju kopums interesentiem ir pieejams arī attālināti elektroniskā formātā bibliotēkas tīmekļvietnē.

Bibliotēkas simtās gadadienas izskaņā tapa

- **video materiāls** – stāsts par bibliotēkas mainīgajām mājvietām Cēsīs un tajās piedzīvotajiem zīmīgajiem notikumiem laikposmā no 1919. līdz 2019. gadam.

Lai izdotu grāmatu par bibliotēkas vēsturi (2011. gadā bibliotēka izdeva grāmatu „Cēsu bibliotēka 90 gados”), veidotu informatīvas izstādes un videomateriālu par bibliotēku, faktu materiāls tiek ņemts no bibliotēkas gada atskaitēm, novadpētniecības krājumā apkopotajiem publicētajiem materiāliem, arhīvu dokumentiem un bibliotēkas hronikas, ko veidojam ik gadu.

2019. gada Informatīvās ekspozīcijas par mūsu bibliotēku un video materiālu skatīt [ŠEIT](#).

Sīkāk par bibliotēkas 100 gades pasākumiem, cikla izstādes un videomateriāla tapšanu lasīt nodaļās: Nr. 8.1- 35. lpp. un Nr.10.3 – 59. lpp.

2. Viena no bibliotēkas darba prioritātēm joprojām ir **darbs ar bērniem un jauniešiem**. No bibliotēkas rīkotajiem pasākumiem lielu atsaucību guvuši nu jau par tradīciju kļuvušie tematiskie **ģimeņu rīti**

Sīkāku aprakstu lasīt nodaļā Nr.7.4 – 29.lpp.

3. Jauniešu auditorijai aizraujošs konkurss bija rudenī Dzejas dienu ietvaros “Spārnotās grāmatu muguriņu rīmes”

Sīkāku aprakstu lasīt nodaļā 10.3 – 61. lpp.

4. Novadpētniecības krājuma **digitalizācija**

Sīkāku aprakstu lasīt nodaļā Nr.8.2 – 36. lpp.

5. Veiksmīgs notikums reģiona bibliotēkās 2019. gadā bija **novadpētniecības konkurss** pagastu bibliotēkām “Manas bibliotēkas vēsture”

Sīkāku aprakstu lasīt nodaļā 8.5 – 38. lpp.

6. Skolu un publisko bibliotēku **krājumu inventarizācijas**

Sīkāku aprakstu lasīt nodaļā Nr. 6.4 – 19. lpp.

Jauni pakalpojumi bibliotēkā

1. Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkā ar 2019. gada septembri ierīkots iedzīvotāju apkalpošanas centrs ar pagasta pārvaldes funkcijām. Noteiktos laikos iedzīvotājus pieņem bāriņtiesas, sociālā dienesta speciālisti, kā arī pagasta pārvaldes vadītāja. Vienu stundu dienā turpat pieejami arī pasta pakalpojumi. Bibliotēkas vadītāja papildus savam darbam veic pārvaldes darbu – pieņem iedzīvotāju iesniegumus, pārsūta tos novada pašvaldībai, sniedz informāciju, praktiski palīdz aizpildīt nepieciešamos dokumentus. Par to bibliotēkas vadītāja saņem papildus atalgojumu.

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku tīkla raksturojums

1.1. Apkalpošanas reģions

Cēsu reģiona **8 novados** pavisam ir **55** bibliotēkas, kurām Cēsu Centrālā bibliotēka ir metodiskais un konsultatīvais centrs:

29 publiskās bibliotēkas

26 izglītības iestāžu bibliotēkas

Atskaites gadā likvidēta 1 –Cēsu novada Vaives pagasta Līvu skolas bibliotēka, jo skola reorganizēta par pirmsskolas izglītības iestādi.

2018. gadā tika atkārtoti noslēgti sadarbības līgumi ar 7 novadu - Amatas, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Vecpiebalgas pašvaldībām. Bibliotekāro pakalpojumu nodrošinājums un esošais bibliotēku tīkls reģionā visumā ir apmierinošs.

Informācija par Cēsu novada bibliotēkām

(iedzīvotāju skaits novadā **17887**)

Cēsu novada teritorijā ir 1 pilsēta un 1 pagasts :

Cēsu pilsēta (iedz. skaits – 16 394)

Vaives pagasts (iedz. skaits – 1493)

Cēsu novadā pavisam ir **14 bibliotēkas:**

t.sk.:

3 publiskās bibliotēkas:

Cēsu Centrālā bibliotēka

Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka

Vaives pagasta Rāmuļu bibliotēka

Abas Vaives pagasta publiskās bibliotēkas darbojas kā patstāvīgas bibliotēkas, tās ir reģistrētas Bibliotēku reģistrā, taču tās ir arī kā CB struktūrvienības, to budžets ir nodalīts, taču to amatu vienības iekļautas CB amatu vienības vienību sarakstā. Abu bibliotēku darbinieces ir CB padotībā.

Vispārizglītojošo un profesionālo skolu bibliotēkas ir savu izglītības iestāžu padotībā, taču CB tām ir metodiski konsultatīvais centrs.

8 vispārizglītojošo skolu bibliotēkas:

DA Cēsu Valsts ģimnāzijas b-ka

Cēsu Valsts ģimnāzijas b-ka

Cēsu pilsētas vidusskolas b-ka

Cēsu 1. pamatskolas b-ka

Cēsu 2. pamatskolas b-ka

Cēsu Pastariņa skolas b-ka

Cēsu internātpamatskolas – rehabilitācijas centra b-ka

Vaives pagasta Rāmuļu pamatskolas b-ka

2 profesionālo skolu bibliotēkas:

Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas bibliotēka
Vidzemes Tehnoloģiju un Dizaina tehnikuma bibliotēka

Novada iedzīvotājus, kuriem ir redzes problēmas, Cēsīs apkalpo **v/a Latvijas neredzīgo bibliotēkas Cēsu filiāle**, kura oficiāli nav Centrālās bibliotēkas padotībā, taču sadarbība starp bibliotēkām notiek – Neredzīgo biedrības bibliotēkas vadītāja apmeklē CB organizētos seminārus.

Izmaiņas reģiona bibliotēku darbībā pārskata periodā

Atskaites gadā likvidēta 1 – Cēsu novada Vaives pagasta Līvu skolas bibliotēka, jo skola reorganizēta par pirmsskolas izglītības iestādi.

Ārējie apkalpošanas punkti reģionā

Reģionā darbojas **6ārējie lasītāju apkalpošanas punkti**: Cēsu pansionātā, Pārgaujas novada Stalbes pagasta Rozulā un Raiskuma pagasta Kūdumā, Raunas novada Drustu pagasta Gataras pansionātā, Priekuļu novada Veselavas pagasta bērnu dārzā un Veselavas pagasta medpunktā.

Akreditācija

Bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav notikusi. Akreditācija plānota 2020.gadā.

2. Finansiālais nodrošinājums

Analizējot bibliotēku finansiālo nodrošinājumu pārskata periodā, redzam, ka kopā reģionā tas ir audzis. Pieaugumu veido pašvaldību finansētie pagastu bibliotēku kosmētiskie remontu.

Izdevumu daļā samazinājums darbinieku atalgojumiem, taču tas izskaidrojams ar 2 amata vienības samazinājumu – 1 Raunas novada Raunas pagasta bibliotēkā un 1 Priekuļu novada Priekuļu pagasta bibliotēkā.

Bibliotēku finansiālais nodrošinājums reģionā kopā

	2017	2018	2019	+vai -
Kopā (EUR)	819905	884002	1031342	147340
Pašvaldības finansējums	806381	870472	1016092	145620
Citi ieņēmumi:	13524	13530	15250	1720
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	3956	3859	6347	2488
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	-	-	-	-
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	1120	1910	1220	690
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	8448	7761	7683	78

Bibliotēku izdevumi reģionā kopā

	2017	2018	2019	+ vai -
Izdevumi kopā (EUR)	821415	883292	1033446	150154
Darbinieku atalgojums (bruto)	429061	466038	459150	6888
Krājuma komplektēšana	86899	82077	81947	130

Pagastu bibliotēku finansiālais nodrošinājums

	2017	2018	2019	+ vai -
Kopā (EUR)	480886	527264	680406	153142
Pašvaldības finansējums	479073	524349	678236	153887
Citi ieņēmumi:	1813	2915	2170	745
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	1713	1395	1310	85
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	-	-	-	-
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	-	1520	620	900
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	100	-	240	240

Pagastu bibliotēku izdevumi

	2017	2018	2019	+ vai -
Izdevumi kopā (EUR)	480705	526333	678894	152561
Darbinieku atalgojums (bruto)	231401	256837	252485	4352
Krājuma komplektēšana	62498	64550	64464	86

Cēsu CB finansiālais nodrošinājums

	2017	2018	2019	+ vai -
Kopā (EUR)	339019	356738	350936	5802
Pašvaldības finansējums	327308	346123	348504	2381
Citi ieņēmumi:	11711	10615	13080	2465
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	2243	2464	5037	2573
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	-	-	-	-
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	1120	390	600	210
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	8348	7761	7443	318

Cēsu CB izdevumi

	2017	2018	2019	+ vai -
Izdevumi kopā (EUR)	340710	356959	354552	2407
Darbinieku atalgojums (bruto)	197660	209201	206665	2536
Krājuma komplektēšana	18247	17527	17483	44

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

3.1 Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Reģiona bibliotēkās notiek remontdarbi

Bibliotēka	Remontdarbi	Piezīmes
Līgatnes novada Līgatnes pilsētas bibliotēka	Telpu kosmētiskais remonts	Telpas tiek remontētas pakāpeniski, bibliotēkai turpinot savu darbību. Budžets remontam EUR 40.000

Reģiona bibliotēkās notikuši remontdarbi

Bibliotēka	Remontdarbi	Piezīmes
Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka	Bibliotēkas kosmētiskais remonts + jaunas mēbeles	Darbi tika veikti 2019. gada 1. pusgadā. Budžets remontam un jaunām mēbelēm kopā EUR 30.000
Līgatnes novada Līgatnes pagasta bibliotēka	Galveno ieejas durvju nomaiņa	Budžets EUR 1.200
Priekuļu novada Liepas pagasta bibliotēka	Bibliotēkā noticis kosmētiskais remonts, telpu paplašinājums un iegādātas jaunas mēbeles	Telpu remontam un mēbelēm kopā budžets EUR 125.000

Reģiona bibliotēku pārvietošana uz citām telpām

Bibliotēka	Pārvietota	Piezīmes
Pārgaujas novada Raiskuma pagasta bibliotēka	2019. gada bibliotēka pārvietota blakus ēkā 1. stāvā, Raiskuma muižas ēkā	Jauno telpu remonts kopā ar mēbelēm izmaksāja EUR 35.000 . Bibliotēkai 1 telpa un noliktavas telpa. Ieguvums – bibliotēka vairs nav 2. stāvā, bet pirmajā, telpa gaiša, apmeklētājiem ērti pieejama, mēbeles mūsdienīgas.
Pārgaujas novada Straupes pagasta bibliotēka	Bibliotēka pārvietota no privātpašuma uz pašvaldības īpašumu	Kosmētiskais remonts EUR 685.00 . Salīdzinot ar iepriekšējām telpām, bibliotēka zaudējusi plašumu, tā izvietota 2 telpās plus noliktava. Telpas atrodas sporta kompleksa ēkā. Taču pagasta bibliotēkai tas ir pilnīgi apmierinošs variants.

Bibliotēku telpu remontu reģionā nākamajā gadā plānoti nav.

Kopumā vērtējot reģiona bibliotēku telpu stāvokli, aprīkojuma nodrošinājumu un pieejamību - Cēsu reģiona novadu bibliotēkas atrodas labās, iedzīvotājiem pieejamās telpās, mēbeļu un tehniskais aprīkojums apmierinošs.

3.2. Iekārtas un aprīkojums

Datortehnika noveco un nolietojas visās reģiona bibliotēkās. Atjaunošana notiek pakāpeniski un lēnām, aizvadītajā gadā pavisam pieticīgi - kopā reģiona bibliotēkās iegādāti **2 jauni datori** - abi Cēsu CB, **1 krāsu printeris** - Amatas novada Drabešu pagasta Ieriķu bibliotēkā, **1 multifunkcionālā iekārta** - Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā.

4. Personāls

4.1. Personāla raksturojums

Bibliotēku darbinieki Cēsu reģiona bibliotēkās ir izglītoti, radoši un bibliotēku attīstību veicinoši. Ja analizējam darbinieku vecumu, tad jāsaka, lielākā grupa ir vecumā no 50 – 59 gadiem. Pieredzes bagāti, radoši savas profesijas entuziasti. Gados jauno darbinieku reģionā maz, jo nav vakanču.

Atskaites periodā reģiona bibliotēkās **par 2 samazinājies darbinieku kopskaits** – pa vienai amata vienībai nomazināts Raunas novada Raunas pagasta bibliotēkā, kur palikusi 1 amata vienība – bibliotēkas vadītāja un Priekuļu novada Priekuļu pagasta bibliotēkā, kur palikuši 2 darbinieki – bibliotēkas vadītāja un bibliotekāre.

4.2. Tālākizglītība

2 bibliotēku vadītājas – Līgatnes novada Līgatnes pilsētas bibliotēkas vadītāja Madara Židaua un Raunas novada Raunas pagasta bibliotēkas vadītāja Digna Soboļeva **turpina mācības** LNB Kompetenču attīstības centra organizētajos ESF projekta *Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide* 960 stundu kursos *Bibliotēku zinības*.

Pārējie **51** reģiona publisko bibliotēku darbinieki papildinājuši savas profesionālās zināšanas dažādos piedāvātajos dažādu līmeņu semināros unursos pēc vajadzības. Visas bibliotēku darbinieku mācības apmaksā Cēsu reģiona novadu pašvaldības.

4.3. Statistika

Reģiona bibliotēku darbinieki kopā

	Darbinieku skaits		
	Pavisam	Pilna slodze	Nepilna slodze
A	1	2	3
Darbinieku kopskaits	61	53	8

Bibliotekāro darbinieku kopskaits	51	45	6
<i>t.sk. sievietes</i>	51	45	6
<i>t.sk. vīrieši</i>			
no tiem ar bibliotekāro izglītību	21	21	
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>	1	1	
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>	6	6	
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	6	6	
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>	7	7	
<i>t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni</i>	1	1	
no tiem ar izglītību citās jomās	30	24	6
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>	3	3	
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>	4	4	
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	5	5	

<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>	4	1	3
<i>no tiem zinātņu doktori</i>			
<i>no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību</i>	14	11	3
<i>no tiem ar pamatizglītību</i>			

Pārējo darbinieku kopskaits	10	8	2
t.sk. sievietes	6	6	
t.sk. vīrieši	4	2	2
no tiem ar bibliotekāro izglītību	1	1	
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>			
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>			
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	1	1	
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>			
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni			
no tiem ar izglītību citās jomās	9	7	2
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>			
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>			
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	2	1	1
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>			
no tiem zinātņu doktori			
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	7	6	1
no tiem ar pamatizglītību			

Reģiona bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām

Dalījums pa vecuma grupām	< 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	>= 80
Skaitis		5	6	4	23	11	2	

Cēsu CB darbinieki

	Darbinieku skaits		
	Pavisam	Pilna slodze	Nepilna slodze
A	1	2	3
Darbinieku kopskaits	24	23	1

Bibliotekāro darbinieku kopskaits (4100.r.)	16	16	
<i>t.sk. sievietes</i>	16	16	
<i>t.sk. vīrieši</i>			
no tiem ar bibliotekāro izglītību	13	13	
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>	1	1	
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>	4	4	
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	3	3	
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>	5	5	
<i>t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni</i>			
no tiem ar izglītību citās jomās	3	3	

<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>			
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>	2	2	
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	1	1	
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>			
no tiem zinātņu doktori			
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību			
no tiem ar pamatizglītību			

Pārējo darbinieku kopskaits	8	7	1
<i>t.sk. sievietes</i>	5	5	
<i>t.sk. vīrieši</i>	3	2	1
no tiem ar bibliotekāro izglītību	1	1	
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>			
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>			
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	1	1	
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>			
<i>t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni</i>			
no tiem ar izglītību citās jomās	7	6	1
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>			
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>			
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	2	1	1
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>			
no tiem zinātņu doktori			
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	5	5	
no tiem ar pamatizglītību			

Cēsu CB bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām

Dalījums pa vecuma grupām	< 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	>= 80
Skaitis		2	4	1	6	3		

Cēsu CB izmaiņas personāla sastāvā nav notikušas.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

5.1. Pamatrādītāji

Reģiona bibliotēkās kopā

	2017	2018	2019	+ vai -	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu
Lietotāju skaits	13721	13528	13526	2	0,01
<i>t. sk. bērni</i>	4480	4326	4013	313	7,8
Bibliotēkas apmeklējums	152729	153733	151859	1874	1,23
<i>t. sk. bērni</i>	41984	40490	39144	1346	3,43
Virtuālais apmeklējums	67267	27212	*22972	4240	18,45

Izsniegums kopā	299686	289930	288986	944	0,32
<i>t. sk. grāmatas</i>	181531	176926	174856	2070	1,18
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	108564	104063	104045	18	0,01
<i>t. sk. bērniem</i>	40214	36239	37421	1173	15,8
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	27,9	27,9	27,8	0,1	
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	52,3	49,5	44,6	4,9	
Iedzīvotāju skaits	49127	48431	48565	134	2,93

* Virtuālajā apmeklējumā lieli mīnusi tāpēc, ka, 1) salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, kopkataloga skatījumi netiek vairs statistikā uzrādīti, 2) neprasmes dēļ iepriekšējos gados nolasīti nepareizie dati no vietnes "Googleanalytics"

Pagastu bibliotēku pamatrādītāji

	2017	2018	2019	+ vai -	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu
Lietotāju skaits	7971	7728	7631	97	1,27
<i>t. sk. bērni</i>	2456	2302	2030	272	13,4
Bibliotēkas apmeklējums	88269	88509	87890	619	0,7
<i>t. sk. bērni</i>	23379	22420	20578	1842	3
Virtuālais apmeklējums	11579	6996	9223	2227	24,1
Izsniegums kopā	157364	152399	154705	2306	1,49
<i>t. sk. grāmatas</i>	83244	81415	82208	793	0,96
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	73413	70409	71161	752	1,05
<i>t. sk. bērniem</i>	15441	12613	13412	799	5,95
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	24,4	24,2	23,0	0,3	
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	44,5	40,8	34,7	6,1	
Iedzīvotāju skaits	32621	31943	31827	116	0,36

Cēsu CB pamatrādītāji

	2017	2018	2019	+ vai -	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu	
Lietotāju skaits	5750	5800	5895	95	0,9	1,6
<i>t. sk. bērni</i>	2024	2039	1983	56	0,7	2,8
Bibliotēkas apmeklējums	64460	65224	63969	1255	1,2	1,9
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	18605	18070	18566	496	2,9	2,7
Virtuālais apmeklējums	55688	20216	13749	6467	63,7	*47
Izsniegums kopā	142322	137531	134281	3250	3,4	2,4
<i>t. sk. grāmatas</i>	98287	95511	92648	863	2,9	3

t. sk. periodiskie izdevumi	35151	33654	32884	770	4,3	4,3
t. sk. bērniem	24773	23626	24099	473	4,7	1,9
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	34,8	35,2	35,9	0,7	0,4	
t. sk. bērni līdz 18 g.	64,6	65,6	63,4	2,2	+1	
Iedzīvotāju skaits	16506	16488	16394	94	0,2	

* Virtuālajā apmeklējumā lieli mīnusi tāpēc, ka, 1) salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, kopkataloga skatījumi netiek vairs statistikā uzrādīti, 2) neprasmes dēļ iepriekšējos gados nolasīti nepareizie dati no vietnes "Googleanalytics"

Vidējais apmeklētāju skaits dienā Cēsu CB 2019. gadā: **224**

Starpbibliotēku abonements (SBA)

SBA Cēsu CB

	2017	2018	2019	+ vai -
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	52	40	26	14
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	526	735	646	89

SBA pagastu bibliotēkās

	2017	2018	2019	+ vai -
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1276	1451	1173	278
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	504	737	654	83

SBA reģiona bibliotēkās kopā

	2017	2018	2019	+ vai -
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1328	1491	1199	292
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1030	1472	1300	172

5.2. Reģiona E – grāmatu bibliotēkas statistikas dati

2019	E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits	E-grāmatu bibliotēkas izsniegums
	169	559

E-grāmatu lietotāju skaits un interese par šo pakalpojumu aizvien pieaug.

5.3. Ārējie apkalpošanas punkti

Reģionā kopā – 6 ārējās apkalpošanas punkti

Cēsu CB – 1 ārējās apkalpošanas punkts

Veco ļaužu pansionāts

Jau daudzus gadus vienu reizi mēnesī pirmdienās konkrētā pulksteņa laikā bibliotēkas darbinieki brauc uz Cēsu veco ļaužu pansionātu un pieved lasošajiem pansionāta iemītniekiem grāmatas. Tīri tehniski tas notiek tā: grāmatas tiek saliktas ratiņos un, apmeklējot visas istabiņas, kur ir lasītgribošie cilvēki, uz vietas grāmatas tiek izsniegtas, izlasītās saņemtas atpakaļ, turpat arī līdzpaņemtajā klēpj datorā BIS ALISē viss tiek pierakstīts un atrakstīts. Ir sniegtas uz vietas arī individuālās konsultācijas vecļaudīm datorlietošanā, mobilo ierīču lietošanā, interneta tīkla lietošanā. Gadā reģistrēti 22 aktīvie lasītāji.

Pagastos:

Pārgaujas novada Stalbes bibliotēkai – ārējās apkalpošanas punkts apdzīvotā vietā Rozula, bijušajā kluba ēkā, 1 x nedēļā, trešdienās. Tiek mainītas grāmatas, žurnāli.

Pārgaujas novada Raiskuma bibliotēkai – ārējās apkalpošanas punkts apdzīvotā vietā Kūdums, bijušajā kluba ēkā, 1 x mēnesī, trešdienā. Tiek mainītas grāmatas, žurnāli. Tiek piestas grāmatas arī uz mājām.

Priekuļu novada Veselavas bibliotēkai – 2 ārējās apkalpošanas punkti - medpunktā un bērnu dārzā, kas atrodas pagasta centrā, 1 x nedēļā, trešdienās. Tiek mainītas grāmatas, žurnāli. Tiek piestas grāmatas arī uz mājām.

Raunas novada Drustu pagasta Gatartas bibliotēkai – ārējās apkalpošanas punkts Gatartas veco ļaužu pansionātā, 1 x mēnesī, trešdienā. Tiek mainītas grāmatas, žurnāli. Tiek piestas grāmatas arī uz mājām.

5.4. ESIP darbība

Eiropas Savienības informācijas punkts bibliotēkā piedāvā sekojošus pakalpojumus:

- Uzziņas par Eiropas Savienību
- Informatīvus materiālus par ES
- Individuālas konsultācijas par informācijas avotiem Eiropas Savienības jautājumos
- Darba sludinājumu datu bāzi
- Informāciju par iespējām mācīties Eiropas Savienību valstu augstskolās
- Sagatavo informāciju par ES aktualitātēm, ievietošanai bibliotēkas mājas lapā

Rīkotas sekojošas aktivitātes:

NR.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	AKTIVITĀTES APRAKSTS	PIELIKUMA NR.
1.	Izstāde: "Latvijas dalībai ES - 15. gadi"	02.05.2019.-31.05.2019. Periodikas lasītava, Cēsu Centrālā bibliotēka Plaša sabiedrība Apmeklētāju skaits - 25	http://www.biblioteka.cesis.lv/lv/sakums/es-aktualitates/
2.	Interaktīva spēle: „40 minūtēs apkārt Eiropai”	09.05.2019. Periodikas lasītava, Cēsu Centrālā bibliotēka Auditorija: Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas 5. klases skolēni Spēlētāju skaits – 25 Skolēni jautrā un nepiespiestā gaisotnē izspēlēja spēli, piedalījās konkursā un iepazinās ar faktiem, kas saistīti ar Eiropas Savienību. Pasākuma norisi atbalstīja Latvijas Republikas Ārlietu ministrija.	http://www.biblioteka.cesis.lv/lv/sakums/es-aktialitates/09/05/2019/sp%C4%93les-40-min%C5%ABt%C4%93s-apk%C4%81rt-eiropai-izsp%C4%93le/
3.	Sagatavota aktuāla informācija par ES aktualitātēm, ievietošanai Cēsu Centrālās bibliotēkas mājas lapas sadaļā „Eiropas Savienības informācijas punkts”	02.01. 2019. -20.12.2019. Cēsu Centrālās bibliotēkas mājas lapa Plaša sabiedrība	http://www.biblioteka.cesis.lv/lv/sakums/es-aktialitates/

Eiropas Savienības informācijas punkts piedalījās:

- 12.04. Rīgā, Latvijas Republikas Ārlietu ministrijā ES informācijas sniedzēju forumā "Saliekam nākotnes puzli!" Latvijas 15 gadi ES, Eiropas vēlēšanas, #Brexit – ES mērķi un nākotnes scenāriji;
- 07.05. Starptautiskā konferencē Rīgā, Rīgas pilī - „15 No 100. Latvijas dalības Eiropas Savienībā 15 gadi”
- 25.11. Rīgā, Eiropas Savienības mājā, Eiropas informācijas dienā „Zaļi. Digitāli. Sociāli”

5.5 Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Cēsu reģiona kopkatalogā <https://cesis.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx> kopējais **ierakstu skaits** elektroniskajā katalogā ir **80154**. 2019.gadā elektroniskajā kopkatalogā ievadīti **2257** ieraksti. 2019. gadā no 55 reģiona bibliotēkām BIS ALISE strādā 53 bibliotēkas (29 publiskās bibliotēkas un 24 izglītības iestāžu bibliotēkas). Atskaites periodā reorganizētas 2 skolas un to bibliotēkas – Cēsu Dizaina un tehnoloģiju vidusskola un Priekuļu tehnikums – reorganizējot izveidota jauna institūcija – Vidzemes Tehnoloģiju un Dizaina vidusskola. Cēsu novada Līvu sākumskola reorganizēta, un tās krājums nodots citām novada skolu bibliotēkām. Rezultātā no 28 izglītības iestāžu bibliotēkām palikušas 26.

Pagastu bibliotēkas aktīvi izmanto komplektēšanas, cirkulācijas un SBA modulus. Katra bibliotēka regulāri papildina elektronisko kopkatalogu ar jauniem datiem, veicot ienākušo resursu apstrādi. Skolu un pagastu bibliotēkas jaunus bibliogrāfiskos aprakstus MARC formātā neveido, dažas bibliotēkas nelielos apjomos importē aprakstus, izmantojot Z39.50. Kataloģizācijas darbu, autoritatīvo ierakstu pievienošanu, aprakstu priekšmetizāciju, resursu attēlu un anotāciju pievienošanu, kā arī MARC ierakstu rediģēšanu veic reģiona galvenās bibliotēkas krājuma organizācijas nodaļas (turpmāk KON) speciālisti. KON speciālisti regulāri organizē apmācības semināros un sniedz individuālas konsultācijas publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem BIS ALISE modulos.

Cēsu reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogs ir pieejams lietošanai no dažādām mobilām ierīcēm. Autorizētiem lietotājiem ir nodrošināta izdevumu pasūtīšana/rezervēšana un izdevumu nodošanas termiņu pagarināšana internetā. Grāmatas un citus materiālus ir iespējams pasūtīt no jebkuras reģiona bibliotēkas. Pieaudzis ir autentificēto lietotāju kopkataloga izmantošanas skaits, kas arī ietekmē populārāko darbību (izdevumu pasūtīšanu un termiņu pagarināšanu) lietošanu.

Arvien aktīvāk tiek izmantots pakalpojums E-katalogs mobilajās ierīcēs, kā arī tiek izrādīta interese par e-grāmatu bibliotēku.

WebPac apmeklētība 2019. gadā:

Visi lietotāji: 297 889 apmeklējumi

Autentificētas sesijas: 5454 apmeklējumi

Meklēti izdevumi izmantojot mobilo aplikāciju: 2396

BIS ALISE izmantošana

Reģions Pilsēta Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotē- kas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2019)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2019)
			Cirkulācija	SBA	Komplek- tēšana		
Cēsu reģiona novadu bibliotēkas	55	53	53	25	53	14714	1993
Publiskās bibliotēkas	29	29	29	25	29		
Izglītības iestā- žu bibliotēkas	26	24	22	0	22		

Autorizētie lietotāji CB

2018	2019
1267	1254

6. Krājums

6.1. Krājuma komplektēšanas politika un organizācija Cēsu CB

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija 2019. gadā tika veikta saskaņā ar "Cēsu Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības politiku 2016. - 2020. gadam". Krājuma attīstības dokumentā noteiktie kritēriji tika ievēroti, arī izstrādātie plāni izpildīti. 2020. gadā tiks uzsākts darbs pie jaunās komplektēšanas politikas un vērtēti iepriekšējā dokumenta rezultāti.

Pārējām novadu bibliotēkām ir izstrādātas krājumu komplektēšanas un organizācijas politikas, kuras tās cenšas ievērot, veicot krājumu komplektēšanu.

Krājuma komplektēšanas prioritātes 2019. gadā bija izdevniecību piedāvājuma izpēte, izdevumu atlase un iegāde, īpaši pievēršot uzmanību latviešu oriģinālliteratūrai, bērnu un jauniešu grāmatām, novadpētniecībai un uzziņu literatūrai, krājuma papildināšana ar bibliotēkā trūkstošo un lietotāju pieprasīto literatūru. Tika veikta krājuma attīrīšana no reti pieprasītas, dublētas un nolietotas literatūras; saturā augstvērtīgas, bet reti pieprasītas literatūras nodošana Depozitārijam.

6.2 Finansiālais nodrošinājums Cēsu CB

Cēsu CB krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums(EUR)

	2017	2018	2019
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	17981	17527	17483
<i>t. sk. grāmatām</i>	14452	13843	13781
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	3807	4747	4226
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	3529	3684	3702
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	1,47	1,34 - Cēsis 1,21 - novads	1,35 - Cēsis 1,24 - novads 1,06/0,97 - pašvaldības līdzekļi
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	24401	22199	22223

Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir nedaudz samazinājies, taču pieaudzis ir finansējums bērnu literatūras iegādei. Kopumā varētu teikt, ka finansējums ir stabils. Pašvaldības finansējums krājumam uz 1 iedzīvotāju apkalpes zonā atbilst MK noteikumiem.

6.3. Rekatalogizācija reģiona bibliotēkās

Rekatalogizācija Cēsu reģiona publiskajās bibliotēkās tika pabeigta 2014. gadā. Izglītības iestāžu bibliotēkās rekatalogizācijas process ir pabeigts Cēsu, Priekuļu, Pārgaujas, Vecpiebalgas un Jaunpiebalgas novados. Rekatalogizācijas process turpinās Amatas un Raunas

novadu skolās. No 24 izglītības iestāžu bibliotēkām process vēl turpinās 6. Maz ticams, ka šajās bibliotēkās rekatalogizācijas process virzīsies uz priekšu. Skolu bibliotekāri netiek pietiekami novērtēti gan no skolu vadības, gan valsts puses, jo tiek regulāri samazināts atalgojums un slodze, nav pietiekamu finanšu līdzekļu krājuma iegādei, kā arī tiek īstenota skolu reorganizācija. Reti kurš vairs skolu direktors uzskata, ka labas skolu bibliotēkas ir labas izglītības pamats!

6.4. Krājumu pārbaudes reģiona bibliotēkās

Krājumu pārbaudes (inventarizācijas) pārskata periodā tika veikta 11 bibliotēkās: 5 pagastu publiskajās bibliotēkās (Dzērbenes, Inešu, Kaives, Raunas un Zosēnu) un 6 izglītības iestāžu bibliotēkās (Cēsu 1. Pamatskolas, Cēsu 2. Pamatskolas, Cēsu Pastariņa sākumskolas, Draudzīgā Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas, Cēsu Pilsētas vidusskolas, Straupes pamatskolas.). Krājuma inventarizācijas tiek veiktas Cēsu Centrālās bibliotēkas komplektēšanas nodaļas speciālistu vadībā.

Inventarizācijas procesā veiktas šādas darbības:

- plauktā esošo eksemplāru svītrkodu skenēšana failos;
- inventarizācijas datu apstrāde BIS ALISE;
- inventarizācijas datu apkopošana;
- inventarizācijas dokumentu sagatavošana.

Secinājumi: Kopš ieviesta BIS ALISE, inventarizācijas notiek regulāri un raiti. Krājumi ir sakārtoti atbilstoši MK noteikumiem un atbilstoši grāmatvedības prasībām. Jāatzīmē, ka šis jau bija 2. inventarizācijas ar BIS ALISE moduli "Inventarizācija".

6.5. Krājuma rādītāji

Cēsu CB krājuma rādītāji

	2017	2018	2019
Jaunieguvumi kopā	4028	3695	3514
<i>t. sk. grāmatas</i>	2605	2306	2189
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	634	460	516
<i>t. sk. bērniem</i>	869	1221	642
Izslēgtie dokumenti	1664	1715	1093
Krājuma kopskaits	69766	71746	74167
Grāmatu krājuma apgrozība	1,60	1,52	1,55
Periodisko izdevumu apgrozība	4,86	4,19	3,66

Komplektējot bibliotēkas krājumu, galvenā vērība tiek veltīta latviešu un cittautu daiļliteratūrai. Pieprasītāko autoru darbi tiek pirkti vairākos eksemplāros. Tiek komplektēti bērnu un jauniešu literatūra, kā arī dažādas spēles brīvā laika pavadīšanai, visi izdevumi, kas saistīti ar Cēsu pilsētu, novadu un reģionu.

Ievērojami samazinājies izslēgto resursu skaits, kas norāda uz to, ka krājums iepriekšējos gados maksimāli attīrīts no neaktuāliem izdevumiem. Izslēgti 1093 eksemplāri. Strādājot pie krājuma fiziskās kvalitātes uzlabošanas, daļa, fiziski nolietotas grāmatas norakstītas, daļa - samainītas pret lietotāju dāvinātajām grāmatām, rezultātā daudzi simti bibliotēkas nolietoto un bojāto eksemplāru tika apmainīti pret izdevumiem labākā stāvoklī.

6.6. CB pieejamo datubāzu izmantojums Cēsu CB

Dabubāze	2019
Letonika	73 skatījumi
News	359

Pēc KISC sniegtajiem datiem, arī reģiona pagastu bibliotēkas pietiekami aktīvi izmanto šīs datubāzes.

6.7. Darbs ar parādniekiem

Kā CB, tā reģiona bibliotēku parādniekiem no BIS ALISE regulāri uz parādnieku e-pastiem tiek izsūtīti atgādinājumi.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

7.1. Cēsu reģionā kopumā

Cēsu CB ir reģiona galvenā bibliotēka 8 novadu publiskajām bibliotēkām - 28 pagastu publiskajām bibliotēkām un 26 izglītības iestāžu bibliotēkām. Salīdzinot ar 2018. gadu, reģionā ir samazinājies skolu bibliotēku skaits. 2018. gadā bija 28 izglītības iestāžu bibliotēkas. To ir ietekmējusi skolu reorganizācija.

2019. gadā Cēsu CB organizēti 7 semināri skolu un publisko bibliotēku darbiniekiem. Šādi semināri ir ļoti noderīgi gan ikdienas darba kvalitātes uzlabošanai, gan informācijas gūšanai par lasīšanas veicināšanas programmām dažāda vecuma bērniem.

Tāpat kā iepriekš, arī 2019. gadā vislielāko popularitāti guvusi *“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”*. 2019. gadā tajā iesaistījušas 19 publiskās un 7 skolu bibliotēkas no Cēsu reģiona, programmai piesaistot ~ 720 dalībniekus. Vērojams arī intereses pieaugums par programmām *“Grāmatu starts”* un *“Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība”*.

Pagastu bibliotēkās

Joprojām turpinās iedzīvotāju skaita samazināšanās, tādējādi ietekmējot arī lasītāju skaitu pagastu bibliotēkās. 2019. gadā pagastu bibliotēkās lasītāji – bērni līdz 18 gadu vecumam – bija 29,6 % no kopējā lasītāju skaita.

Lai piesaistītu un nezaudētu bērnu interesi par bibliotēkām, darbiniekiem jābūt kompetentiem, radošiem, saprotošiem un atsaucīgiem. Neapšaubāmi viens no svarīgākajiem aspektiem ir krājuma aktualitāte, tā regulāra papildināšana un atjaunošana. 2019. gadā vidēji uz vienu bērnu lasītāju pagastu bibliotēkās iegādātas 0,8 grāmatas jeb 16 % no kopējā jaunieguvumu skaita. Reģiona bibliotekāri ir organizējuši dažādus pasākumus, no kuru kopskaita 60 % tika organizēti bērnu auditorijai.

Kā pagastu bibliotēku darbinieki uzrunā un piesaista bērnu auditoriju iesaistīties piedāvātajās aktivitātēs?

Daži piemēri:

Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka:

- Regulārs un daudzveidīgs pasākumu klāsts, kā arī individuāla pieeja apmeklētājiem: sarunas, aktivitātes, radošās darbnīcas, laba sadarbība ar bērnu vecākiem.

Piemēram:

* “Lielie lasīšanas svētki”, kad bērnam ir iespēja būt lasīšanas ekspertam.

* Foto konkurss, kas ļauj caur fotogrāfiju iepazīt dzimto vietu. Fotogrāfijas tiek

glabātas Rīdzenes bibliotēkas novadpētniecības mapē.

Raunas novada Drustu pagasta bibliotēka:

- Tradicionāls pasākums pavasarī ir *Bibliotēku nakts*, kad pasākuma dalībnieki - tikai meitenes, nakšņo bibliotēkā. Šis pasākums vienmēr gūst lielu atsaucību, jo bērniem ir interesanti pabūt bibliotēkā neierastā laikā – naktī. Pasākums tiek saskaņots ar bērnu vecākiem, iegūstot rakstiskas atļaujas. Bibliotēkā aktīvi tiek spēlētas dažādas galda spēles – galda futbols, biljards, Halli Galli, un cita

Līgatnes pilsētas bibliotēka:

- Bibliotēka labprāt atbalsta *Ēnu dienu* aktivitātes un aicina ēnot bibliotekāri. Šogad bibliotēkā šo iespēju izmantoja 4 skolnieces – ēnas, kuras guva praktiskas iemaņas bibliotekārajā darbā ar krājumu.
- Bibliotēkā strādā gados jauna bibliotekāre, kura izprot bērnus, prot tos uzrunāt, iesaistīt un aizraut.

Amatas novada Amatas pagasta Ģikšu bibliotēka:

- Rudens brīvlaikā bērni ierosināja, gatavojoties Helovīnam, izgredt ķirbjus. Vakarā turpinājām jau iepriekšējā gadā iesākto tradīciju – “Šausmu stāstu stāstīšanu”. Atkal varējām pabaidīties.

Cēsu novada Vaives pagasta Rāmuļu bibliotēka

- Ikgadēja ekskursija pavasarī ar “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” dalībniekiem Piemēram, šogad maijā devāmies uz Vējiņu pazemes ezeriem un Līgatnes Amatu māju.
- Ļoti daudz dažādu aktivitāšu – gan radošās darbnīcas, gan konkursi .Piemēram, Ziemassvētku rotājumu gatavošana, kopīga Ziemassvētkos skaitāmo dzejolišu meklēšana un izvēlēšanās.

Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas bibliotēka

- Divas reizes mēnesī piedāvāja skolēniem uz lielā ekrāna skatīties multiplikācijas filmas.
- Nereti bibliotekārs bērnam ir kā uzticības persona – bibliotēkas mazie lasītāji emocionējās par dažādiem notikumiem skolas dzīvē vai ģimenē dalās ar bibliotēkas darbiniecēm.

Pagastu bibliotēku darbinieku secinājumi par darbu ar bērniem:

- Daļa bērnu bibliotēkā pavada brīvo laiku sarunās ar draugiem, izklaidējas, izmantojot mobilos telefonus, jo bibliotēkā ir “silti, pieejams internets un iespējams uzlādēt telefona bateriju”
- Bērni vairāk nāk uz bibliotēku, kad skolā uzdod izlasīt kādu grāmatu
- Laikmeta problēma – bērnu mazā vēlme lasīt
- Iedzīvotāju skaita samazināšanās ietekmē bērnu – lasītāju skaitu pagastu bibliotēkās
- Mazliet traucējoša ir mūsdienu bērnu nespēja būt klusiem – sarunāties klusi, pārvietoties bez lieka trokšņa
- Ļoti bieži motivācija ir kāda neliela balviņa, piemēram, par katru izlasīto grāmatu Ziemassvētku mēnesī

- Palielinās to bērnu skaits, kuriem lasīšana un lasītprasme sagādā grūtības
- Bērni un jaunieši neseko līdz grāmatu lietošanas laikam, līdz ar to bibliotēkām nākas ieguldīt papildus laiku darbam ar parādniekiem.

Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļa

7.2. Bērnu un jauniešu bibliotēkā apkalpošana CB Bērnu apkalpošanas nodaļā

	2018. gads	2019. gads	+/-
Reģistrēto lietotāju skaits	1948	2170	+222
Apmeklētāju skaits	17521	19421	+1900
Izsniegums	24623	26295	+1672
Krājums	11974	12604	+630

Bērnu apkalpošanas nodaļas pamata auditorija ir Cēsu mācību iestāžu audzēkņi. 2019. gadā Cēsīs bija 2 sākumskolas, 3 pamatskolas, 1 vidusskola, 2 ģimnāzijas, kuru audzēkņi (līdz 7. klasei ieskaitot) ir Bērnu apkalpošanas nodaļas apmeklētāji.

Kopējais lasītāju skaits bērnu apkalpošanas nodaļā ir palielinājies par 222 lasītājiem, starp kuriem ir arī mazuļi, kuri kopā ar vecākiem 2019. gadā ir sākuši iepazīt bibliotēku.

Lietotāji līdz 18 gadu vecumam nodaļā gan ir 1670, sastādot 33,6 % no kopējā CB lasītāju skaita, bet bibliotēkā kopumā ir 1983 lietotāji vecumā līdz 18 gadu vecumam. Tas nozīmē, ka diezgan daudz bērnu grāmatu vecākiem tiek izsniegtas, izmantojot viņu lasītāju kartes, jo bērniem vecumā līdz 3 gadiem pamatā lasītāja karti vecāki neizvēlas. Joprojām uzticīgi Bērnu apkalpošanas nodaļas lietotāji ir bērni, kuri mācās 8. un 9. klasē. Reizēm arī vidusskolēni izmanto bērnu apkalpošanas nodaļas pakalpojumus. Itin bieži vecāki ņem grāmatas priekš mazuļiem, kuri vēl neapmeklē bibliotēku – skatāmās grāmatīņas, kā arī pasaku grāmatas. Bieži Bērnu apkalpošanas nodaļas apmeklētāji ir pedagogi, kuri izmanto bibliotēkā pieejamos resursus mācību procesā. Ir novērota tendence, ka latviešu valodas skolotāji bieži savu mācību stundu laikā izvēlas skolniekus atvest uz bibliotēku, lai kopīgi iepazītos ar pieejamo literatūru, meklētu konkrētas grāmatas, kā arī pavada laiku bibliotēkā, rakstot pētnieciskos darbus.

7.3. Krājuma veidošana

Krājums tiek regulāri papildināts ar jaunāko literatūru dažādām vecuma grupām. Tiek sekots fonda stāvoklim, iespēju robežās savu laiku nokalpojušās grāmatas tiek aizvietotas ar jaunākiem izdevumiem. Cēsīs ir divas grāmatnīcas – SIA Latvijas grāmata grāmatnīca “Globuss” un “Zvaigznes grāmatu nams”, kurās iegādājami grāmatas, kas atbilst mūsu nodaļas profilam. Bibliotēka izmanto iespēju iegādāties grāmatas arī no grāmatu izplatītāja SIA “Virja”. Attiecībā par finanšu jautājumu var teikt, ka tas ir apmierinošs. Vairumā gadījumu tiek pirkti 2 viena nosaukuma grāmatas eksemplāri, taču šī amplitūda svārstās no 1–4 eksemplāru robežās.

Bērnu apkalpošanas nodaļā atskaites periodā ir 779 jaunieguvumi, kas ir par 30 vairāk nekā 2018.gadā. Galvenokārt iegādātas grāmatas pirmsskolas un sākumskolas bērniem. 2019. gadā Bērnu apkalpošanas nodaļai tika abonēti 15 preses izdevumi. Bērni ļoti labprāt izmanto iespēju palasīt žurnālus bibliotēkā uz vietas, kā arī ņem iepriekšējo gadu izdevumus uz mājām, reizēm pat atkārtotai lasīšanai. Īpaši iecienīts ir izdevums "Minecraft". Interese par šo izdevumu galvenokārt saistīta ar bērnu aizraušanos ar populāro datorspēli.

Arī 2019. gadā nodaļā ļoti aktuālas ir galda spēles. Pārsvārā tās spēlē bērni, kuri uzturas bibliotēkā pēc mācību stundu beigām, kā arī ģimenes, kuras izmanto bibliotēkas sniegtās brīvā laika pavadīšanas iespējas. Iecienīta opcija ir arī galda spēļu izsniegšana uz mājām. Tas nozīmē, ka ģimenes labprāt izvēlas brīvo laiku pavadīt kopā spēlējot spēles, tādējādi to pavadot saturīgi.

7.4. Uzziņu darbs. Pasākumi

Uzziņu darbs

Darbinieki apmeklētājiem sniedz uzziņu un konsultatīvo informāciju par krājumu un konkrētu grāmatu pieejamību tajā. Ja nepieciešams – palīdz informācijas meklēšanā gan internetā, gan krājumā esošajās grāmatās un žurnālos. Nodaļā ir savākti un apkopoti dažādu nozaru uzziņu materiālu un novadpētniecības materiālu mapes. To skaits nav liels. Esam atstājuši tikai, mūsaprāt, pašu nepieciešamāko informāciju, kura var noderēt nodaļas apmeklētājiem. Sniegto uzziņu skaits netiek uzskaitīts.

Apmeklētājiem 1 stundu dienā pieejami **4 stacionārie datori un 7 planšetdatori.**

Pasākumi

2019. gadā bērniem noorganizēti 60 pasākumi, kas ir 82 % no bibliotēkas organizēto pasākumu kopskaita (73) un 22 izstādes, kas ir 27% no bibliotēkas organizēto izstāžu kopskaita (81).

2019. gadā CB Bērnu apkalpošanas nodaļas organizētos pasākumus ir apmeklējuši **2035** bibliotēkas lietotāji.

Pasākumi	Pasākumu skaits
Muzikāli literāra stunda	26
Informatīvi izglītojoša stunda (<i>drošs internets</i>)	7
Radošā darbnīca	5
Ģimeņu rīti	6
Bibliotekārā stunda	6
Tikšanās ar rakstniekiem, ilustratoriem	3
"Krēslas stunda" Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā	1
Grāmatu starta "Pūčulēnu skola"	3
Bērnu žūrijas dalībnieku apbalvošana	1
Skaļās lasīšanas reģionālais fināls	1
Jauno dzejdaru pēcpusdiena skolēniem	1
Kopā	60

Mazajiem apmeklētājiem (t.i., pirmsskolas izglītības iestāžu grupām) piedāvājam **bibliotekārās stundas**, kuru mērķis ir iepazīstināt un ieinteresēt topošos lasītājus ar bibliotēkā piedāvātajām iespējām un daudzveidīgajām grāmatām (3D attēli, skanošas, atverami lodziņi utt.).

Bibliotekārās stundas tiek piedāvātas arī skolēniem, kurās tiek iekļauti arī jaunāko grāmatu apskati. 2019. gadā skolēnu grupām piedāvājām vairākas **muzikāli literārās un informatīvi izglītojošas stundas**. Februārī, godinot iemīļoto bērnu grāmatu autori un ilustratoru Margaritu Stārasti 105. dzimšanas dienā, piedāvājām muzikāli literāro stundu "Zīļuks, Burtu meitiņa un citi draugi Margaritas Stārastes dzimšanas dienu svin!". 8 skolēnu grupas (1.-4. klase) tika iepazīstinātas ar rakstnieces un ilustratores bio-grāfiju un viņas sirsnīgajām pasaku un bilžu grāmatām, un populārākajiem grāmatu tēliem.

Marta mēnesī (25.03.– 29.03.) Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija (LIKTA) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) organizēja "Eiropas Digitālo nedēļu" Latvijā. Šīs nedēļas norisē iesaistījās arī bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa, kura skolēniem piedāvāja **digitālās nedēļas informatīvi izglītojošo stundu "Drošība un riski interneta vidē"**. Šādu stundu apmeklēja 8 skolēnu grupas (1.-6. klase). Drošība internetā ir ļoti svarīga jau kopš mazotnes. Informatīvās stundas laikā domājām, skatījāmies, izvērtējām, analizējām, salīdzinājām, lietojām un strukturējām internetā pieejamo informāciju, lai mācētu to pielietot gan mācībās, gan dažādās dzīves situācijās jēgpilni un droši.

Dzejas dienu mēnesī septembrī sagatavojām *muzikāli literāru stundu* "Kā dzejolis multfilmā pārvērtās...". Tās mērķis bija popularizēt dzejniekus (Raini, Aspaziju, Viku, Jānis Peteru, Ojāru Vācieti, Vili Plūdoni), kuru dzejoļi ir izmantoti animācijas filmu tapšanā. Šādā, bērniem tīkamā veidā, nedaudz ielūkojāmies arī latviešu animācijas filmu tapšanas vēsturē. Esam patiesi gandarīti par pedagogu ieinteresētību. Pieprasījums pēc *muzikāli literārajām stundām* ir ļoti liels. Divu nedēļu laikā tika realizētas 17 šādas stundas (dažas no tām pat vairāku klašu skolēniem kopā)!

Jau trešo gadu septembrī turpinājām aizsākto *Dzejas dienu* tradīciju, meklējot jaunus dzejniekus - skolniekus (1.–9. klašu audzēkņus). “**Dzejas pēcpusdiena bērniem**” 27. septembra pievakarē pulcināja 10 drosmīgus jaunus talantus, kuri uzdrošinājās stāties plašākas publikas priekšā, lai paši izpildītu savus dzejoļus. Interesanti, ka šogad pasākumā ar savu dzeju skatītājus priecēja tikai meitenes. Lai jaunajām dzejniecēm ļautu sajusties īpašām, tika lemts, ka vērtēšana būs visiem vienāda, neizceļot labākos, tāpēc pasākuma beigās katra meitene saņēma dāvaniņu, atzinības rakstu un pozitīvu atsauksmi par savu veikumu. Šoreiz žūrijas vietā pasākumā bija ieradies īpašais viesis – režisors, aktieris un dzejas mīlotājs Gatis Cīrulis, kurš bija patiesi sajūsmināts par bērnu veikumu.

Decembra mēnesis Bērnu apkalpošanas nodaļa pagāja izteikti ziemīgi, jo katru mēneša ceturtdienu bērniem bija iespēja minēt krustvārdu mīklas un risināt uzdevumus, kuros galvenā tēma bija ziema un sniegs. Šogad ilggadējo decembra aktivitāti “Zem lielās rūķa mices” nomainīja *Ģimeņu rīts*, kura laikā apmeklētājiem bija iespēja noskatīties Ziemassvētku uzdevumu “Sniegbaltītes skola” Cēsu 2.pamatskolas skolēnu teātra pulciņa “Mākoņspārnis” izpildījumā, kā arī piedalīties dažādās aktivitātēs ar šogad atkal ļoti populāro grāmatas “Ledus sirds” varoni sniegavīru Olafu.

Aizvadītajā gadā bērniem tika dota iespēja darboties piecās **radošajās darbnīcās**, kuras tik organizētas par godu dažādiem svētkiem: Sv. Valentīna dienai, Lieldienām, Mātes dienā, Helovīnam un Ziemassvētkiem.

Radošās darbnīcas ir nodaļas galvenās speciālistes Ineses Jankovskas pārziņā, kura pacietīgi strādā ar ikvienu bērnu, palīdzot realizēt tematisku dekoru un apsveikumu darināšanu no papīra!

7.5. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Viena no mūsu nodaļas prioritātēm ir mazo lasītāju piesaistīšana bibliotēkai. Jau ceturto gadu aktīvi darbojamies, organizējot LNB Bērnu literatūras centra lasītveicināšanas programmas **Grāmatu starts "Pūčulēnu skolu"** trīs gadus vecajiem bērniem un viņu ģimenēm. Nenoliedzami – programmas popularitāte ar katru gadu tikai pieaug. Šogad bijām plānojuši, ka nodarbībās iesaistīsies desmit bērni un viņu ģimenes, taču lielā pieprasījuma dēļ programmu absolvēja 16 trīsgadnieki – *mazie pūčulēni*.

No sirds priecājamies, ka aizraujošā lasītveicināšanas programma **Nacionālās skalās lasīšanas sacensības** ir uzņēmusi apgriezienus, piesaistot 5. un 6. klašu audzēkņus visas valsts mērogā. Tā kā šis bija jau otrais programmas darbības gads, tās popularitāte ir jūtami pieaugusi arī Cēsu reģionā (bijušajā Cēsu rajonā). 2018. gads bija pirmais jeb izmēģinājuma gads, tāpēc pilotprojektā piedalījās tikai dažas reģiona un Cēsu skolas, taču šajā – 2019. gadā uz reģionālo finālu Cēsīs pulcējās **23** dalībnieki no Amatas pamatskolas, Nītaures vidusskolas, Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas, Cēsu 1. pamatskolas, Cēsu internātpamatskolas – attīstības centra, Cēsu novada Rāmuļu pamatskolas, Jaunpiebalgas vidusskolas, Priekuļu vidusskolas, Stalbes vidusskolas, Drustu tautskolas "99 balti zirgi", Drustu pamatskolas un Vecpiebalgas pamatskolas.

Reģionālajā finālā Cēsu Centrālajā bibliotēkā dalībniekus vērtēja kompetenta žūrija: rakstniece, režisore un Cēsu 2. pamatskolas teātra pulciņa vadītāja **Guna Rukšāne**; Valmieras integrētās bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas galvenā bibliotekāre **Lolita Dreimane**; laikraksta Vidzemes novadiem "Druva" žurnālists, sarīkojumu vadītājs un atjaunotā Cēsu teātra aktieris **Jānis Gabrāns**. 2019. gada **Reģionālā čempiona** titulu saņēma **Santa Solovjova** no Stalbes vidusskolas 6. klases, kura lasīja fragmentu no Paula van Lona grāmatas "Šausmu autobuss". Interesanti atzīmēt, ka arī iepriekšējā

gadā par *Reģionālo čempionu* kļuva Stalbes vidusskolas audzēknis. Tas liecina, ka mācību iestādes bibliotekāre Inta Rajecka prasmīgi strādā ar skolēniem, motivējot tos lasīt un palīdzot sagatavoties konkursam.

Apmeklētāju vidū ļoti iecienīti un pieprasīti ir bibliotēkas organizētie *ģimeņu rīti* ar teatralizētu ievirzi, kuros gan lielus, gan mazus skatītājus priecējam ar pašdarbības teātru izrādēm. Aizvadītajā sezonā apmeklētājiem piedāvājām **6 teatralizētos ģimeņu rītus:**

“Pasaka tev un pasaka man” (populāru latviešu tautas pasaku stāstījums ar teatralizētiem elementiem),

“Mazā raganiņa” (pēc Otrfrīda Preislera stāsta motīviem)

“Pauks un Šmauks blēņojas pavasarī” (pēc Enidas Blaitonas grāmatas motīviem) **Bezatkritumu dzīvesveida festivāla** ietvaros notika Ģimeņu rīts “Plastmasas huligāni”. Tā bija teātra izrāde visai ģimenei pēc Agneses Vanagas grāmatas motīviem 2. pamatskolas teātra pulciņa “Mākoņspārnis” izpildījumā. Pasākuma apmeklētājiem bija iespēja uzzināt, kā vairāk rūpēties par planētas tīrību un saudzēšanu. Bibliotēkā viesojās *LNT televīzija* un bija iespējams sekot līdz pasākuma gaitai televīzijas tiešraidē.

“Cauri gadiem ar dziesmām un grāmatām”, atzīmējot bibliotēkas simtgadi – muzikāli literāta tikšanās ar rakstnieku, radio balsi Dzintaru Tilaku un komponistu, dziedātāju Āri Ziemeļi.

“Sniegbaltītes skola”

Lieliska sadarbība *ģimeņu rītu* organizēšanā ir izveidojusies ar Veselavas teātra studiju “Kurlās Vardes”, Cēsu 2. pamatskolas teātra pulciņu “Mākoņspārnis” un Skujenes bērnu teātra studiju “Mēs”. Esam gandarīti, ka šos pasākumu apmeklētāju skaits ir ievērojams – apmēram 100 skatītāji katrai izrādei!

Aprīlī, sadarbībā ar apgādu “Zvaigzne ABC”, organizējām **Apgāda “Zvaigzne ABC” grāmatu dienu bērniem**. Pasākumā piedalījās rakstnieces Juta Stīla (Vējiņa), Evija Gulbe un māksliniece Linda Lošina. Juta Stīla tikās ar 2. un 3. klašu skolēniem Cēsu Jaunajā pamatskolā, savukārt Evija Gulbe un Linda Lošina Cēsu pilsētas vidusskolā tikās ar pirmo klašu skolēniem. Kā jau ierasts – kopīgā tikšanās ar visām autorēm notika Zvaigznes grāmatu namā, kuru apmeklēja Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas 3.a klase. Klātesošajiem teatralizētu priekšnesumu sniedza Cēsu 2. pamatskolas teātra pulciņa “Mākoņspārnis” dalībnieki, kuri pārsteidza rakstnieces, izspēlējot fragmentus no viņu sarakstītajām grāmatām.

Turpinām aktīvi strādāt, un popularizētu **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūriju”**, piesaistot jaunus dalībniekus, pavisam Cēsu CB aizvadītajā gadā *žūrēt* pabeidza 84 dalībnieki.

Sekojam līdzi arī citu iestāžu un organizāciju rīkotajām lasītveicināšanas aktivitātēm. Arī šogad aktīvi piestrādājām pie apgāda Zvaigzne ABC rīkotās **“Lasīšanas stafetes”** popularizēšanas un dalībnieku piesaistīšanas, organizējot literārās izstādes, uzrunājot un iedrošinot bērnus tajā piedalīties. Varam lepoties, ka jau otro gada pēc kārtas, bērnu balsojuma rezultātā Cēsu Centrālā bibliotēka iekļuvusi desmit mīlētāko Latvijas bērnu bibliotēku sarakstā.

Nozīmīgs lasītveicināšanas pasākums ir **čaklāko lasītāju godināšana**, kuru 2018. gadā realizējām decembra mēnesī. Vadoties pēc BIS "Alise" sistēmas datiem tie bija 25 bērni, kuri bibliotēkā bija ņēmuši visvairāk grāmatu lasīšanai mājās, bet 2019. gadā sveicām 12 lasītājus. Čaklākais grāmatu lasītājs Bērnu apkalpošanas nodaļā bija Cēsu Jaunās skolas 4. klases skolnieks Adrians Feldbergs, kurš gada laikā izlasīja 175 grāmatas un kurš uz jautājumu, par ko viņš vēlas dzīvē kļūt, atbildēja: bibliotekārs un bibliotēkas direktors!

7.6. Sadarbības tīkls

Kā vienu no nozīmīgākajiem sadarbības partneriem noteikti vēlamies atzīmēt LNB Bērnu literatūras centru, ar kuru turpinās veiksmīga sadarbība jau daudzu gadu garumā. Centra darbinieki ir profesionāli un atsaucīgi, labprāt iesaistās dažādu ideju realizācijās un neliedz profesionālu padomu.

Lokālā mērogā pozitīvi vērtējam sadarbību ar mūsu reģiona pagastu bibliotēkām, Cēsu novada pašvaldību, Izglītības nodaļu, skolām un bērnudārziem, Cēsu Vēstures un mākslas muzeju, "Zvaigznes grāmatu namu" un grāmatnīcu "Globuss".

Noteikti jāatzīmē lieliskā sadarbība ar Ziemeļvalstu Ministru padomes biroju Latvijā. 11. septembrī bibliotēkā viesojās somu ilustratore Anna Sailamaa un tikās ar Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas 4.a klases skolēniem. Tā bija radoša stunda, kuras laikā skolēni zīmēja paši savus komiksus. Ļoti priecēja tas, ka bērni, tāpat kā pasākuma viesi, bija ļoti komunikabli un labi prata saprasties angļu valodā.

7.7. Profesionālā pilnveide

No 2018. gada janvāra Bērnu apkalpošanas nodaļā strādā trīs darbinieki, kas ir optimāls skaits, lai nodaļā nodrošinātu pilnvērtīgu un kvalitatīvu darbu: nodaļas vadītāja Lāsma Vasmane-Mašina, galvenās speciālistes – galvenās speciālistes Inese Majore un Inese Jankovska.

Arī 2019. gadā bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā nav iztikusi bez pārmaiņas. No 16. septembra darbu Bērnu apkalpošanas nodaļā uzsākusi Inta Zaksa, amatā nomainot nodaļas vadītāju Lāsmu Vasmani-Mašinu, kura devusies bērna kopšanas atvaļinājumā.

Runājot par profesionālo pilnveidi – nodaļas darbinieces apmeklējušas dažādus seminārus un konferences Rīgā, Valmierā, un Cēsīs, kas veltīti darbam ar bērniem (konference “Vārds un attēls” Latvijas Nacionālajā bibliotēkā; dalība Latvijas Bibliotēku festivālā 2019: Latvijas bibliotekāru 20. konference “Bibliotēkas – dialogs ceļā uz pārmaiņām”, kā arī mūsu pašu organizētajā **ikgadējā Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 18. konferencē, kas notika Cēsu CB oktobra mēnesī “Efektīvi komunikācijas līdzekļi un mūsdienīgas prezentācijas prasmes 21. gadsimta bibliotēkā”.**

Konferences programma:

- 9.00 Reģistrācija, rīta kafija
- 10.00 Konferences atklāšana
- 10.15 Saskarsme un komunikācija ar bērniem, kuriem ir autiskā spektra traucējumi
Ilze Kalniņa – Cēsu Jaunās pamatskolas pedagoģe
- 11.15 Kā veidot jaudīgu, mūsdienīgu un modernu prezentāciju?
Pauls Lukss – SIA "Lux Technology" valdes priekšsēdētājs
- 12.30 Pusdienas bibliotēkā
- 13.30 Loki, spoki, veci koki, ko tu savu mēli moki? jeb efektīvi vingrinājumi dikcijas uzlabošanai
Irēna Cērmāne – ilggadēja Latvijas Radioteātra režisore
- 14.30 Komunikāciju veicinošas galda spēles bērnu izaugsmei
Raivis Kalniņš – Baltijā vadošā galda spēļu uzņēmuma "Brain Games" SIA izpilddirektors
Bibliotēkas=ludotēkas? ... pēc gada!
- 15.30 Pieredzes apmaiņa un veiksmes stāsti par "Brain Games" 17. konferencē dāvāto galda spēļu popularitāti un lietojumu bibliotēku darbā

Darbiniekiem bija iespēja doties arī pieredzes mācību braucienos uz citu valstu bibliotēkām.

Jau otro gadu uz Lietuvā notiekošo Radvilišķu publiskās bibliotēkas starptautisko pasaku lasīšanas čempionātu tika aicināti pārstāvji no Cēsu bibliotēkas. 2019. gadā lietuviešiem Margaritas Stārastes pasaku "Zīļuks" latviešu valodā lasīja Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja Lāsma Vasmane-Mašina, animācijas filmu demonstrēja galvenā speciāliste Elīna Riemere.

Arī šajā gadā neizpalika tradicionālais pieredzes apmaiņas brauciens uz ārvalstu bibliotēkām. Šoreiz 38 vēsturiskā Cēsu rajona skolu un pašvaldību publisko bibliotēku darbinieku ceļš veda uz Krieviju, kur bibliotekāri apmeklēja Pleskavas Pilsētas centrālo bibliotēku, Bērnu lasīšanas centru Pleskavā, S. A. Zolotova vārdā nosaukto bibliotēku "Rodnik" (Avots) Pleskavā, Krievijas Nacionālo bibliotēku Sanktpēterburgā un Krievijas Zinātņu akadēmijas bibliotēku Sanktpēterburgā. Bērnu apkalpošanas nodaļu braucienā pārstāvēja galvenā speciāliste Inese Jankovska. Ļoti spilgti iespaidi viņai palikuši pēc pieredzētā Bērnu lasīšanas centrā Pleskavā, kurā patīkami uzturēties gan bērniem, gan darbiniekiem. Plašas un krāsainas telpas, kuras izveidotas un iekārtotas atsevišķi katrai vecuma grupai, telpu interjeru papildinot ar ērtiem krēsliem un dīvāniem. Patīkams pārsteigums arī ērtās un ar mūsdienīgu tehniku aprīkotās pasākumu un konferenču zāles.

Apbalvojums

Pozitīvi vērtējams ir fakts, ka 2019. gada 8. novembrī Cēsu domes atzinības rakstu par godprātīgu amata pienākumu izpildi saņēma CB Bērnu apkalpošanas nodaļas galvenā speciāliste Inese Jankovska.

Inese Jankovska, būdama bibliotēkas ilggadēja darbiniece, savu darbu veic ar augstu atbildības sajūtu un patiesu ieinteresētību. Viņa neapšaubāmi ir sava darba lietpratēja, kurai piemīt ne tikai profesionāla nostāja pret ikdienas darba norisēm, bet arī vēlīga attieksme pret kolēģiem un prasme atstāt pārliecinošu iespaidu uz apmeklētājiem.

8. Novadpētniecība

8.1. Darba virzieni un pakalpojumi, prioritātes

Cēsu CB Novadpētniecības darbs 2019. gadā ir bijis ļoti darbietilpīgs, taču saglabājis galveno darbības virzienu – informācijas vākšanu, apkopošanu par Cēsu reģiona kultūrvēsturi, ievērojamiem novadniekiem, notikumiem, vietām u.c. kā arī šīs informācijas saglabāšanu un pieejamības nodrošināšanu interesentiem.

Prioritātes:

1. 2019. gadā tika atzīmēta Cēsu Centrālās bibliotēkas simtgade un novadpētniecības speciālistu gada uzdevums bija:

- sagatavot un izlikt apmeklētāju apskatei **četras informatīvās cikla ekspozīcijas**, kas gada garumā atspoguļo Cēsu bibliotēkas vēsturi 100 gados (no 1919. līdz 2019.g.) Cēsu pilsētas un Latvijas vēstures notikumu kontekstā. Ekspozīcijās ar fotogrāfiju un publikāciju starpniecību tika atainoti galvenie bibliotēkas notikumi hronoloģiskā secībā no bibliotēkas dibināšanas brīža līdz mūsdienām, ietverot arī informāciju par bibliotēkas darbiniekiem.

Lai nodrošinātu sagatavoto ekspozīciju pieejamību pēc iespējas plašākam interesentu lokam, katra no tām pusotru mēnesi bija apskatāma bibliotēkā klātienē, pēc tam izstādes digitālais formāts tika ievietots bibliotēkas [tīmekļvietnē](#).

Veidojot **informatīvās ekspozīcijas par Cēsu bibliotēkas vēsturi**, galvenais uzdevums bija atspoguļot mainīgās bibliotēkas funkcijas, darba uzdevumus, vajadzības, attieksmi pret darbiniekiem un apmeklētājiem, kā arī uzsvērt bibliotēkas nozīmību un ieguldījumu vietējā kopienā un reģionālajā mērogā. Izstādes tika veidotas hronoloģiski – no pirmsākumiem līdz mūsdienām, akcentējot, mūsdiā, galvenos un būtiskākos notikumus attiecīgajā laika periodā. Katrai izstādei tika sagatavotas vairākas planšetes – „Kādreiz un tagad” (vietu un telpu salīdzinājums fotogrāfijās), „Galvenie notikumi 25 gados”, „Darbinieki” (fotogrāfijas, īsas biogrāfijas), „Dažādi” (interesanti fakti no bibliotēkas dzīves, kas atspoguļoti fotogrāfijās – piemēram, zīmogu nospiedumi, krājumu, apmeklējumu un citus datus atspoguļojošas tabulas, bibliotēkā pieejamie attiecīgā perioda preses izdevumi, interesantu publikāciju fragmenti u.c.). Atsevišķās planšetēs tika atspoguļota Bērnu bibliotēkas vēsture. Izstāžu ciklā „Cēsu bibliotēkai 100” ietvertais materiāls tika sagatavots, pamatojoties uz vēsturnieces Daces Cepurītes sastādīto grāmatu „Cēsu bibliotēka 90 gados” (izdota 2011. gadā), bibliotēkas arhīvā un krājumā esošajām fotogrāfijām, atskaitēm, publikācijām vietējā un republikas presē un lietišķajiem materiāliem. Noslēdzoties katrai ekspozīcijai klātienē, tās elektroniskā formātā tika ievietotas bibliotēkas tīmekļvietnes sadaļā „Par mums”.

- sagatavot **videofilmu par bibliotēku 100 gados**, kas arī apskatāms bibliotēkas [tīmekļvietnē](#) un sociālajā vietnē „Facebook”. Gan ekspozīcijas, gan videomateriāls izraisījuši lielu lasītāju un skatītāju interesi, un bibliotēkas darbinieki saņēmuši labas atsauksmes par ieguldīto darbu.

Bibliotēkas simtgades aktivitātes atbalstīja Cēsu novada pašvaldība un „Latvijas valsts mežu un Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītās Vidzemes kultūras programma 2019”.

8.2. Resursu digitalizācija

2018. gadā uzsāktā digitālā novadpētniecības krājuma veidošana sekmīgi tiek turpināta arī 2019. gadā.

Digitalizējamo materiālu skaitā 2019. gadā pamatā tika iekļautas publikācijas no republikas preses un fragmenti/ nodaļas no grāmatām, kas neatrodas novadpētniecības krājumā. Pārskata perioda ietvaros ir digitalizēti 211 teksta dokumenti, kas satur 413 lappuses. Digitalizēto dokumentu skaitā netiek iekļautas publikācijas no laikrakstiem „Druva” (jaunākas par 2017. gada oktobri) un Cēsu novada pašvaldības izdevums „Cēsu Vēstis”, jo tie tiek saņemti elektroniskā formātā.

Digitalizētais materiāls tiek uzglabāts divos formātos – pdf un jpg. Lai nodrošinātu maksimālu resursu pieejamību, nepārkāpjot autortiesības, digitalizētais materiāls nav pieejams tiešsaistē jebkuram interesentam. Pirmkārt, tas tiek pievienots lokālās anotācijas veidā novadpētniecības datubāzē Cēsu reģiona kopkatalogā, papildus ārējā anotācijā tiek norādīts, ka resurss ir pieejams elektroniskā formā Cēsu reģiona pašvaldību publiskajās bibliotēkās. Otrkārt, skenētie materiāli no republikas preses tiek uzglabāti tīklā, hronoloģiskā secībā laikraksta ietvaros.

No 2019. gada vasaras bibliotēkas apmeklētājiem tiek piedāvāts izmantot elektroniskās novadpētniecības mapes, kurām tiek nodrošināta pieeja bibliotēkas lasītavā esošajos datoros. Elektronisko mapju kārtojums ir līdzīgs mapju novietojumam plauktā – tematiski pēc UDK un novadniekiem veltītās. Dotajā brīdī elektroniskajās mapēs tiek kārtoti tie materiāli, kuriem netiek veidota ārējā anotācija novadpētniecības datubāzē, taču turpmākajā darba procesā tur tiks pievienots jebkurš bibliotēkas krājumā esošais elektroniskais teksta materiāls, neatkarīgi no tā vai digitalizēts, vai elektroniski radīts.

8.3. Novadpētniecības datubāze

Neskatoties uz darbietilpīgo un laikietilpīgo ekspozīciju sagatavošanas procesu, tika turpināts darbs arī pie Novadpētniecības datubāzes papildināšanas ar analītiskajiem aprakstiem no laikrakstiem un žurnāliem un informācijas atspoguļošanas elektroniskajā kopkatalogā. Izveidotajiem analītiskajiem aprakstiem tika pievienotas arī **anotācijas – publikāciju teksti pdf un jpg formātos**. Analītiskie apraksti datubāzē pamatā tika veidoti par aktuālo periodu. Īpaša vērība tika pievērsta laikrakstu „Druva” un „Cēsu Vēstis” aprakstu veidošanai. Analītisko aprakstu veidošanā iesaistījās arī vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publiskās bibliotēkas, savukārt Cēsu CB novadpētniecības bibliogrāfi sniedza konsultatīvu un praktisku palīdzību šī darba veikšanai.

Paralēli tika turpināts darbs arī pie novadpētniecības krājuma popularizēšanas – tika veidotas tematiskās izstādes, kas apskatāmas bibliotēkas telpās; bibliotēkā tika organizēti pasākumi, kas veltīti novadniekiem; bibliotēkas darbinieki iesaistījās citu organizāciju un iestāžu organizētajos pasākumos, kas saistīti ar Cēsu novada un reģiona kultūrvēsturi.

Protams, novadpētniecības darba procesā ir svarīga ne tikai informācijas vākšana, apkopošana un popularizēšana, bet arī tiešais darbs ar cilvēkiem – bibliotēkas lietotājiem, novadpēt-

niecības interesentiem. Arī 2019. gadā šī savstarpējā komunikācija ir izpaudusies gan tradicionālā veidā apkalpojot lasītavas apmeklētājus, gan sniedzot elektroniskās uzziņas e-pastā vai ar sociālo tīklu starpniecību.

8.4. Sadarbība

Arī 2019. gadā laikraksta „Druva” publikāciju analītiskie apraksti tika iekļauti Nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzē. Tomēr no augusta līdz novembrim (ieskaitot) dati netika eksportēti, tāpēc, ka notika intensīvs darbs, realizējot izstāžu ciklu „Cēsu bibliotēkai 100” un veidojot video filmu par Cēsu bibliotēku 100 gados.

Īstenojot izstāžu ciklu „Cēsu bibliotēkai 100” un sagatavojot informatīvās ekspozīcijas, notika sadarbība ar **biedrības „Art Cēsis” vadītāju Inesi Ciekuri**, kā arī ar fotogrāfi studentu **Undu Paulu Laubergu**, kura rūpējās par fotogrāfiju uzņemšanu, apstrādi, ekspozīciju maketēšanu un digitālo versiju sagatavošanu. Unda Paula Lauberga iesaistījās arī filmas „Cēsu bibliotēkai 100” veidošanā. Filmā tekstu lasīja **Vidzemes Televīzijas žurnālists un diktors Oskars Brasliņš**. Cēsu bibliotēkas simtgades izstāžu cikla sagatavošana notika „Latvijas valsts mežu un **Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītās** Vidzemes kultūras programmas 2019” ietvaros. Bibliotēkas simtgades aktivitātes atbalstīja Cēsu novada pašvaldība. Ar plašāku projekta aprakstu iespējams iepazīties atskaites projektu sadaļā.

Maijā novadpētniecības speciālistes saņēma Atzinības rakstus no **Cēsu Malēniešu kluba** par „*rakšanos papīru kalnos un interneta dzīlēs, malēniešu gaismas nešanu cēsniekiem izstādē „Cēsu Malēniešu klubam – 15”*” jeb par izstādes sagatavošanu no Cēsu Malēniešu kluba un bibliotēkas novadpētniecības materiālu krājuma.

2019. gada pirmajā pusē novadpētniecības speciālistes uz sadarbību aicināja **Cēsu Vēstures un mākslas muzejagalvenā krājuma glabātāja Dace Tabūne**. Rezultātā apkopotas kopijas no novadpētniecības personāliju un tematiskajām mapēm par arheologu Jāni Apalu, kas tiks izmantotas, veidojot uzskates materiālu par ievērojamo novadnieku, pieminot viņa darbību Āraišuezerpils arheoloģiskajā izpētē un atdzimšanā. 2020. gadā tiks apzināti materiāli par J. Apalu arī no tīmekļa vietnes www.periodika.lv.

Iesaistoties Cēsu kauju simtgades atceres pasākumu atzīmēšanā, jūnija sākumā notika bibliotēkas novadpētniecības materiālu izstādes „No zobena saule lēca...”, Cēsu kaujām – 100” atvēršana un režisora Kaspara Gobas dokumentāli izglītojošās filmas „Cēsu kaujas. Pagrieziens punkts Latvijas vēsturē” demonstrācija. Filma tapusi Latvijas Republikas Kultūras ministrijai sadarbojoties ar Cēsu novada pašvaldību un producēšanas kompāniju „Red Dot Media”. Tā kā Cēsu novada pašvaldībai piešķirta licence tās demonstrēšanai, tad to bez maksas bija iespējams izrādīt arī bibliotēkas pasākuma apmeklētājiem. Izstādes veidošanas procesā neatveramas bija **vēsturnieka Daumanta Vasmaņa** sniegtās konsultācijas vēsturisko notikumu korektai atspoguļošanai.

Sadarbojoties ar vēstures entuziastu Māri Niklasu, 21. jūnijā notika igauņu delegācijas iepazīstināšana ar bibliotēkas novadpētniecības speciālistu sagatavoto Cēsu kauju simtgadei veltīto izstādi. Sadarbībā izstādes saturs papildināts ar M. Niklasi un Jūri Trei (Igaunija) sagādāto materiālu kopumu (fotogrāfijas, baneris u.c.), kurā atspoguļota Brīvības cīņu atcere Cēsīs un Igaunijā.

2019. gada rudenī notika **sadarbība ar „Cēsis inside” idejas autori un projekta vadītāju Sigitu Klētnieci**. Realizējot projektu, tika izmantoti materiāli no mapēm „Villas Cēsīs”, „Cīru-

līši”, kā arī pētīti bibliotēkas novadpētniecības krājumā esošie filmu fragmenti par Cēsīm no Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva.

Novadpētniecības entuziasts, liepēnietis Aivars Vilnis arī šogad aktīvi turpinājis papildināt bibliotēkas novadpētniecības krājumu ar materiāliem no personīgā krājuma – gan par Liepas pagasta „Baižām”, gan Mālu dienu „Krēslinieku sētā”, gan teātri Liepā, kā arī ar apkopotajiem materiāliem no vietnes www.periodika.lv par dažādiem novadpētniecības jautājumiem.

Ap plašu materiālu klāstu par mākslinieku Kārli Baltgaili un citiem novadniekiem, piemēram, Daini Rožkalnu, novadpētniecības krājumu papildinājusi **Viktorija Vaidere**, kas savulaik uzrakstījusi diplomdarbu par K. Baltgaili. Sākotnēji V. Vaidere ieradās bibliotēkā ar mērķi, ka viņas apkopoto materiālu klāsts tiks atspoguļots bibliotēkas veidotā grāmatā par mākslinieku, tomēr vēlāk tika nolemts, ka viņa materiālus sūtīs elektroniskā formātā un tie nepieciešamības gadījumā būs pieejami interesentiem.

Kopš 2019. gada februāra veidojas veiksmīga sadarbība arī **ar pulkvežleitnantu Ēvaldu Krieviņu**, kurš bibliotēkai uzdāvinājis biedrības „Latviešu Strēlnieku apvienība” Cēsu nodaļas izstrādāto „nezinātniskā” pētījuma eksemplāru „Cēsu (zemessardzes) rotai – 100. Latvijas Atbrīvošanas kara pirmā bruņotā sadursme”.

8.5. Darbs ar pagastu bibliotēku darbiniekiem

Sekmīga sadarbība novadpētniecības jomā tiek turpināta arī ar vēsturiskā Cēsu rajona novadu publiskajām bibliotēkām. Visu 7 reģiona **novadu bibliotēku darbinieki paši ievada datus reģiona novadpētniecības datubāzē par saviem novadiem**. Turpinot darbu Novadpētniecības datubāzes papildināšanā ar bibliogrāfiskajiem ierakstiem, notika regulāras pagastu bibliotekāru apmācības, kā arī pēc pieprasījuma sniegtas individuālas konsultācijas.

2019. gada 1. martā noslēdzās Cēsu reģiona 8 novadu publisko bibliotēku **novadpētniecības konkurss „Manas bibliotēkas vēsture”**, kura mērķis bija rosināt publisko bibliotēku darbiniekus veikt padziļinātu savas bibliotēkas vēstures izpēti.

Tuvojoties konkursa noslēgumam, bibliotēkas tika apmeklētas klātienē, lai iepazītos ar bibliotēku darbinieku paveikto bibliotēku vēstures izpēti. Rezultātā 5 publisko bibliotēku vadītāji **saņēma 60 eiro naudas balvas** vairākās nominācijās:

- „Plašākā bibliotēkas vēsture” – Jaunpiebalgas novada Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka;
- „Daudzveidīgākā bibliotēkas vēsture” – Priekuļu novada Veselavas pagasta bibliotēka;
- „Pamanāmākā bibliotēkas vēsture” – Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas pagasta bibliotēka;
- „Aktīvākā bibliotēkas vēstures izpēte” – Amatas novada Zaubes pagasta bibliotēka;
- „Interesantākais vēstījums par bibliotēkas vēsturi” – Vecpiebalgas novada Taurenas pagasta bibliotēka.

Savukārt atzinības raksti tika piešķirti: Priekuļu novada Liepas pagasta bibliotēkas vadītājai **Benitai Sausīnai**, Pārgaujas novada Straupes pagasta bibliotēkas vadītājai **Guntai Blaumaņei**, Vecpiebalgas novada Kaives pagasta bibliotēkas vadītājai **Maijai Burjotei** un Raunas novada Drustu pagasta bibliotēkas bibliotekārei **Aijai Ciguzei** par ieguldījumu bibliotēkas vēstures izpēti; Priekuļu novada Mārsnēnu pagasta bibliotēkas vadītājai **Intai Puriņai** un Vecpiebalgas novada Inešu pagasta bibliotēkas vadītājai **Anitai Katlapai** par prasmi iepazīt un prezentēt materiālus par bibliotēkas vēsturi neilgās darba pieredzes laikā; Amatas novada Nītaures pagasta bib-

liotēkas vadītājai **Mairai Prikulei** par ilggadēju bibliotēkas vēstures izpētes darbu; Pārgaujas novada Stalbes pagasta bibliotēkas vadītājai Lolitai Kasparānei par bērnu iepazīstināšanu ar bibliotēkas vēsturi; Amatas novada Ieriķu bibliotēkas vadītājai **Ilzei Eglītei** par bibliotēkas vēstures materiālu apzināšanu, izpēti, apkopošanu un atspoguļošanu; Priekuļu novada Priekuļu pagasta bibliotēkarei **Lindai Grundmanei** par uzņēmību un ieinteresētību bibliotēkas vēstures izpētē un Jaunpiebalgas novada Zosēnu pagasta bibliotēkas vadītājai **Irenei Prisei** par bibliotēkas vēstures izstādes māksliniecisko noformējumu.

Turpinot darbu Novadpētniecības datubāzes papildināšanā ar bibliogrāfiskajiem ierakstiem, notika individuālas pagastu bibliotekāru apmācības, kā arī pēc pieprasījuma sniegtas individuālas konsultācijas.

2019. gadā novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbinieki veidojuši veiksmīgu sadarbību novadpētniecības jomā ne tikai ar Cēsu Centrālo bibliotēku, bet arī ar citām institūcijām un personām. Piemēram, Amatas novada Zaubes pagasta bibliotēkai sadarbība novadpētniecības jomā notika ar vēstures skolotāju J. Stūrīti, ar grāmatas „Zaubes pagasts. Vietas un vārdi” autori V. Veisenkopfu un Amatas novada pašvaldības Tūrisma attīstības un sabiedrisko attiecību nodaļu. 2019. gada 1. novembrī pašvaldības darbiniekiem tika noorganizēta ekskursija pa Zaubes pagasta kultūrvēsturiskajām vietām. Zaubes kultūrvēsturiskā taka ir iekļauta kartē autoceļotājiem (P32) „No Gaujas līdz Daugavai”. Līgatnes novada Līgatnes pilsētas bibliotēka pārskata periodā piedalījās Vidzemes plānošanas reģiona kultūras projektu konkursā, kurā saņēma 260 eiro lielu finansējumu projekta „Dzimta ar saknēm” realizēšanai, kas tika īstenots 15. jūnijā Līgatnes kultūras namā. Jaunpiebalgas novada Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka 2019. gadā turpinājusi sadarbības ar vietējiem vēstures un novadpētniecības entuziastiem Vēsmu Johansonu un Gintu Skutānu, veidojot izstādi par mērniecību. Laba sadarbība izveidojusies ar Jaunpiebalgas Sv. Toma ev. lut. baznīcu un pensionēto skolotāju Rudīti Dobeli (dzim. Dālderī), kura aktīvi piedalās pasākuma ciklā „Piebalgas dzimtu stāsti”. Vecpiebalgas novada Inešu pagasta bibliotēkai izveidojusies laba sadarbība ar Piebalgas novadpētniecības ekspozīcijas veidotāju un vadītāju Mārtiņu Frīdvaldu. Raunas novada Drustu pagasta bibliotēkai turpinās veiksmīga sadarbība ar Drustu tautas nama kolektīvu, Drustu novadpētniecības muzeja kolektīvu un Drustu pamatskolas kolektīvu.

8.6. Krājums

Vispārīgs raksturojums

2019. gadā Novadpētniecības lasītavas krājumā tika fiksēti 3705 eksemplāri, tai skaitā arī grāmatas, brošūras, audiovizuālie un elektroniskie izdevumi. Gada laikā krājums ir ticis papildināts par 84 eksemplāriem. Krājumā uz doto brīdi ir arī 2634 tematiskās mapes. Gada laikā fizisko mapju fonds nav palielināts, tas arī netiks vairs darīts. Mūsu uzdevums ir digitalizēt esošo mapju saturu.

	2018	2019
Grāmatas	3420	3486
Audiovizuālie izdevumi	73	74
Nošizdevumi	38	38
Nepublicētie izdevumi	37	52
Elektroniskie izdevumi	19	20
Kartogrāfiskie izdevumi	17	17
Attēlizdevumi	10	10
Seriālizdevumi	7	8
Kopā	3621	3705
Mapes	2634	2634
Pavisam kopā	6225	6339

Līdztekus grāmatām un tematiskajām mapēm krājuma būtisku daļu sastāda arī laikraksti:

- Laikraksts Vidzemes novadiem „Druva” – no 2009. g. septembra;
- Cēsu rajona laikraksts „Druva” – 1945.–2009. g.;
- „Cēsu Avīze” – 1928.; 1931.–1934. g.;
- „Cēsu Vēstis” – 1933.–1939. g.;
- „Cēsu Vēstis” – 2006. g. 22.jūn.–2006. g. 23.dec.;
- Cēsu pašvaldības avīze „Cēsu Vēstis”;
- Vēsturiskā Cēsu rajona **23 pagastu avīzes, kā arī jaunizveidoto novadu avīzes.**

Krājuma kvalitātes, aktualitātes un attīstības novērtējums

Novadpētniecības krājums ir specializēts fonds, kurā tiek iekļauti šādi izdevumi: grāmatas par novadu un novadniekiem, Cēsīs izdotās grāmatas, novadnieku autordarbi prozā, dzejā, dramaturģijā, dažādās zinātnēs, personāliju un nozaru tematiskās mapes, audiovizuālie materiāli, kartogrāfiskie materiāli, vietējie un vēsturiskā Cēsu rajona laikraksti.

Komplektējot Novadpētniecības lasītavas fondu, galvenais nosacījums ir, lai jaunieguvumam ir saistība ar Cēsu reģionu (vēsturisko Cēsu rajonu), neņemot vērā izdošanas gadu, valodu vai tajā pausto ideoloģiju. Līdz ar to pārskata perioda ietvaros krājums ticis papildināts gan ar jaunāko literatūru, piemēram, Inguna Bauere „Jānis Lūsēns Trešais”, Aivars Leitī „Kārlis Jansons”, Lija Brīdaka „Mūža noslēpums”, Daumants Kalniņš „Seno latgaļu dārgumi”, Zane Ozoliņa „Našķoties” u.c., gan arī ar iepriekšējo gadu izdevumiem, piemēram, IbikaTenars „Dsihve un pats: Dsejoļuzikls no IbikaTenara” (1914. g., Oskara Jēpes izdevniecība), Jānis Dombrovskis „Latvju māksla: glezniecības, grafikas, tēlniecības un lietišķās mākslas attīstības vēsturisks apskats ar 165 reprodukcijām un 6 krāsainiem pielikumiem (1925. g.), Valsts rehabilitācijas slimnīcas „Cēsis” vēsture (1993. g.), Ēriks Hānbergs „Mūžīgais piens: Latvijas pienšaimniecība no sendienām līdz mūsdienām” (2008. g.) u.c.

2018. gadā uzsāktais darbs, skenējot, apstrādājot un elektroniski uzglabājot publikācijas no republikas laikrakstiem, žurnāliem un grāmatām, tiek turpināts. Lēmums skenēt materiālus attaisnojas, jo tiek ietaupīta gan telpa, gan finansiālie resursi, kā arī ņemtas vērā novadpētniecības lasītavas apmeklētāju intereses un esošā laikmeta tendences.

Krājuma izmantojums

Iepriekšējos gados pierādījies, ka aktīvākie novadpētniecības krājuma lietotāji bijuši Cēsu novada skolēni, kas krājumu izmantoja zinātniski pētniecisko darbu izstrādē projektu nedēļā, un studenti – kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu izstrādē, tomēr 2019. gadā par novadpētniecības krājumā esošajiem materiāliem vairāk interesējušies tieši individuālie pētnieki, žurnālisti, vēsturnieki u.c. novadpētniecības entuziasti.

8.7. Novadpētniecības lasītavas lietotāji

	2016	2017	2018	2019
Reģistrēti lietotāji	131	99	72	90
Apmeklētāji	215	191	177	221

Salīdzinot pēdējo gadu skaitliskos rādītājus, redzams, ka 2019. gadā atkārtoti ir audzis gan reģistrēto lietotāju, gan apmeklētāju skaits. Lai arī novadpētniecības krājums arvien lielākā apjomā un labākā kvalitātē ir pieejams attālināti, tomēr interesentiem bijis nepieciešams apmeklēt bibliotēku klātienē, kopēt, skenēt un fotografēt krājumā esošos materiālus. Nepieciešamās uzziņas tika sniegtas arī ar e-pasta starpniecību. 2019. gadā pieprasījumi pēc novadpētniecības materiāliem elektroniskā formā pamatā bijuši par novadniekiem. Sniegta informācija par inženieri un elektriķi Aleksandru Imantu Tīpaini, garīdznieku Bertram Federu, arheologu Jāni Apalu, valstsvīru, skolotāju un diplomātu Jāni Seski, mākslinieku Kārlī Baltgaili, brāļiem Ozoliem u.c.

8.8. Izsniegums

	2016	2017	2018	2019
Mapes	294	309	208	231
Grāmatas	209	215	106	199
Avīzes	126	142	95	265

Klātienē bibliotēkas apmeklētāji lielākoties pieprasījuši informāciju par tēmām, kas ietvertas fiziskajās personāliju un tematiskajās novadpētniecības mapēs. Lai arī uzsākts darbs pie elektronisko mapju veidošanas, tomēr tās vēl nav papildinātas tādā apjomā, lai tās aktīvi popularizētu.

Galvenie interesējošie temati 2019. gadā bijuši: dažādas institūcijas, iestādes, nami un uzņēmumi (Cēsu Viduslaiku pils un Jaunā pils, muižas (Kārļu muiža, Veismaņu muiža, Ruckas muiža, Ieriķu muiža, Gatartas muiža u.c.), Cēsu teātris, Cēsu alus darītava, Cēsu slimnīca un citas ārstniecības iestādes, SIA „Raunas ķiploks” u.c.), baznīcas (Raunas baznīca, baznīcas Cēsīs), izglītības iestādes (Cēsu Valsts ģimnāzija, Cēsu internātpamatskola – attīstības centrs), kapsētas, dabas objekti (parki, klintis, upes, ezeri), arheoloģiskie pieminekļi (Āraišuezerpils), kā arī personālijas (Apsīšu Jēkabs, Jānis Sudrabkalns, Jānis Apals, Haralds Sīmanis, Teodors Zeiferts, Dzidra Kalniņa, Daumants Vasmanis u.c.) un viņu autordarbi.

Plašākai tematu izpētei interesentiem piedāvāts izmantot arī krājumā esošos periodiskos izdevumus, grāmatas, kā arī vietnēs www.news.lv un www.periodika.lv esošo informāciju.

2019. gadā lasītavā tika izsniegti arī eksemplāri, kas izvietoti mēneša izstādēs, piemēram, tematiskās mapes un izdevumi, kas saistīti ar novadniekiem Antonu Austriņu, Antonu Anspaku, KarolīniKronvaldi, Robertu Janelsīti un citiem, kā arī par Cēsu kaujām, Uzvaras pieminekli Cēsīs, Cēsu kājnieku pulku un pulka Skolnieku rotu un Cēsu Centrālo bibliotēku.

8.9. Bibliogrāfiskais darbs

Pārskata perioda beigās novadpētniecības datubāzē fiksēti **95735** bibliogrāfiskie ieraksti. Gada laikā datubāze ir papildināta ar **4383** ierakstiem. Tas ir par aptuveni 900 ierakstiem mazāk nekā iepriekšējā pārskata periodā. Tas skaidrojams ar to, ka 2019. gadā liela

uzmanība tika pievērsta izstāžu cikla „Cēsu bibliotēkai 100” sagatavošanai, kā arī citām lielāka apjoma novadpētniecības izstādēm, kas veltītas gan Cēsu Malēniešu kluba 15 gadu jubilejai, gan Cēsu kauju simtgades atcerei.

Bibliogrāfiskos ierakstus datubāzē veido gan Cēsu Centrālās bibliotēkas bibliogrāfes, gan Cēsu reģiona novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbinieki. Tas lietotājiem nodrošina informācijas resursu pieejamību attālināti par vēsturisko Cēsu rajonu un ievērojamiem novadniekiem.

Aktīvi darbu novadpētniecības datubāzē nemainīgi veic Priekuļu novada Priekuļu pagasta bibliotēkas (datubāze papildināta ar 492 bibliogrāfiskajiem ierakstiem), Amatas novada Ģikšu bibliotēkas (201 ieraksts), Vecpiebalgas novada Kaives pagasta bibliotēkas (185 ieraksti), Raunas novada Drustu pagasta bibliotēkas (173 ieraksti), Amatas novada Nītaures pagasta bibliotēkas (133 ieraksti), kā arī Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkas (103 ieraksti) darbinieki. Ar bibliogrāfiskajiem ierakstiem datu bāzi papildina arī citu bibliotēku darbinieki. Lai arī vairāku bibliotēku darbinieki jau 2018. gadā ir uzsākuši individuālās mācības vai atjaunojuši iepriekšējās zināšanas, lai iesaistītos kopējā darbā, tomēr Amatas novada Skujenes pagasta, Līgatnes novada Līgatnes pagasta un Raunas novada Raunas pagasta Rozes bibliotēkā šis darbs netiek veikts. Gada nogalē iniciatīvu mācīties izrādīja Priekuļu novada Mārsnēnu pagasta bibliotēkas vadītāja.

Kopumā Cēsu reģiona **pašvaldību pagastu bibliotēku** darbinieki datu bāzi papildinājuši ar **1772 ierakstiem** par sava pagasta vēsturi, ievērojamiem cilvēkiem, notikumiem gan no laikraksta „Druva”, gan no citiem izdevumiem. Darbs ar BIS Alise Novadpētniecības datubāzi novadu pašvaldību bibliotēkām pēdējos gados izvirzīts kā viens no galvenajiem uzdevumiem novadpētniecības darbam. Datubāze ir pieejama bibliotēkas elektroniskajā kopkatalogā <http://cesis.biblioteka.lv/alise/>, izvēloties sadaļu *Novadpētniecības datubāze*. Šobrīd pagastu bibliotēku darbinieki tiek mudināti pievērsties arī materiālu digitalizācijas darbam, lai nodrošinātu to ilgmūžību un pieejamību elektroniski.

Turpinot sadarbību ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB), nosūtīti **1611** laikraksta „Druva” publikāciju analītiskie apraksti, kas ir par aptuveni 700 ierakstiem mazāk nekā iepriekšējā pārskata periodā. Šobrīd nav iespējams pateikt, cik no tiem iekļauti Nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzē, jo analītiskie apraksti no augusta līdz novembrim netika nosūtīti – tos veido LNB darbinieki.

2019. gadā turpināts darbs anotāciju veidošanā, analītiskajiem aprakstiem pievienojot pilnas publikāciju kopijas ar attēliem, kas sniedz iespēju atlasīt analītiskos aprakstus pēc nozīmīgākajiem atslēgvārdiem pilntekstā. Kopumā izveidotas **422** anotācijas, no kurām **211** ir ārējās anotācijas, kas ir publiski pieejamas interesentiem (to ļauj 2017. gadā noslēgtais līgums ar laikraksta „Druva” redakciju), un **211** lokālās anotācijas, kas tiek pievienotas publikācijām no citiem republikas laikrakstiem. Anotācijas tiek veidotas gan aktuālā gada publikācijām, gan arī retrospektīvā.

8.10. Novadpētniecības darba popularizēšana

Izstādes

2019. gadā novadpētniecības darbā tika akcentēta lielformāta izstāžu sagatavošana. Vislielākais darbs gada garumā tika ieguldīts četrinformatīvo ekspozīciju sagatavošanai, kas veltītas

- Cēsu bibliotēkas 100 gadu jubilejai
- Cēsu Malēniešu kluba 15 gadu jubilejai
- Cēsu kauju simtgades un Cēsu Uzvaras pieminekļa tapšanai un atjaunošanai veltītajām izstādēm

Veidojot informatīvās ekspozīcijas par Cēsu bibliotēkas vēsturi, galvenais uzdevums bija atspoguļot mainīgās bibliotēkas funkcijas, darba uzdevumus, vajadzības, attieksmi pret darbiniekiem un apmeklētājiem, kā arī uzsvērt bibliotēkas nozīmību un ieguldījumu vietējā kopienā un reģionālajā mērogā. Izstādes tika veidotas hronoloģiski – no pirmsākumiem līdz mūsdienām, akcentējot, mūsaprāt, galvenos un būtiskākos notikumus attiecīgajā laika periodā. Katrai izstādei tika sagatavotas vairākas planšetes – „Kādreiz un tagad” (vietu un telpu salīdzinājums fotogrāfijās), „Galvenie notikumi 25 gados”, „Darbinieki” (fotogrāfijas, īsas biogrāfijas), „Dažādi” (interesanti fakti no bibliotēkas dzīves, kas atspoguļoti fotogrāfijās – piemēram, zīmogu nospiedumi, krājumu, apmeklējumu un citus datus atspoguļojošas tabulas, bibliotēkā pieejamie attiecīgā perioda preses izdevumi, interesantu publikāciju fragmenti u.c.). Atsevišķās planšetēs tika atspoguļota Bērnu bibliotēkas vēsture. Izstāžu ciklā „Cēsu bibliotēkai 100” ietvertais materiāls tika sagatavots, pamatojoties uz vēsturnieces Daces Cepurītes sastādīto grāmatu „Cēsu bibliotēka 90 gados” (izdota 2011. gadā), bibliotēkas arhīvā un krājumā esošajām fotogrāfijām, atskaitēm, publikācijām vietējā un republikas presē un lietišķajiem materiāliem. Noslēdzoties katrai ekspozīcijai klātienē, tās elektroniskā formātā tika ievietotas bibliotēkas tīmekļvietnes sadaļā „Par mums”.

Tuvojoties Cēsu Malēniešu kluba 15 gadu jubilejai, kluba dalībniece un ilggadējā bibliotēkas darbiniece Gunta Romanovska svētku pasākuma organizēšanas procesā lūdza iesaistīties arī Cēsu Centrālās bibliotēkas kolektīvu. Novadpētniecības lasītavas darbinieku galvenais uzdevums – jubilejai veltītās informatīvi tematiskās izstādes sagatavošana. Izstādes sagatavošanai tika izmantoti materiāli (fotogrāfijas un publikācijas) gan no Cēsu Malēniešu kluba, gan bibliotēkas novadpētniecības krājuma. Izstādē materiāli tika izvietoti tematiski, pamatojoties uz galvenajiem un pamanāmākajiem notikumiem kluba darbības vēsturē – tika akcentēti svarīgākie kopāšanās brīži (Jaunā gada sagaidīšana, pikniki, viesošanās pie kluba biedriem), dalība dažādos svētku pasākumos (Cēsu pilsētas svētki, Gulbenes bānīša svētki, Vispasaules Malēniešu svētki), ikgadējās ekskursijas un pārgājieni pa Vidzemes (īpaši Alūksnes un Gulbenes) skaistākajām un ievērojamākajām vietām, kā arī kluba biedru dalība gan pavasara Lielajā talkā, gan brīvprātīgi rūpējoties par apkārtējās vides sakopšanu arī pārējos gadalaikos. Pēc ieguldītā darba novadpētniecības lasītavas darbinieces saņēma atzinību.

2019. gada jūnijā Cēsu vārds izskanēja visā valstī – pilsētā un tās apkārtnē ar plašu svētku un atceres pasākumu programmu tika svinēta Cēsu kauju simtgade. Kopējā pasākumu programmā tika iekļauta arī Cēsu Centrālajā bibliotēkā apskatāmā, bibliotēkas darbinieku sagatavotā informatīvā izstāde „No zobena saule lēca...” Cēsu kaujām – 100”. Izstādē tika atspoguļoti ne tikai vēsturiskie notikumi, kas risinājās 1919. gada jūnijā, bet arī informācija par tiem veltītajiem atceres pasākumiem. Tā kā Cēsu Uzvaras pieminekļa celtniecība ir ciešā sasaistē ar vēsturiskajām kaujām, jo piemineklis tika celts kā „Uzvaras” piemineklis par Latvijas brīvību un neatkarību cīņā kritušiem varoņiem, tad izstādē tika iekļauti materiāli arī par pieminekļa celšanu un atjaunošanu. Lai novērstu iespējamās neprecizitātes vēsturisko faktu inter-

pretācijā, izstādes tapšanas procesā kā konsultants tika pieaicināts vēsturnieks Daumants Vasmanis. Pēc izstādes atklāšanas viens no galvenajiem pieminējamajiem, bijušā Cēsu rajona padomes priekšsēdētājs, biedrības „Latviešu strēlnieku apvienība” Cēsu nodaļas vadītāja vietnieks Māris Niklass ar to iepazīstināja igauņu delegāciju, kā rezultātā izstādes saturs tika papildināts ar M. Niklasi un Jūri Trei (Igaunija) sagādāto materiālu kopumu (fotogrāfijām, baneri u.c.), kurā atspoguļota Brīvības cīņu atcere Cēsīs un Igaunijā.

Kopumā 2019. gadā novadpētniecības lasītavā un citviet bibliotēkā tika izvietotas vairākas literatūras, fotogrāfiju un mākslas izstādes, kas veltītas vēsturiskā Cēsu rajona kultūrvēsturei, novadniekiem, viņu autordarbiem un nozīmīgiem dzīves notikumiem.

Izstādes	2016	2017	2018	2019
Novadpētniecības lasītavā	15	19	13	11
Citviet bibliotēkā	10	11	16	15

Janvāris

- ✓ 2018. g. 6. decembris–2019. g. 5. janvāris mākslinieka Rituma Ivanova Cēsīs radīto darbu izstāde.
- ✓ 2.–30. janvāris Novadpētniecības lasītavā „Novadniekam, rakstniekam Antonam Austriņam – 135 (1884–1934)”.
- ✓ 7. janvāris–2. februāris Sandras Šķilas akvareļu darbu izstāde „Kā es redzu Cēsīs”.

Februāris

- ✓ 1.–27. februāris Novadpētniecības lasītavā „Novadniekam Antonam Anspakam – 90 (1929–2001)”.
- ✓ 6. februāris–16. marts 1. stāvā un starpstāvā Izstāžu cikla „Cēsu bibliotēkai 100” pirmā informatīvā ekspozīcija „Pirmie 25 (1919–1944)”.

Marts

- ✓ 1.–30. marts Pieaugušo apkalpošanas nodaļā „Rakstniecei Aīdai Niedrai – 120 (1899–1972)”.
- ✓ 1.–30. marts Novadpētniecības lasītavā „Novadniekam Jānim Ozolam – 160 (1859–1906)”.

- ✓ 19. marts–6. aprīlis 1. stāvā Cēsu pilsētas Mākslas skolas Priekuļu filiāles audzēkņu darbi – miniatūras „Atvadas no ziemas”.

Aprīlis

- ✓ 1.–30. aprīlis Novadpētniecības lasītavā „Novadniecei Karolīnei Lizetei Kronvaldei – 180 (1839–1913)”.
- ✓ 1.–30. aprīlis Bērnu apkalpošanas nodaļā „Iemīļotajam bērnu grāmatu autoram Jānim Širmanim – 115”.
- ✓ 8.–27. aprīlis 1. stāvā Cēsu pilsētas Mākslas skolas audzēkņu darbu izstāde „Atmiņu spēle”.

Maijs

- ✓ 2.–31. maijs Novadpētniecības lasītavā „Cēsu Malēniešu klubam – 15”.
- ✓ 2. maijs–14. jūnijs 1. stāvā un starpstāvā Izstāžu cikla „Cēsu bibliotēkai 100” otrā informatīvā ekspozīcija „Cēsu bibliotēka laikposmā no 1944. līdz 1969. gadam”.

Jūnijs

- ✓ 5. jūnijs–31. jūlijs Novadpētniecības lasītavā „No zobena saule lēca...” Cēsu kaujām – 100”.
- ✓ 10. jūnijs–30. augusts Pieaugušo apkalpošanas nodaļā „Cēsis – viena no Hanzas savienības pilsētām”.
- ✓ 17. jūnijs–26. jūlijs 1. stāvā „Mākslinieka mazās piezīmes” – gleznotāja Reiņa Liepas darbi.

Augusts

- ✓ 1.–21. augusts Novadpētniecības lasītavā „Novadniekam Hermanim Albatam – 140 (1879–1942)”.
- ✓ 21.–31. augusts „Daumants Vasmanis (1954–1919) – InMemoriam” izstāde vēsturnieka, skolotāja, īstenā Cēsu pilsētas patriota, bibliotēkas ilggadējā un uzticamā drauga un sabiedrotā piemiņai.
- ✓ 5. augusts–14. septembris 1. stāvā un starpstāvā Izstāžu cikla „Cēsu bibliotēkai 100” trešā informatīvā ekspozīcija „Bibliotēkas vēsture laikposmā no 1969. līdz 1994. gadam”.

Septembris

- ✓ 2.–28. septembris Novadpētniecības lasītavā „Novadniecei Dainai Rubulei – 90 (1929–2012)”.
- ✓ 17. septembris–19. oktobris 1. stāvā Cēsu Mākslas skolas audzēkņu vasaras plenēra darbi.

Oktobris

- ✓ 1.–30. oktobris Novadpētniecības lasītavā „Novadniekam Kārlim Dūnim – 130 (1889–1942)”.
- ✓ 22. oktobris–23. novembris 1. stāvā „Latvijas Mākslas akadēmijai 100”.

Novembris

- ✓ 1.–30. novembris Novadpētniecības lasītavā „Gaujmaliešu pārnākšana”. Izstāde veltīta Roberta Janelsīša 115 un Aivara Janelsīša 90 gadu jubilejai.
- ✓ 1.–30. novembris Bērnu apkalpošanas nodaļā „Pasaku ķēniņam Kārlim Skalbem – 140”.
- ✓ 27. novembris–28. decembris 1., 2. stāvā un starpstāvā Izstāžu cikls „Cēsu bibliotēkai 100”. 4 informatīvajās ekspozīcijās atspoguļota bibliotēkas darbība laikposmā no 1919. līdz 2019. gadam.

Pasākumi

Novads un novadpētniecības krājums tiek popularizēts ne tikai ar izstādēm, bet arī ar to pasākumu starpniecību, ko organizē bibliotēka – tikšanās, muzikāli literārie pasākumi un citi tematiskie pasākumi. 2019. gadā bibliotēkā ir tikuši organizēti 10 pasākumi, veltīti novadpētniecības tematikai.

	2016	2017	2018	2019
Pasākumi	8	19	12	10

Janvāris

- ✓ 9. janvārī plkst. 18.00 2. stāva zālē Saruna par Gunas Rukšānes debijas romānu „Vilinājums” kopā ar autori un viesiem – cēsniekiem Ivetu un Jāni Gabrāniem. Ieskatu pasākuma norisē filmēja Vidzemes Televīzija. (Pasākumu apmeklēja 50 interesenti).

Februāris

- ✓ 7. februārī bibliotēkas kolektīvs svinēja bibliotēkas simtgades izstāžu cikla atklāšanu. Saviesīgā atmosfērā novadpētniecības speciālistes Ināra Elbrete un Elīna Riemere darbiniekus iepazīstināja ar pirmās informatīvās ekspozīcijas faktu kopumu. Atklāšanā piedalījās arī izstādes mākslinieciskā noformētāja Inese Ciekure un bijusī bibliotēkas darbiniece Gunta Romanovska.

Maijs

- ✓ 11. maijā plkst. 14.00 2. un 3. stāvā atraktīvs pasākums visai ģimenei „Malēniešu diena Cēsīs”. Piedalījās Cēsu malēnieši, Jaunlaicenes muzejs un folkloras kopa „Putnis”. (Pasākumu apmeklēja 70 interesenti).
- ✓ 15. maijā plkst. 17.00 Cēsu biedrību un nevalstisko organizāciju telpās Rīgas ielā 7 Lasītāju klubiņa tikšanās ar kultūras biedrības „Harmonija” literātiem.

Jūnijs

- ✓ 5. jūnijā plkst. 17.00 2. stāvā bibliotēkas novadpētniecības materiālu izstādes „No zobenā saule lēca...”, Cēsu kaujām – 100” atvēršana un režisora Kaspara Gobas dokumentāli izglītojošās filmas „Cēsu kaujas. Pagrieziena punkts Latvijas vēsturē” demonstrācija. Pasākumu apmeklēja vēsturnieku un vēstures entuziastu elite: Māris Niklass, Ēvalds Krieviņš, Daumants Vasmanis, Tālis Pumpuriņš, Edvīns Kide, Imants Timermanis u.c. (Pasākumu apmeklēja 20 interesenti).
- ✓ 19. jūnijā bibliotēkā notika kultūras pieminekļu atjaunotāja, bijušā Cēsu rajona padomes priekšsēdētāja, biedrības „Latviešu strēlnieku apvienība” Cēsu nodaļas vadītāja vietnieka Māra Niklasi iniciēts sarīkojums – tikšanās ar grāmatas „Lāčplēša kara ordeņa un Brīvības krusta kavalieri” autoru Jāku Pihlaku (Igaunija), tulkotāju Ēriku Krautmani un izdevēju Zigmundu Spādi (AS Valters un Rapa).
- ✓ 21. jūnijā bijušā Cēsu rajona padomes priekšsēdētājs, „Gada cilvēks 2018” Māris Niklass igauņu delegāciju iepazīstināja ar bibliotēkas novadpētniecības speciālistu sagatavoto Cēsu kauju simtgadei veltīto izstādi. Sociālajā tīmekļa vietnē „Youtube” skatāms šīs vizītes laikā uzņemtais [videomateriāls](#)

Augusts

- ✓ 24. augustā bibliotēkā notika bibliotekāres Lāsma Vasmanes-Mašinas tēva, vēsturnieka, Cēsu pilsētas patriota, skolotāja un bibliotēkas drauga Daumanta Vasmaņa (1954–2019) piemiņas atceres sarīkojums.

Novembris

- ✓ **27. novembrī plkst. 16.00 2. stāvā svinīgs sarīkojums „Cēsu bibliotēkai 100”. Uz sarīkojumu tika aicināts ikviens interesents, tomēr īpaši gaidītie viesi – bibliotēkas uzticamie lasītāji, draugi un sadarbības partneri** – laikus saņēma greznus ielūgumus uz bibliotēkas jubilejas svinībām. Uz pasākumu tika sagatavots arī pusstundu garš videomateriāls par bibliotēkas vēsturi. Diemžēl pēkšņu tehnisku un augstāku spēku iedarbības rezultātā videomateriāls nebija skatāms, tādēļ novadpētniecības speciāliste, galvenā izstādes kuratore Ināra Elbrete pasākuma viesus īsumā iepazīstināja ar bibliotēkas vēsturi un galvenajiem notikumiem. Sarīkojuma laikā tika atklāts viss izstāžu cikla „Cēsu bibliotēkai 100” kopums ar tā noslēdzošo – ceturto – informatīvo ekspozīciju. Pēc saviesīgās daļas norises viesi tika aicināti cienāties ar simtgades torti, uzkodām, kafiju, vīnu un skatīt bibliotēkā izvietotās izstāžu cikla informatīvās ekspozīcijas. Par vakara muzikālo pavadijumu gādāja pianists Vilnis Daņiļevičs un saksofonists Vilnis Auziņš. Pasākumu apmeklēja 80 aicinātie viesi – bibliotēkas čaklākie lasītāji, draugi un sadarbības partneri.

Decembris

- ✓ 11. decembrī plkst. 18.00 2. stāvā „Autorvakars ar Našķoties Zani”. Iedvesmojoša satikšanās ar grāmatas „Našķoties” autori, novadnieci Zani Grēviņu (Ozoliņu). Pasākumu apmeklēja 75 interesenti.

8.11. Publicitāte

Informācija par novadpētniecības materiāliem par reģionu, kas pieejami mūsu bibliotēkā gan klātienē, gan attālināti, par Cēsu bibliotēku un tās vēsturi skatāma bibliotēkā uz vietas un tīmekļa vietnē www.biblioteka.cesis.lv

Informācija par ikmēneša izstādēm un pasākumiem katru mēnesi tiek izvietota bibliotēkas

- informācijas stendos
- ievietota bibliotēkas tīmekļa vietnē, sociālajos tīklos
- Cēsu novada pašvaldības tīmekļa vietnes sadaļā „Pasākumu kalendārs”
- sadarbojoties ar laikraksta „Druva” žurnālistiem, tiek nodrošināta bibliotēkas novadpētniecības darba publicitāte. 2019. gadā laikrakstā atspoguļoti nozīmīgi notikumi bibliotēkā, sākot ar bibliotēkas simtgadi un noslēdzot ar ziņu par grāmatas „Našķoties” autores Zanes Grēviņas (Ozoliņas) viesošanos bibliotēkā. 2019. gada janvārī tapusi žurnālistes Mairitas Kaņepes publikācija par vēsturnieka Daumanta Vasmaņa grāmatu „Cēsis gadsimtu mijā (1877–1914)” un tās atvēršanu 2018. gada nogalē Cēsu bibliotēkā. Tapusi arī žurnālistes Sarmītes Feldmanes publikācija par novadpētniecības darbu, krājumu un tā izmantojumu. Gan laikrakstā „Druva”, gan pašvaldības informatīvajā izdevumā „Cēsu Vēstis” publicēti raksti par bibliotēkas simtgadi, tai veltītajām ekspozīcijām, kā arī novembrī – par bibliotēkas simtgades svinīgo sarīkojumu. Tāpat atspoguļota arī Cēsu Malēniešu kluba 15 gadu jubileja un citas bibliotēkas aktivitātes. Kopskaitā 8 publikācijas.

8.12. Secinājumi, nākotnes prognozes, uzdevumi

Analizējot 2019. gada darba rezultātus, nākas secināt, ka novadpētniecības darba apjoms un ierobežotie cilvēkresursi tā veikšanai liek pamatīgāk izvērtēt konkrētā pārskata perioda galvenos darbības virzienus. Faktiski tas nozīmē izvēlēties, kas ir būtiskāk – popularizēt krājumu, veidojot lielformāta izstādes un pasākumus, vai arī koncentrēties uz krājuma digitalizācijas procesu. 2019. gadā novadpētniecības darbs vairāk tika koncentrēts tieši uz izstāžu veidošanu, kā rezultātā paplašinājies gan sadarbības personu loks, gan piesaistīts lielāks skaits apmeklētāju un lasītāju, kas savukārt ir veicinājis izsnieguma pieaugumu. Diemžēl līdz ar to nākas secināt, ka krājuma digitalizācijas procesam un analītiskajam darbam veltītais laiks ir bijis jāierobežo, kā rezultātā izveidoto bibliogrāfisko ierakstu skaits un digitalizēto materiālu apjoms ir mazāks nekā iepriekšējā pārskata periodā.

Izvērtējot 2019. gadā paveikto un ņemot vērā 2020. gada aktualitātes, **nākamajā pārskata periodā tiek izvirzīti šādi galvenie uzdevumi:**

1. Pilnveidot Novadpētniecības datu bāzi:
 - ✓ digitalizēt republikas laikrakstu un žurnālu publikācijas, arhivēt laikrakstu „Druva”, un „Cēsu Vēstis” elektroniskās versijas, apstrādāt digitalizētos un arhivētos materiālus attēlu un teksta apstrādes programmās, veidot anotācijas un pievienot tās analītiskajiem aprakstiem elektroniskā kopkataloga Novadpētniecības datubāzē;
 - ✓ veidot analītiskos aprakstus par pašreizējo periodu no laikrakstiem, žurnāliem, grāmatām, īpašu vērību pievēršot laikraksta „Druva” un „Cēsu Vēstis” aprakstu veidošanai;
 - ✓ veidot bibliogrāfiskos aprakstus ar anotācijām retrospektīvā analītiskajiem materiāliem par novadniekiem, iestādēm, organizācijām, objektiem un pasākumiem no tematiskajām mapēm;
 - ✓ veidot bibliogrāfiskos aprakstus ar anotācijām retrospektīvā analītiskajiem materiāliem no Cēsu pilsētas laikrakstiem, kas vecāki par 2000. gadu.
2. Digitalizēt Novadpētniecības lasītavas krājumā esošās tematiskās mapes, veidojot to ekvivalentu elektroniskā formā, kā arī veidot un papildināt digitālo novadpētniecības krājumu ar jaunākajiem materiāliem.
3. Popularizēt novadpētniecības krājumu:
 - ✓ organizēt izstādes un tematiskos pasākumus;
 - ✓ sekmēt sadarbību ar skolām, organizējot bibliotekārās un literārās stundas;
 - ✓ veicināt lietotāju interesi par novadpētniecības lasītavā atrodamajiem materiāliem, izmantojot interneta vides un laikrakstu piedāvātās iespējas.
4. Turpināt sniegt konsultatīvu un praktisku palīdzību vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbiniekiem novadpētniecības darbā un analītisko aprakstu veidošanā Novadpētniecības datubāzē.
5. Bibliotēkas interneta vietnē sadaļā „Novadpētniecība” veidot un papildināt tā saturu.
6. Bibliotēkas interneta vietnē izveidot sadaļu: „Digitālās izstādes un kolekcijas”

9. Projekti

Cēsu reģiona bibliotēku projektu apkopojums

Nr.	Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (iss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Cēsu CB projekti					
1.	Izstāžu cikls "Cēsu bibliotēkai 100. Cēsu bibliotēkas vēsture Cēsu pilsētas un Latvijas vēstures kontekstā"	VKKF*	600.00 EUR	<p>Projekta koncepcija paredzēja:</p> <p>1) 2019. gadā bibliotēkas novadpētniecības speciālistu un piesaistīto lietpratēju – foto dizaina, maketētāja (1 persona) un mākslinieciskā noformētāja (1 persona) – vadībā sagatavot izstāžu ciklu par Cēsu bibliotēkas vēsturi Cēsu pilsētas un Latvijas vēstures kontekstā.</p> <p>2) Visa gada garumā interesentiem piedāvāt skatīt hronoloģiskas, saturiski daudzveidīgas informatīvas ekspozīcijas bibliotēkā klātienē, kurās atspoguļota bibliotēkas darbība ik pa 25 gadiem.</p> <p>3) Pēc katras informatīvās ekspozīcijas apskates klātienē nodrošināt tās satura pieejamību elektroniskā formātā bibliotēkas tīmekļvietnē.</p>	Neatbalstīts
2.	Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 18. konference "Efektīvi komunikācijas līdzekļi un mūsdienīgas prezentācijas prasmes 21. gadsimta bibliotēkā"	VKKF	500.00 EUR	<p>Projekta koncepcija paredzēja īstenot ikgadējo Cēsu CB* un LNB* Bērnu literatūras centra rīkoto Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konferenci.</p> <p>2019. gada konferences tēma ietvēra lekcijas par:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saskarsmi un komunikāciju ar bērniem, kuriem ir autiskā spektra traucējumi; – jaudīgas un mūsdienīgas prezentācijas veidošanu; – dikcijas nozīmi; – galda spēļu lomu bērnu izaugsmē, tostarp komunikācijas prasmeju uzlabošanā. <p>Konferenci apmeklēja 114 interesenti.</p> <p>Projektā pieprasītais finansējums bija</p>	Neatbalstīts

				paredzēts atlīdzībām konferences lektoriem (Cēsu Jaunās pamatskolas pedagogi Ilzei Kalniņai, SIA "Lux Technology" valdes priekšsēdētājam Paulam Luksam, ilggadējai Latvijas Radioteātra režisorei Irēnai Cērmānei, Baltijā vadošā galda spēļu uzņēmuma "Brain Games" SIA izpilddirektoram Raivim Kalniņam).	
3.	Izstāžu cikls "Cēsu bibliotēkai 100. Cēsu bibliotēkas vēsture Cēsu pilsētas un Latvijas vēstures kontekstā"	Latvijas valsts mežu un VKKF atbalstītā Vidzemes kultūras programma 2019	600.00 EUR	Skatīt projekta Nr.1 aprakstu.	Atbalstīts 600.00 EUR apmērā
Cēsu reģiona novadu publisko bibliotēku projekti					
Līgatnes pilsētas bibliotēka	"Dzimta ar saknēm"	Latvijas valsts mežu un VKKF atbalstītā Vidzemes kultūras programma 2019	260.00 EUR	Projekta ietvaros 15. jūnijā Līgatnes kultūras namā notika dzimtas vēstures pētniecības un ciltskoka veidošanas seminārs Jāņa Apīņa vadībā, ko rīkoja Līgatnes pilsētas bibliotēkas vadītāja. Informatīvi izglītojošo pasākumu apmeklēja 22 interesenti. Pasākums izvērtās visnotaļ veiksmīgs. Semināra noslēgumā tika saņemtas pozitīvas atsauksmes no dalībniekiem, kuru vidū bija gan pieredzējuši dzimtu pētnieki, gan iesācēji.	Atbalstīts 260.00 EUR apmērā
Vecpiebalgas pagasta bibliotēka	"Sarunas ar rakstniekiem Vecpiebalgas bibliotēkā"	VKKF	360.00 EUR	Projekta mērķis – sekmēt latviešu autoru atpazīstamību un oriģinālliteratūras pieejamību plašākai sabiedrībai, bagātināt Vecpiebalgas novada kultūrvidi un celt bibliotēku pakalpojumu kvalitāti. Laikposmā no 2019. gada 15. jūnija līdz 30. decembrim Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā ar lasītājiem tikās literāti: Evija Gulbe, Andris Akmentiņš un Armands Puče.	Atbalstīts 360.00 EUR apmērā

Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

- ✓ Cēsu CB 2019. gadā izstrādājusi 2 ar bibliotēku nozari un novadpētniecību saistītus projektus.

- ✓ Projekta Nr. 1 pieteikums, saņemot atbalsta noraidījumu no VKKF, informatīvi papildināts un iesniegts atkārtoti Latvijas valsts mežu un VKKF atbalstītās Vidzemes kultūras programmas 2019 projektu konkursā.
- ✓ Kopējais pieprasītais finansējums projektu konkursos 2019. gadā – **1100.00EUR**.
- ✓ Piešķirtais finansējums projektu konkursos 2019. gadā – **600.00EUR**.
- ✓ Cēsu CB 2019. gadā īstenojusi abus iecerētos projektus. Projektā Nr. 2 paredzētās izmaksas, tai skaitā atlīdzības lektoriem, kas netika piešķirtas projektu konkursa kārtā, segtas no konferences dalībnieku iemaksām un bibliotēkai piešķirtā Cēsu novada pašvaldības budžeta.
- ✓ No 28 vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publiskajām bibliotēkām 2019. gadā projektus izstrādājušas un finansiālu atbalstu saņēmušas 2 bibliotēkas – **Līgatnes novada Līgatnes pilsētas bibliotēka** un **Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas pagasta bibliotēka**.

10. Publicitāte

10.1 Bibliotēkas tēla veidošana, sabiedrības informēšana

Sabiedrības priekšstatu par Cēsu CB veido vairāki nosacījumi:

- bibliotēkā strādā atsaucīgi, izglītoti, dažādām situācijām pielāgoties spējīgi darbinieki – profesionāļi, kuri lietotājos vieš uzticību;
- tiek īstenoti risinājumi ērtai un saprotamai informācijas pieejamībai:
 - ✓ individuālas lietotāju konsultācijas;
 - ✓ bibliotēkas telpās izvietotas drukātas informatīvas uzzīņas;

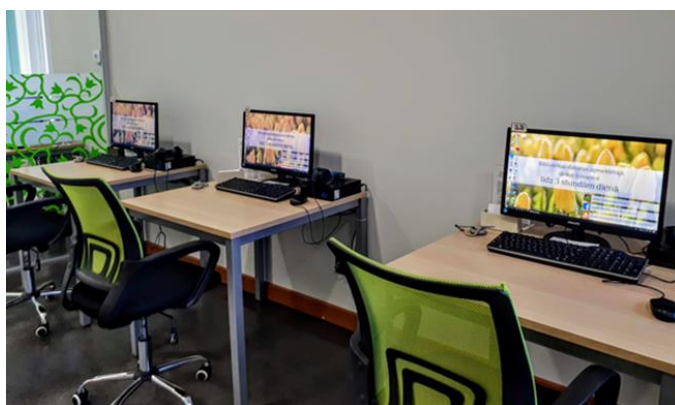
Saraksts ar tiešsaistes datubāzēm, informācijas avotiem, kuru saturs pilnībā pieejams bibliotēkā klātienē

- ✓ nodrošināta ērta piekļuve elektroniskajam kopkatalogam;

*Ekrāns uzziņu meklēšanai
Cēsu reģiona publisko
un skolu bibliotēku
kopkatalogā*

- ✓ pēc pieprasījuma iespēja sagatavot prezentāciju par mērķauditorijai interesējošu (ar bibliotekārajiem pakalpojumiem saistītu) tēmu.
- bibliotēkas ēkas interjers un eksterjers ir mūsdienīgs;
- lietotājiem nodrošināta iespēja izmantot bibliotēkā pieejamos stacionāros datorus ar pieeju internetam, kā arī bezvadu internetu izmantošanai personīgajos klēpj datoros un viedierīcēs;

2019. gadā bibliotēkas lietotāju datoriem iestatīti vienoti ekrānattēli

- iestādei ir ērta atrašanās vieta – pilsētas centrs, centrālā stacija;
- bibliotēka nodrošina daudzveidīgu, aktuālu un kvalitatīvu pakalpojumu klāstu;
- lietotāji tiek informēti par iespēju vairākus piedāvātos pakalpojumus – izsniegto izdevumu lietošanas termiņa pagarināšanu un izdevumu pasūtījuma noformēšanu elektroniskajā kopkatalogā (*WebPAC*), datubāzu izmantošanu u.c. – veikt tiešsaistē attālināti sev ērtā laikā un vietā;
- tiek praktizēta elastīga komunikācija, proti, bibliotēkas personāls uz lietotāju uzdotajiem jautājumiem atbild gan klātienē, gan telefoniski, gan elektroniski.

Bibliotēka nodrošina daudzveidīgu pakalpojumu klāstu dažāda vecuma un interešu grupām. Lai informētu pēc iespējas plašāku auditorijas loku, uzzinaš par bibliotēkas aktualitātēm un standarta pakalpojumiem tiek publicētas drukātajos medijos un tīmeklī, savukārt drukātu afišu formātā informācija tiek izvietota pilsētvidē un konkrētās iestādēs.

Bērnu/jauniešu auditorija:

- ✓ pirmsskolas vecuma bērni;
- ✓ skolas vecuma bērni/jaunieši;
- ✓ ģimenes.

Pieaugušo auditorija:

- ✓ vidusskolas audzēkņi;
- ✓ studenti (RTU Cēsu filiāle, LU Cēsu filiāle);
- ✓ strādājošie cilvēki;
- ✓ seniori;
- ✓ mācību centra “Buts” Cēsu nodaļas pārstāvji.

Publicitāte

- drukātajos medijos (laikrakstā Vidzemes novadiem “Druva” un informatīvajā Cēsu novada pašvaldības izdevumā “Cēsu Vēstis”);
- bibliotēkas tīmekļvietnē www.biblioteka.cesis.lv;
- bibliotēkas sociālo tīmekļvietņu – Facebook un Draugiem.lv – profilos;
- Cēsu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.cesis.lv;
- informatīvajā ikmēneša bukletā “Pasākumu plāns *Cēsis*”;
- drukātu afišu formātā pilsētvidē, izglītības iestādēs, Zvaigznes grāmatu namā, pilsētas domē, bibliotēkā.

Publicitātes formas

KAS? KUR? KAD?

11. maijā plkst. 14
Cēsu Centrālajā bibliotēkā
notiks atraktīvs pasākums
visai ģimenei
“MALĒNIEŠU DIENA CĒSĪS”.

Piedalās Cēsu malēnieši,
Jaunlaicenes muzejs un folkloras
kopa “Putnis”.

Dalība bez maksas.

- *Sludinājums* drukātajos medijos – sludinājums un/vai žurnālistu sagatavots atskats uz bibliotēkā notikušu sarīkojumu, apmācībām u.c.
2019. gadā laikrakstā “Druva” publicēti 12 raksti, kas saistīti ar norisēm bibliotēkā, savukārt informatīvajā Cēsu novada pašvaldības izdevumā “Cēsu Vēstis” **publicēti 2 ar Cēsu CB saistīti raksti**.
2019. gada 3. maija laikraksta “Druva” izdevumā.

Malēnieši svin svētkus Cēsīs

Lielajā bibliotēkas namā Cēsīs, sapulcējoties kuplam interesentu skaitam, tika svinēta Malēniešu kluba dibināšanas 15 gadu jubileja.

MAIRITA KAŅEPE

Tik daudz gadu pagājis kopš brīža, kad cēsnieces Gunta Romanovska un Guna Rukšāne, kas cēlušās no Malienas, izloloja ideju par klubu, kurš apvienotu cilvēkus, atnākušus dzīvot uz Cēsu pusi no Alūksnes apkārtnes. Maliena ir pazīstama kultūrvēsturiskā Latvijas Ziemeļaustrumu daļa ar Alūksni centrā.

Malēniešu kluba jubilejas sarīkojumā svarīgākie viesi bija no Jaunlaicenes, no muižas muzeja,

■ CĒSU MALĒNIEŠU KLUBA BIEDRI Gints Šķenders un Guna Rukšāne atklāj sarunas bibliotēkas konferenču zālē, kas veltītas Malienas izloksnes īpatnībām.

Foto: NO ALBUMA

kurā no gada gādā notiek malēniešu valodas skola bērniem un

pieaugušajiem. Izloksnes veicinātāja Sandra Jankovska Cēsīs stāstīja par Jaunlaiceni un muižas muzeja šodien, saruna aizvijas par pašiem malēniešiem un valodas izrunas atšķirībām. Tā zinātājam nekļūdiģi ļauj pateikt, ka runā alūksnietis, malēnietis.

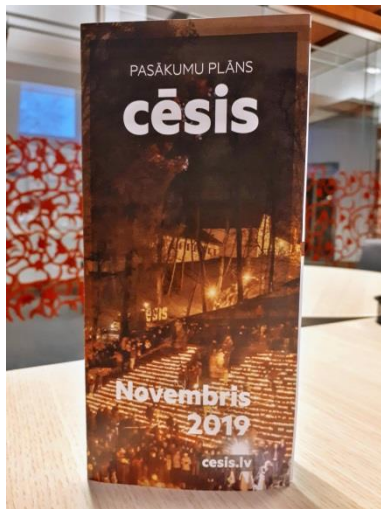
Jaunlaicē, kas atrodas tuvu Igaunijas robežai, vietējo tradīciju un kultūras saglabāšanai Jaunlaicenes pagasta pašvaldība dibinājusi muzeju, to rosinājuši dzīvotāji. Muzejs satur kopā vietējo sabiedrību. Cēsnieki, kluba biedri, regulāri rīkojuši braucienus uz dzimto pusi, lai tur baudītu malēniešu tradīcijas. Šoreiz cēsnieki, kuriem ir malēniešu saknes, par skanīgo izloksni varēja priecāties Cēsīs.

"Tas bija labākais no sarīkojumiem, kopš Malēniešu klubs darbojas," gandarīta sacīja Guna Rukšāne. Viesi klubam dāvināja māla trauku un jokojot sacīja, ka tas nu gan varētu kļūt par naudas podu Cēsu malēniešiem. □

Publikācija 2019. gada 15. maija laikraksta “Druva” izdevumā par bibliotēkā notikušu sarīkojumu

- tīmeklī – informatīva relīze, afiša, foto galerija, video (**2019. gadā Cēsu CB pieminēta 2 televīzijas sižetos**: Vidzemes Televīzijā – Gunas Rukšānes romāna “Vilinājums” atvēršanas svētki bibliotēkā; Latvijas Televīzijā – neliels sižets par dzejas konkursu “Spārnotās grāmatu muguriņu rīmes” raidījumā “Vides fakti”. Video skatīt [ŠEIT](#)).

- pilsētvidē (8) un iestādēs (5–10) – afiša A3 vai A4 formātā;
- informatīvajā ikmēneša bukletā “Pasākumu plāns *Cēsis*” – lakonisks teikums par bibliotēkā notiekošu sarīkojumu/izstādi.

Pasākumi novembrī	
23.11. plkst.11.00 Cēsu Centrālajā bibliotēkā	Muzikāli literārs ģimeņu rīts kopā ar rakstnieku Dzintaru Tilaku un mūziķi Āri Ziemeļi “Cauri gadiem ar dziesmām un grāmatām”
23.11. plkst.15.00 SKOLA6	Biedrības “Cēsu mantojums” organizēta lekcija “Skursteņu uzturēšana vēsturiskajās ēkās”. Lektors Māris Bambis, skursteņslaucītājs
23.11. plkst.19.00 Pasaules Latviešu Mākslas centrā	A.Slapovska izrāde “Antālija”
23.11. plkst.20.00 Koncertzālē “Cēsis”	“Flamenco atdzimis” Barcelonas flamenco baleta

“Pasākumu plāns *Cēsis*”, 2019. gada novembris

10.2 Reģiona bibliotēkas informācija tīmeklī

Bibliotēkas tīmekļvietne www.biblioteka.cesis.lv

Tīmekļvietnes mērķauditorija ir bibliotēkas apmeklētāji – lasītāji, pasākumu apmeklētāji u.c. interesenti – un nozares speciālisti – reģiona bibliotēku darbinieki, Latvijas bibliotēku darbinieki. Vietne regulāri tiek papildināta ar aktuālu informāciju abām mērķauditorijas grupām.

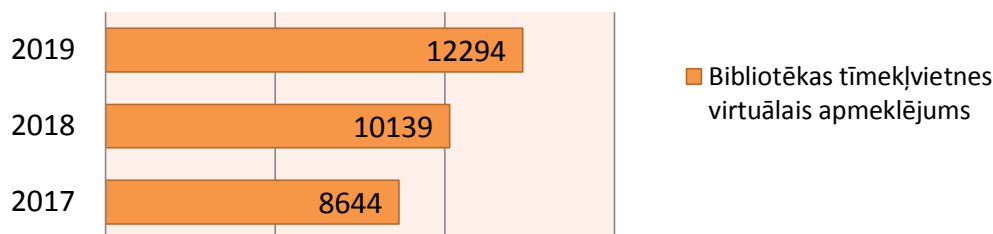
Mājaslapas sadaļā “[Citās bibliotēkās](#)” tiek ievietotas uzziņas par pasākumiem reģiona bibliotēkās. Šo informāciju mājaslapas administratoram publicēšanai vietnē iesūta bibliotēku darbinieki. No 28 vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publiskajām bibliotēkām 2019. gadā informatīvas uzziņas par bibliotēkā notiekošajiem sarīkojumiem, radošajām darbnīcām, izstādēm visaktīvāk iesūtījušas:

- Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas pagasta bibliotēka (16);
- Jaunpiebalgas novada Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka (13);
- Raunas novada Drustu pagasta Gatartas bibliotēka (5);
- Raunas novada Drustu pagasta bibliotēka (3);
- Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka (3);
- Priekuļu novada Veselavas pagasta bibliotēka (2);
- Priekuļu novada Mārsnēnu pagasta bibliotēka (2);
- Raunas novada Raunas pagasta Rozes bibliotēka (2);
- Raunas novada Raunas pagasta bibliotēka (1);
- Amatas novada Nītaures pagasta bibliotēka (1);
- Amatas novada Ieriķu bibliotēka (1).

No augstākminētajām bibliotēkām darbu ar publicējamo ziņu un afišu sagatavošanu viskvalitatīvāk veikusi Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas pagasta bibliotēka.

Cēsu CB tīmekļvietne tiek uzturēta MODIX Revolution platformā. Mājaslapas statistikas dati pieejami GoogleAnalytics tiešsaistes rīkā.

2019. gadā tīmekļvietne www.biblioteka.cesis.lv apmeklēta 12 294 reizes.

Iepriekšējo gadu pārskatos tīmekļvietnes virtuālais apmeklējums uzrādīts kļūdaini. Tajos atspoguļoti skaitļi no citiem Google Analytics kopsavilkuma radītājiem. Konsultējoties ar Kebbe IT speciālistiem, kuri pārzina Google Analytics rīku, tika noskaidrots, kurš rādītājs atspoguļo lapas virtuālo skatījumu.

2019. gadā bibliotēkas tīmekļvietnē:

- sadaļai “Bibliotekāriem” pievienota apakšsadaļa “**Profesionālā informācija**”, kurā ievietotas aktīvas saites uz Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Republikas Kultūras ministrijas, Latvijas Bibliotekāru biedrības tīmekļvietņu un Latvijas Bibliotēku portāla sadaļām, kas ietver aktuālu informāciju bibliotēku nozares speciālistiem. Skatīt [ŠEIT](#);
- sadaļai “Par mums” pievienota apakšsadaļa “**Cēsu bibliotēkai 100**”. Tajā ievietots video materiāls un četras informatīvas ekspozīcijas pdf formātā, kas atspoguļo bibliotēkas vēsturi Cēsu pilsētas un Latvijas vēstures kontekstā. Skatīt [ŠEIT](#);
- atjaunots bibliotēkas piedāvājuma saraksts;
- novērsts tehnisks sarežģījums ar e-pastu iesūtīšanu bibliotēkai sadaļā “Jautā, ierosini, vērtē”.

Sociālie tīkli

Facebook

Cēsu CB lapa sociālajā tīmekļvietnē Facebook reģistrētiem lietotājiem pieejama kopš 2011. gada novembra.

2019. gada izskaņā bibliotēkas Facebook lapai “seko” (follow) **1 111** Facebook lietotāji.

5 visvairāk auditoriju sasniegušie Cēsu CB Facebook ieraksti 2019. gadā:

- 10.10.2019. Dzejas konkursa “Spārnotās grāmatu muguriņu rīmes” labākās iesūtītās oriģinālrimju fotogrāfijas: **50 300** (“peoplereached” – ierakstu sasniegušās auditorijas skaits); **7 652** (“engagements” – uz ierakstu reaģējušās auditorijas skaits, t.sk. “like/patīk”, “share/dalīties”, komentāri, “seemore/skatīt vairāk”, ievietotās afišas un/vai linka skatījums, lapas apmeklējums caur konkrēto ierakstu u.c.);
- 02.09.2019. Bibliotēka izsludina aizraujošu dzejas konkursu “Spārnotās grāmatu muguriņu rīmes”: **8 406** (ierakstu sasniegušās auditorijas skaits); **601** (uz ierakstu reaģējušās auditorijas skaits);
- 10.04.2019. Bibliotekāru mode Cēsu Centrālajā bibliotēkā: **3 795** (ierakstu sasniegušās auditorijas skaits); **1 520** (uz ierakstu reaģējušās auditorijas skaits);
- 06.03.2019. Video – Skaļās lasīšanas Reģionālā fināla 2019 Cēsīs uzvarētāja paziņošana: **3 461** (ierakstu sasniegušās auditorijas skaits); **924** (uz ierakstu reaģējušās auditorijas skaits);
- 05.02.2019. Aicinājums pieteikties “Grāmatu starta Pūčulēnu skolas” nodarbībām bibliotēkā: **3 840** (ierakstu sasniegušās auditorijas skaits); **198** (uz ierakstu reaģējušās auditorijas skaits).

2019. gadā Cēsu CB Facebook lapā publicēti **99 ieraksti**.

Draugiem.lv

Cēsu CB lapa sociālajā tīmekļvietnē Draugiem.lv ikvienam šajā portālā reģistrētam lietotājam ir pieejama kopš 2011. gada maija.

2019. gada izskaņā bibliotēkas Draugiem.lv lapai “seko” **402** šī portāla lietotāji. Vairāku gadu griezumā (2017–2019) novērots, ka Draugiem.lv bibliotēkas lapas statistikas rādītāji (sekotāju skaits, lapas apmeklējums) arvien sarūk.

2019. gadā Cēsu CB Draugiem.lv lapā publicēts **71 ieraksts**.

Cēsu CB sociālajās tīmekļvietņū (gan Facebook, gan Draugiem.lv) lapās regulāri tiek publicēta informācija par dažādām ar bibliotēku saistītām aktuālām norisēm. Ierakstiem, kuru saturs ir tekstuāli apjomīgs, tiek pievienotas aktīvas saites uz bibliotēkas mājaslapu, kur interesentiem ir iespēja lasīt plašāku notikuma aprakstu.

Cēsu Centrālā bibliotēka
Published by Krista Annija Lauberga (?) - August 30, 2019 ·

♦ Septembris – Dzejas dienu mēnesis – mūs lutina ne tikai ar rudenīgām dārza un meža veltēm, bet arī ar bagātīgu kultūras aktivitāšu piedāvājumu bibliotēkā!

📌 Pasākumi un izstādes pieaugušo auditorijai:
https://ej.uz/Septembris_Pleaugusajiem;

📌 Pasākumi un izstādes bērnu auditorijai:
https://ej.uz/Septembris_Beriem.

674 People Reached 48 Engagements [Boost Post](#)

7 5 Shares

Ieraksts bibliotēkas Facebook lapā ar pievienotām aktīvām saitēm uz bibliotēkas mājaslapu, kur pieejama plašāka informācija.

Cēsu Centrālā bibliotēka
10. apr 2019 17:15 ·

Trešdien, 24. aprīlī, pulksten 17.30 bibliotēkā notiks informatīvi izglītojoša tikšanās ar grāmatas "Pirmās attiecības cilvēka dzīvē" autori Vitu Kalniņu.

Tās laikā grāmatas autore stāstīs par vienām no vecāku (un arī citu bērna aprūpē iesaistīto personu) populārākajām bailēm – ka bērns varētu tikt izlutināts. Cik pamatoti ir par to satraukti un kā rūpēties par bērnu saskaņā ar viņa vajadzībām?

Iepriekšēja pieteikšanās uz lekciju nav nepieciešama, laipni gaidīti visi interesenti!

Vairāk par pasākumu lasi bibliotēkas mājaslapā: https://ej.uz/Vita_Kalnina_...

Bezmaksas dalība.

Kā apmierināt mazuļa vajadzības bez bailēm izlutināt?

Informatīvi izglītojoša tikšanās ar grāmatas "Pirmās attiecības cilvēka dzīvē" autori Vitu Kalniņu

trešdien, 24. aprīlī, plkst. 17.30
Cēsu Centrālajā bibliotēkā
Raunas ielā 1

Pasākuma laikā iespējama fotogrāfiju Foto materiāli var tikt izmantoti publicitātes nodrošināšanai

Man patīk 1 Komentēt Statistika Ieteikt 2

Ieraksts bibliotēkas Draugiem.lv lapā ar pievienotām aktīvām saitēm uz bibliotēkas mājaslapu, kur pieejama plašāka informācija.

Sociālajās tīmekļvietnēs tiek ievietotas arī fotogrāfijas/foto galerijas, kas atspoguļo bibliotēkas iniciētās norises.

Tā kā informācija abās augstāk minētajās vietnēs lielākoties dublējās un esošie bibliotēkas Draugiem.lv lapas sekotāji kļūst/ir kļuvuši arī par citu sociālo tīmekļvietņu lietotājiem (Facebook, Instagram), pastāv iespēja, ka tuvākajos gados bibliotēkas lapa portālā Draugiem.lv tiks dzēsta un konts/profils izveidots citās sociālajās tīmekļvietnēs, piemēram, Instagram. Taču jauna bibliotēkas profila izveide citā sociālajā tīklā šobrīd netiek izvirzīta par prioritāti, jo mērķauditorija, izmantojot jau ierastos komunikācijas kanālus, tiek veiksmīgi sasniegta.

Citas tīmekļvietnes

www.cesis.lv

Informācija par bibliotēkā notiekošajiem publiskajiem pasākumiem un izstādēm regulāri tiek iesūtīta publicēšanai Cēsu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.cesis.lv. Uzziņas tiek ievietotas sadaļās "Pasākumi" un "Kultūra".

2019. gada izskaņā Cēsu novada pašvaldības tīmekļvietne ieguvusi jaunu dizainu. Turpmāk uzziņas par bibliotēkas rīkotajiem pasākumiem uz izstādēm tiks ievietotas sadaļā "Pasākumi Cēsīs" un "Ziņas".

10.3 Veiksmīgākie bibliotēkas popularizējošie pasākumi

Pasākumi Cēsu Centrālajā bibliotēkā

Pasākumi pieaugušo auditorijai	skaits: 13	Apmeklētāju skaits pieaugušo auditorijas pasākumos: 448 .
Pasākumi bērnu auditorijai	skaits: 60	Apmeklētāju skaits bērnu auditorijas pasākumos: 2 035 , tostarp arī pieaugušie
Literatūras, informatīvās, fotogrāfiju un profesionālās mākslas izstādes pieaugušo auditorijai	skaits: 59	
Literatūras izstādes bērnu auditorijai	skaits: 22	

Līdzīgi kā iepriekšējos gados arī 2019. gadā no bibliotēkas rīkotajiem pasākumiem lielu atsaucību guvuši tematiskie **ģimeņu rīti** Bērnu apkalpošanas nodaļā:

- Skujenes bērnu teātra "Mēs" uzvedums "Pasaka tev un pasaka man" (70 apmeklētāji);
- Cēsu 2. pamatskolas teātra pulciņa "Mākoņspārnis" iestudējums "Mazā raganiņa" (89 apmeklētāji);
- Veselavas teātra studijas "Kurlās vārdes" izrāde "Pauks un Šmauks blēņojas pavasarī" (100 apmeklētāji);
- Cēsu 2. pamatskolas teātra pulciņa "Mākoņspārnis" iestudējums "Plastmasas huligāni" (115 apmeklētāji);
- Muzikāli literārs ģimeņu rīts kopā ar rakstnieku Dzintaru Tilaku un mūziķi Āri Ziemeļi "Cauri gadiem ar dziesmām un grāmatām" (35 apmeklētāji);
- Cēsu 2. pamatskolas teātra pulciņa "Mākoņspārnis" uzvedums "Sniegbaltītes skola" (80 apmeklētāji).

11. maijā ar tradicionālām izdarībām bibliotēkā tika atzīmēta **Cēsu Malēniešu kluba 15 gadu jubileja**. Vērienīgo pasākumu rīkoja Cēsu Malēniešu klubs sadarbībā ar Jaunlaicenes muzeju, folkloras kopu "Putnis" un Cēsu CB. Vairāku stundu garumā malēnieši caur nopietnām un izklaidējošām aktivitātēm pasākuma apmeklētājiem deva iespēju iepazīt Vidzemes Ziemeļaustrumu daļas, tā saucamās Malēnijas, Mlalienas, ļaužu kultūru.

Ar "ārējo kāju pa priekšu" sarīkojuma apmeklētāji laidās dančos, apguva prasmes "vāveru tīšanā" jeb senas rotaļlietas izgatavošanā, "sita odus" malēniešu vārdu spēlē un ieklausījās nopietnos un joku stāstos par Malienas ļaudīm.

Cēsu Malēniešu kluba biedrs Gints Šķenders iesāk sarīkojumu ar nelielu priekšlasījumu

"Vāveru tīšanas" darbnīca

Folkloras kopas "Putnis" dziedājums ieliksma sarīkojuma apmeklētājus

"Odu sišana" malēniešu vārdu spēlē

Sarīkojumu apmeklēja 70 interesenti.

Maijā bibliotēkas Novadpētniecības lasītavā bija skatāma Cēsu Malēniešu kluba jubilejai veltīta izstāde. Tajā tika apkopota informācija gan no bibliotēkas novadpētniecības, gan Cēsu Malēniešu kluba materiālu krājuma.

Izstāde "Cēsu Malēniešu klubam 15" bibliotēkas novadpētniecības lasītavā 2019. gada maijā

Īpaša atmosfēra bija jūtama 2019. gada dzejas dienu pasākumā **“Dzeja skan. Muzicē “Nielslens Lielsliens”, oriģināldzeju lasa Toms Treibergs”**. Pasākums notika līdz šim vēl nebijušā formātā – mākslinieku skatuve bija izkārtota starp grāmatu plauktiem un dzeja tika skandēta pustumsā. Pirmo reizi bibliotēkā skanēja bungas. Gan mūziķu, gan dzejnieka izpildījums bija augstvērtīgs un viņu savstarpējā saspēle, kā arī telpas iekārtojums radīja suģestīvo noskaņu.

Grāmatu un klausītāju ieskausti, dzejnieks Toms Treibergs un mūsdienu tautas mūzikas apvienība “Nielslens Lielsliens” skandē dzeju Cēsu CB

Dzejas dienu pasākumu bibliotēkā apmeklēja 30 cilvēki. Auditorijas lokā bija intereenti, kuri iepriekš Cēsu CB rīkotos pasākumus nebija apmeklējuši.

No Cēsu CB rīkotajām aktivitātēm – radošajiem konkursiem – vislielāko atsaucību līdz šim guvis 2019. gada septembrī izsludinātais **dzejas konkurss “Spārnotās grāmatu muguriņu rīmes”**. Intereenti tika aicināti sacerēt spārnotas rīmes vai dzejas rindas, izmantojot grāmatu muguriņas, un oriģinālo rīmju fotogrāfijas iesūtīt e-pastā: konkursi@biblioteka.cesis.lv.

Dzejas konkursa afiša

Tā kā literārā aktivitāte vainagojās ar necerētu fotogrāfiju apjomu (**dzejas konkursam tika iesūtītas 229 grāmatu muguriņu rīmju fotogrāfijas**), bibliotēka lēma par 30 labākajām iesūtītajām rīmēm, kuras izvirzīt publiskai balsošanai.

Konkursa ideja aizrāva ne tikai cēsniekus, pilsētas un tuvējo novadu skolu pedagogus un audzēkņus, bet arī interesentus un bibliotēkas nozares pārstāvjus no citām Latvijas pilsētām. Konkursa ideju atzinīgi novērtēja gan sabiedrība, gan vairākas Latvijas publiskās bibliotēkas: Ventspils bibliotēka, Pelču bibliotēka, Latgales Centrālā bibliotēka u.c. Visplašākā atsaucība grāmatu muguriņu dzejas konkursam tika saņemta bibliotēkas Facebook lapā. Ieraksts, kurā publicētas 30 labākās rīmju fotogrāfijas, sasniedzis līdz šim augstākos statistikas rādītājus no visiem bibliotēkas publicētajiem ierakstiem – ar publicēto ziņu dalījušies (share) vairāk nekā 250 Facebook lietotāji, tostarp apgāds “Jānis Roze”, un dzejas konkursa ideja aizrāvusi arī Facebook grāmatu mīļotāju grupu “Grāmatnieki”, kuras dalībnieki turpināja grāmatu muguriņu dzejas sacerēšanu grupas lokā.

Atsauksmes par dzejas konkursu Facebook:

 Pelču bibliotēka October 20, 2019 · 🌐

Cēsu Centrālās bibliotēkas konkurss ir brīnišķīgs! Iedvesmojamies?
[Show Attachment](#)

👍 Paliepiņ Biblioteka, Vineta Lindberga and 5 others 1 Comment 2 Shares

👍 Like 💬 Comment ➦ Share 🌐

 Līga Sproģe October 11, 2019 · 🌐

Padalos ar kolosālu ideju no [Cēsu Centrālā bibliotēka](#) - grāmatu muguriņu rīmju konkurss. Fantastiska ideja un kolosāli izpildījumi. Lai uzvar visi dalībnieki! Tikmēr mēs lasām un priecājamies!
[Show Attachment](#)

👍❤️ Cēsu Centrālā bibliotēka, Aija Gierkena, Sintija Reine and 3 others 1 Share

❤️ Love 💬 Comment ➦ Share 🌐

 Grāmatnīcas "Jānis Roze" October 11, 2019 · 🌐

Grāmatu muguriņu dzeja.
[Show Attachment](#)

👍❤️😄 71 5 Comments 18 Shares

👍 Like 💬 Comment ➦ Share 🌐

Lcb Bibliotekars — 😊 feeling excited.

October 11, 2019 · 🌐

Cēsu kolēģiem bravo! 🙌🙌🙌

No grāmatu muguriņām veidotu "rīmju" konkurss ir kolosāla ideja. Balsojam par saviem favorītiem!

#bibliotēka #cēsis #konkurss #rīmes

Show Attachment

14

1 Comment 2 Shares

Like

Comment

Share

Raivis Makeis

October 11, 2019

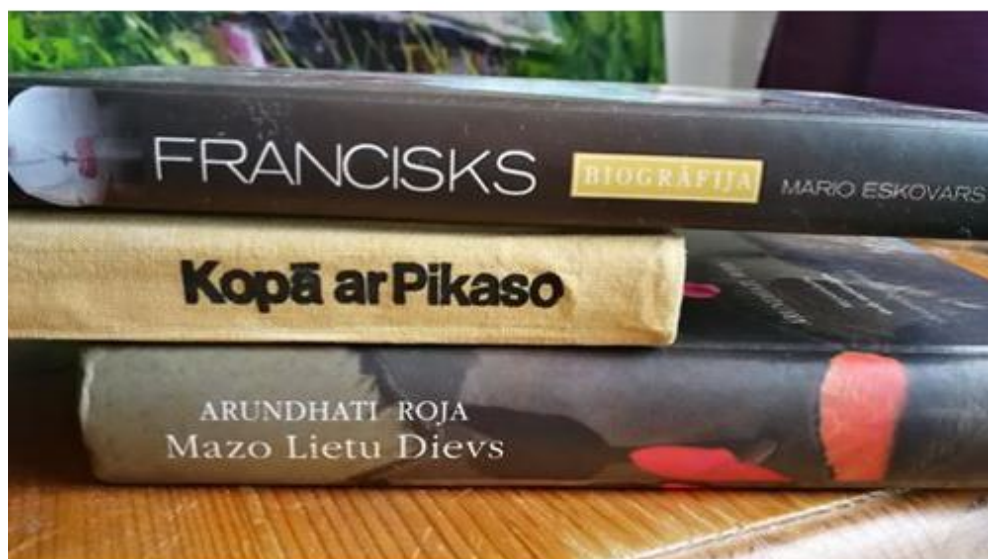
Iepatikās Cēsu Centrālā bibliotēka posts, ķēros uzreiz uz fikso - ko samiestarot, man sanāca šādi. vrb arī grupas biedriem kas izdodas 😊

balvā šampis vai konfekšu kaste tam, kam būs visvairāk `like` zem foto.

pirmavots šeit:

<https://www.facebook.com/ccb.lv/photos/a.292673687424382/3372141489477571/?type=3&theater>

PAPILDINĀJUMS: 17.oktobrī plkst. 23.59 saskaitīšu balsis & apsveikšu `like` karali vai karalieni. visiem superīgu rudeni!

You and 29 others

79 Comments 5 Shares

Love

Comment

Share

Konkursa 1.–3. vietā ierindojās dalībnieki, kuru radītās grāmatu muguriņu rīmju fotogrāfijas bija guvušas vislielāko atsaucību bibliotēkas sociālo tīklu vietnēs (Facebook “Like/Patīk” + Draugiem.lv “Man patīk”), savukārt bibliotēkas personāls lēma par savu konkursa favorītu – oriģinālrīmes autoru.

1. vieta
Ilga Lozda
396 balsis

2. vieta
Kaspars Melderis
333 balsis

3. vieta
Undīne Biseniece
306 balsis

*Bibliotēkas simpātija
Iveta Sedleniece*

Konkursa balvu fondu 1.–3. vietai (2 sēžammaisus jeb pufus un 1 ortopēdisko ceļojumu spilvenu) nodrošināja atbalstītājs – komforta meistari “Lonas” (*vairāk par sadarbību starp Cēsu CB un “Lonas” lasīt sadaļā “Sadarbības tīkla raksturojums”*).

Bibliotēkas iecienītākās rīmes autors saņēma dāvanu karti 30 EUR vērtībā grāmatnīcā “Globuss”.

Dzejas konkursa atbalstītāju – uzņēmuma “Lonas” – sarūpētās balvas

2019. gadā Cēsu bibliotēkai apritēja 100 gadi kopš tās dibināšanas. Izceļot šo zīmīgo notikumu, tika sagatavots **izstāžu cikls** par Cēsu bibliotēkas vēsturi Cēsu pilsētas un Latvijas vēstures kontekstā. Visa gada garumā interesentiem tika piedāvāts skatīt informatīvas ekspozīcijas, kurās atspoguļota bibliotēkas darbība ik pa 25 gadiem. Viss izstāžu cikla “Cēsu bibliotēkai 100” kopums ar tā noslēdzošo – ceturto – informatīvo ekspozīciju saviesīgā gaisotnē tika atvērts bibliotēkas dzimšanas dienai veltītajā sarīkojumā 27. novembrī.

Informatīvo ekspozīciju kopums interesentiem ir pieejams arī attālināti elektroniskā formātā bibliotēkas tīmekļvietnē.

Bibliotēkas simtās gadadienas izskaņā tapa **video materiāls** – stāsts par bibliotēkas mainīgajām mājvietām un tajās piedzīvotajiem zīmīgajiem notikumiem laikposmā no 1919. līdz 2019. gadam.

Informatīvās ekspozīcijas un video materiālu skatīt [ŠEIT](#).

7. februārī bibliotēkas kolektīvs svinēja bibliotēkas simtgades izstāžu cikla atklāšanu. Saviesīgā atmosfērā novadpētniecības speciālistes Ināra Elbrete un Elīna Riemere darbiniekus iepazīstināja ar pirmās informatīvās ekspozīcijas faktu kopumu

Izstāžu ciklam tika sagatavota afišas pamatne, un katrs cikla ekspozīcijas nosaukums/norises laiks tika izvietots uz šīs afišas pamatnes.

Izstāžu cikla informatīvās ekspozīcijas Novadpētniecības lasītavā

Bibliotēkas kolektīvs, viesi un direktore Natālija Krama svinīgajā sarīkojumā 27. novembrī

Bibliotēkas jubilejai veltīto sarīkojumu apmeklēja 80 cilvēki – uz to bija aicināti čaklākie lasītāji, bibliotēkas draugi un sadarbības partneri.

Informatīvo ekspozīciju izvietojums bibliotēkā:

- **pirmā** informatīvā ekspozīcija “Pirmie 25 (1919–1944)” –6. februāris–16. marts;
- **otrā** informatīvā ekspozīcija – “Cēsu bibliotēka laikposmā no 1944. līdz 1969. gadam” – 2. maijs–14. jūnijs;
- **trešā** informatīvā ekspozīcija – “Bibliotēkas vēsture laikposmā no 1969. līdz 1994. gadam” – 5. augusts–14. septembris;

- **ceturrtā informatīvā ekspozīcija – “Cēsu bibliotēka gadsimtu mijā (1994–2019)” – 27. novembris–30. decembris.**

Cēsu CB lasītāju klubiņš

Jau vairākus gadus bibliotēkā darbojas “Lasītāju klubiņš”, kas vienu reizi mēnesī vakarpusē pulcina ap 15 interesentu grupu uz sarunām par literatūru pie tējas tases. Klubiņa vadītāja, pensionēta skolotāja Vera Kļaviņa ļoti rūpīgi gatavojas katrai tikšanās reizei. Katrai nodarbībai ir izvēlēta tēma vai grāmata, par ko klubiņa biedri izteiks viedokli. Katru reizi ir sagatavota programmiņu attiecīgajai nodarbībai par sarunu tēmu.

Piemēram:

Mācījies Mētraines pamatskolā, 1947. – 51. g. Aizupes meža tehnikumā. 1963. – 68. g. Maskavā neklātienē studējis žurnālistiku. 1951. – 55. g. mežsarga palīgs Strenču mežrūpniecības saimniecības Pedeles mežniecībā. Ar Mirdzas Ķempes sarūpētu Latvijas Rakstnieku savienības ieteikumu 1955. g. pieņemts laikrakstā "Cēsu Stars". Korektors, redaktora vietnieks. Cēsu laikrakstos strādājis visu turpmāko darba mūžu.

1953. g. pirmā publikācija – dzejolis žurnālā "Karogs" Nr. 8. Rakstījis stāstus, miniatūras. Vadījis Cēsu jauno autoru apvienību. Publicējies kopkrājumā "Man vārds ir uz mēles". Publicēto materiālu apkopojums pieejams Cēsu Centrālās bibliotēkas Novadpētniecības mapē "Mauriņš Osvalds".

CCB
Lasītāju klubiņš

Osvalds Mauriņš

*„Mīlestība
ir mūsu spēks un gods,
kamēr vēl dzīvojam,
kamēr vēl esam uz šīs zemes.
Ar mīlestību
mēs paliksim mūžībā.”*

Par autora Osvalda Mauriņa grāmatām

„Krustvilpi” (1972.), „Baltās nomoda naktis” (1981.)
izauglī, „Ievziēdu mīlestību” (1997.),
„Nelaikā dzimušie” (1997.)
spēle „Hāmeleonu rotaļas latviešu gaumē” (2001.)
un rodas „Divi romantiski romāni” (2005.),
kuros „Viena sieva un četras brūtes”
lūdz „Piedod, Zanī”,
tad nāk „Otrā jaunība” (2006.),
pa vidu maisās „Makšķernieka piedzīvojumi” (2008.),
bet „Otrā mila” (2011.) tomēr ir klāt.
„Pilādžogu elēģija” (2012.) rada noskaņu
„Visi nāk un aiziet tālumā...” (2013.) un sākas
„Dzīves ziedēšana” (2014.).
Un tagad – „Laiimes mirkļi kā lācenes”.

○ Osvalds Mauriņš. **G a d a l a i k i**. Krājums „Laimes mirkļi lācenēs”

✚ **Rudens.** Rudens sākas, kad labības lauki ir novākti. Raža, protams varēja būt labāka. Varbūt par daudz Jānos cilāta alus krūze, varbūt par ilgu gulēts pludmales smiltīs. Bet varbūt, ka viss ir kārtībā, tikai cilvēkam nekad nav gana. Pašlaik grūti iedomāties, ka zaļojošie koki un krūmi drīz sāks dzeltēt un salnas iekrāsotās lapas pa vienai vien lidināsies uz zemi. Vienīgi ozoli vēl laiku pagaidīs. Zelta rudens - cik daudz par to rakstīts dzejas rindās, cik daudzveidīgi tas attēlots gleznās! Bet pāri tam visam jaušama melanholija. Viss aizejošais mazliet sāp. Daudz kas no iecerētā nav pagūts izdarīt. Rudens ir vērtību pārvērtēšanas laiks. Pēc rudens nāk apnicīgais tumšais laiks, kad kailajos koku zaros svilpo vējš un tikko dzirdami nopūšas lietavās piemirkusi birtzala. Novembrī nav nekā skumjāka par novāktu sakņu dārzu, kura malā palikušas vien dažas usnes un vībotnes. Jāgaida ilgi, kamēr daba modīsies un atkal sāks zaļot. **Rudens ir pacietības pārbaudes laiks.**

✚ **Ziema.** Kad aiz loga uz melnas nakts fona sāk lidināties baltas sniega pārslas - tā ir pirmā pazīme, ka ziema beidzot ir klāt. Uzsnigusī sniega kārtiņa pirmajā atkusnī drīz vien pazudīs, un būs jāgaida noturīgais sniegs cerībā, ka Ziemassvētki pienāks balti kā apsveikuma kartiņās. Janvārī sals aizsnigušās logu rūtīs zīmē leduspuķes. Tās ir uzgleznotas ar izcilu māksliniecisku gaumi. Tās ir vienīgās ziemas puķes, ja vien uz palodzes neziedētu Ziemassvētku kaktusi. To koši sarkanie ziedi vieš prieka dzirksti ziemas vienmuļajā pelēcībā. Zem sniega atpūšas meži un lauki, vienīgi aļņu un stirnu pēdas ceļmalās atgādina, ka kaut kur vēl mīt dzīvība. Mēnesnīcā aizputinātos laukos atmirdz neskaitāmas sniega zvaigznītes, kas apliecina ziemas skaistumu. **Ziema ir atpūtas un miera laiks dabai un cilvēkiem.**

✚ **Pavasaris.** Pavasaris sākas ar marta vēju dobju šņākoņu eglēs, kuras no skujām tikko nopurinājušas ziemas sniegu. Siltā saule atmodinā sīkās tērcītes, kas saplūst upēs un steidzas uz jūru. Ūdenslīmenis upēs kāpj, un pali drīz vien applūdina pļavas un upmalas mājas. Alkšņi kļuvuši violeti. Atkusušajos pakalnos atgriežas ciruļi un ar dziesmām pietrallina debesis. Purva malā sākas rubeņu gaiļu buldurēšana. Viņu rieta kliedzieni, kas atgādina putras katla vārīšanos, dzirdami kilometriem tālu. Pusdienas saulē pļavu otrā pusē sāk zaigot bērzu stumbri. Liekas, siltā gaisa strāvas tos sagriezušas gabalos, un tie kustas gan pa labi, gan pa kreisi. Saplaukst un reibinoši saldi sāk smaržot ievu kupenas. Un tūdaļ arī ceriņi rieš ziedu vāļītes, un drīz vien maija vējiņš šo mīlestības pilno smaržu iznēsā pa visu dārzu. Jasmīnu ziedēšana jāgaida līdz Pēterdienai. Pavasarī daba steidzas. Pāris dienās salapojuši bērzi, liepas un oši. Vienīgi ozoli vēl jāgaida. Maijā koki un puķes jau saplaukušas. Visas smaržas saplūdušas kokteilī. Žēl, ka ziedēšanas laiks ir tik īss un jūnijam pāri paliek maz. Skuķi maijā nomet ziemas drēbes un publiski sāk rādīt kāju jaukumus. Arī tie pieder pie pavasara trakumiem.

✚ **Vasara.** Vasarā pavasara kaislības norimst. Zied kartupeļi. Saule svelmē uz nebēdu. Ceļmalās alkšņi nokūpējuši pelēki. Cilvēki gaida lietu, bet tas nezina kur aizkavējies. Nokaitētajās jūlijā debesīs ap pusdienas laiku parādās divi balti mākontīši un nesteidzoties peld nezināmā virzienā. Putnu kori no rītiem aplukuši, vien dzirdama griezes balss, kas vakara klusumu sagriež gabalos. Zemnieki pļauj sienu, taču pļavās cilvēku ir mazāk nekā pludmalēs. Tur redzama peldkostīmu un puskailu augumu parāde. Dažai dāmai redzama tikai šaura iedobē iegrimusi auduma svītriņa. Cilvēki vasaras karstumā kļuvuši gurdy. Nekādi nevar iedomāties, ka vasaras zelmeņi, tuvojoties rudenim, pamazām zaudēs košumu un sāks nodzeltēt Liekas ka vasara turpināsies mūžīgi. Bet, raugi, naktīs pāri labības laukiem jau uzplaiksnī rūsa - rudens priekšvēstnese.

Dažādas aktivitātes citās reģiona bibliotēkās (no bibliotēku atskaitēm)

■ Priekuļu pagasta bibliotēkā

Bibliotēkas darbinieki **ar lasītājiem, kuri to vēlas, sazinās ar WhatsApp lietotni**. Lasītāji saņem informāciju par jaunajām grāmatām, pierakstās uz vēlamajām rindām.

Bibliotēka organizēja **lasītāju aptauju novada iedzīvotājiem**. Aptaujā piedalījās Priekuļu, Veselavas, Mārsnēnu un Liepas iedzīvotāji. Aptaujas rezultāti publicēti Priekuļu novada avīzītē:

Domas ir tik dažādas...

Pārskats par anketēšanas rezultātiem

Priekuļu novada bibliotēkās

Priekuļu novada pagastu bibliotēku darbinieki no 12.apriļa līdz 12.maijam aicināja iedzīvotājus piedalīties aptaujā un izteikt savu viedokli par publisko bibliotēku pieejamību, sniegtajiem pakalpojumiem uti turpmāko darbību.

Tika saņemtas 105 anketas, no kurām nederīgas bija divas. Visvairāk viedokļu ir par Priekuļu bibliotēku -39 anketās, Liepas bibliotēka vērtēta 34 anketās, Veselavas - 21 un Mārsnēnu - 18 anketās.

90% aptaujas dalībnieku bijā sievietes, no kopējā dalībnieku skaita teju 47% bija strādājošie, 31% pensionāri, mazliet vairāk par 7% - skolēni un 15% - citu kategoriju pārstāvji.

Lielākā daļa aptaujāto uz bibliotēkām nāk vismaz vienu reizi mēnesī vai biežāk. Viņi, galvenokārt, izvēlas lasīt daiļliteratūra (gandrīz 66%), daudzi ņem uz māju preses izdevumus (33%), teju trešdaļa cilvēku apmeklē bibliotēku organizētos pasākumus un izstādes (29%) un izmanto materiālu kopēšanas, drukāšanas un skenēšanas pakalpojumus (28%). Prieks, ka 76% bibliotēku apmeklētāju ir informēti par Priekuļu novada bibliotēku piedāvājumu un šo informāciju visbiežāk saņem klātienē - bibliotēkā.

Visvairāk komentāru anketās bija par bibliotēku darba laiku. 79% klienta gan ir apmierināti ar novada bibliotēku pašreizējo darba laiku, bet netrūkst ierosinājumu. Visvairāk ieteikumu ir par Liepas bibliotēkas darba laiku (10 anketas no 34) - lasītāji vēlētos, lai bibliotēka ir atvērta ne tikai līdz pīkst, 16:00, bet vairākus vakarus strādā ilgāk. Daudz ieteikumu ir arī Mārsnēnu bibliotēkai (8 anketas, no 18) - apmeklētāji ir norādījuši, ka vēlētos, lai bibliotēka kādu vakaru nedēļā ir pieejama vismaz līdz pīkst. 18:00. ka arī daļa klientu labprāt apmeklētu bibliotēku, sestdienās. Salīdzinoši maz ieteikumu darba laika- izmaiņām saņēma Veselavas bibliotēka (2 anketās no 21 ir ierosināts, lai bibliotēka ir atvērta atsevišķās dienās ilgāk) un Priekuļu bibliotēka (4 anketās no 39 rakstīts, ka lasītāji vēlētos nokļūt bibliotēkā no 8:00 līdz pat 20:00). Bibliotēku vadītājas iespēju robežās ņems vērā apmeklētāju ierosinājumus, tomēr vēlos atgādināt, ka lasītājiem pašiem citīgāk ir jāaplūko savas lasītāju kartītes un bibliotēku durvju plāksnes - tur ir norādīti bibliotēku darba laiki. Piemēram, vairāki anketu aizpildītāji atzīmējuši, ka vēlas, lai bibliotēkas Liepā un Priekuļos strādāta arī sestdienās, kas no septembra līdz maija beigām notiek jau vairākus gadus.

Anketās aicinājām vērtēt arī novada bibliotēku materiāltechnisko bāzi. Pēc saņemtajām atbildēm secinām, ka vairāk nekā 70% lasītāju, ir apmierināti ar bibliotēku daiļliteratūras krājumiem, turpretī nozaru literatūras krājumi kā pietiekami daudzveidīgi: tiek vērtēti, teju 50% anketu. Ar preses izdevumu piedāvājumu bibliotēkās ir apmierināti 67% lasī-

tāju. Ar novada bibliotēku biroja tehniku, datoriem un internētu apmeklētāji gan ir mazāk apmierināti - anketās ir norādīts, ka internets ir lēns, datortehnika ir novecojusi un klienti vēlētos izmantot jaunākus, jaudīgākus un modernākus datorus. Tāpat viņi Vēlētos saņemt kvalitatīvas krāsu drukas un kopēšanas pakalpojumus visās novada bibliotēkās.

Mēs, bibliotēku speciālisti, īpaši gaidījām ieteikumus un viedokļus par to, kādas bibliotēkas vēlas redzēt mūsu esošie un topošie .apmeklētāji. Tomēr aptaujas dalībnieki lielā daļā anketu atstāja Šo jautājumu neaizpildītu. Žēl, jo šī bija iespēja anonīmi izteikties. Paldies tiem, kuri īpaši uzslavēja bibliotēkas darbinieku darbu Veselavas, Priekuļu un Mārsnēnu bibliotēkās. Vērā ņemamas ir arī norādes, ka bibliotekāriem Liepas un Mārsnēnu bibliotēkās nepieciešams veiksmīgāk komunicēt ar saviem klientiem. Visās novada bibliotēkās visvairāk priekšlikumu bija par pasākumiem - tos nepieciešams dažādot (pieaugušajiem, jauniešiem, bērniem, tikšanās, nodarbības, konkursi u.c.); Tai tie notiek biežāk; lai pasākumi notiek apmeklētājiem pieejamā laikā (vēlāk pēcpusdienās, vakaros). Atsevišķos ieteikumos bija redzams, ka apmeklētāji vēlas plašāku grāmatu piedāvājumu (vairāk Mārsnēnos), ērtākas mēbeles (Veselavā) uti kvalitatīvu biroja un datortehniku (Priekuļos). Vairāki cilvēki tika norādījuši, ka viņiem ļoti patīk izremontētās Liepas bibliotēkas telpas. Priekuļu bibliotēkas apmeklētāji vēlas plašāku vietu lasītavai, kā arī klusāku stūri, kur netraucē apkārt notiekošais. Kāds Veselavas bibliotēkas klients izteicis vēlmi, lai bibliotēka atrastos Bērzkrūgā. Dažās anketās arī minēts, ka bibliotēkās būta jāorganizē nometnes, filmu seansi, uz jauniešiem aktuālo orientēti pasākumi un aktivitātes, Šeit es gribētu piebilst, ka, manuprāt, iestādēm novadā nav vēlams dublēt pienākumus, jo iepriekšminēto veic Priekuļu novada jauniešu centri, arī kultūras nami. Piemēram, nometnes drīkst organizēt konkrētas organizācijas un personas, kurām ir attiecīgas atļaujas un zināšanas. Bibliotēkas vairāk rūpējas par lasīšanu, grāmatu popularizēšanu jauniešu vidū, informācijpratību.

Anketu pārskata nobeigumā es vēlos pateikties visiem, kuri, neatrada brīvu brīdi un vēlmi atbildēt uz jautājumiem. Bibliotēku speciālisti meklē iespējas, kā strādāt efektīvāk, labāk un darīt visu, kas ir iespējams, lai uz bibliotēkām apmeklētāji nāktu ar prieku un saņemtu to pakalpojumu, pēc kā ir ieradušies. Lūdzam apmeklētājus runāt ar bibliotēku darbiniekiem, lai kopīgi atrasto veidu, kā nonākt līdz rezultātam. Ir reizes, kad pakalpojumu iespējams saņemt attālināti; ja nav iespējam atnākt uz bibliotēku, grāmatas var pasūtīt, izmantojot elektronisko katalogu. Reizēm Jūsu vietā uz bibliotēku var atnākt Jūsu radnieks, kaimiņš, lai paņemtu pasūtīto, ja zināt, ka bibliotēkas darba laikā nespēsiet. Lai pagarinātu lasīšanas laiku, var uzraks® e-pastu, piezvanīt, atsūtīt ziņu sociālajos tīklos, varbūt arī atsūtīt īsziņu. Būsim radoši, runāsim viens ar otra!

Paldies visiem, kas piedalījās aptaujā un izteica viedokli!

Priekuļu pagasta bibliotēkas vadītāja L. Zuimača

- Līgatnes pilsētas bibliotēka

Pārskata periodā **veikta lietotāju aptauja** par Līgatnes pilsētas bibliotēkas pakalpojumu kvalitāti un apmierinātību. Aptauju bija iespējams aizpildīt rakstiski un elektroniski. Rakstiski aizpildītas 13, bet elektroniski 9 anketas. Vairākums aptaujas dalībnieku bibliotēku apmeklē vairāk, kā 10 gadus, otrā vietā 2 -5 gadus. Vairākums respondentu bibliotēka asociējas ar grāmatu apmaiņas vietu un informācijas ieguves vietu. Gandrīz visās anketās lietotāji ir "Pilnīgi apmierināti" vai "Diezgan apmierināti" ar literatūras piedāvājumu, periodikas izdevumu piedāvājumu, interneta pieejamību, konsultāciju un apmācību IT jomā, lasītāju apkalpošanas kultūru, informācijas pieejamību bibliotēkā, izstādēm. Ieteikumos minēts, ka vēlētos bibliotēkā modernākus datorus, planšetes, laminēšanas pakalpojumu.

- Amatas novada Ieriķu bibliotēka

29. novembrī un 20. decembrī Ieriķu bibliotēkā notika divas **Papīra dizaina darbnīcas** kopā ar papīra dizaina entuziasti Santu Jansonī. Interese bija liela par dāvanu noformēšanu, gatavojoties Ziemassvētkiem. Organizējām otru dizaina darbnīcu..

- Vecpiebalgas novada Inešu pagasta bibliotēka

2019. gads bija brāļu Kaudzišu un "Mērnieku laiku" jubilejas gads. Lasot par brāļu ceļošanu kājām pa visu Eiropu, radās iecere apmeklēt "Kalna Kaibēnus" un to darīt – ejot kājām. Tā notika **pārgājiens pieaugušajiem "Gaisā smaržo pēc vasaras piedzīvojuma"**.

Mūsu novadniecei rakstniecei, teātra zinātniecei Lilijai Dzenei 2019. gada 25. jūlijā – 90. Viņa savā grāmatā par Maču dzimtu "Triju aktieru dzīves" raksta par savu bērnību un jaunību Inešu pusē tik izjusti, ka tapa uzvedums, kur šos fragmentus **jubilejas pasākumā lasīja mūsu novadnieces, aktrises Līga Liepiņa un Anna Putniņa.**

Par šo pasākumu var noklausīties radio raidījumā "Kultūras rondo" 2019. gada 6. augustā 11:33 (LR1)

- Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas pagasta bibliotēka

Bibliotēkas darbinieces, sadarbībā ar pašvaldību un VKKF atskaites gadā organizējās saviem iedzīvotājiem dažādus pasākumus – **radošās darbnīcas, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem (Armandu Puči, Eviju Gulbi, Andri Akmentiņu), angļu valodas (30 interesenti) un norvēģu valodas (6 interesenti) kursus.**

Bibliotēka atzīmējot savas pastāvēšanas 150 gadu jubileju, **izveidoja videostāstu par savas bibliotēkas vēsturi**, ko arī demonstrēja svinīgajā pasākumā.

- Amatas novada Ģikšu bibliotēka
 - ✓ Bibliotēkas vadītāja par labu darbu **saņēmusi Amatas novada apbalvojumu** „Gada lepnums par ieguldījumu sabiedrībā”.
 - ✓ Bibliotēkarei izveidojusies laba **sadarbība ar Melānijas Vanagas muzeju**, kas atrodas Amatas novadā.

Laikraksta „Amatas Vēstis” 2019.g.15.03. numurā publicēts raksts:

„Sarunas Ģikšu bibliotēkā turpinās”

Dace Lāce, Ģikšu bibliotēkas vadītāja sadarbojoties Melānijas Vanagas muzeja vadītājai Ingrīdai Lācei ar Ģikšu bibliotēkas vadītāju Daci Lāci. Otrā saruna

Sarunas notiek, veltīta dzimtu stāstiem.

Ingrīda Lāce sarunu ievadā iepazīstināja ar lielākajām dzimtām Amatas pagastā, to skaits tuvu diviem desmitiem. Daudzu dzimtu saknes stiepjas vairāku gadsimtu dziļumā. Tās ir Baumaņu, Jauniešu, Rudzišu, Ķipēnu, Venteru, Eglišu, Tinušu, Rubju, Bambu u.c. dzimtas.

Vairāku dzimtu pārstāvji ir padziļināti interesējušies un pētījuši savas dzimtas saknes.

Šoreiz tuvāk iepazīnāties ar Ķipēniem, Tinušiem, Apsīšiem.

Aiga Keņģe iepazīstināja ar savu dzim- taskoku, kuru pētījusi un veidojusi jau vairākus gadus. Viņas dzimtas mājas ir “Vec- maksnieki”, kurās padomju laikos dzīvojuši viņas vecvecāki Arnolds un Alma Apsīši. Savukārt senākajos dzimtas rakstos parādās citu pazīstamu Ģikšu dzimtu uzvārdi - Ķipēni, Jaunieši. Aiga arī parādīja bagātīgu dzimtas fotogrāfiju krājumu.

Ģikšos Ķipēnu dzimtai ir senas saknes. Dzimtas aktīva pētniece un apzinātāja Biruta Ķipēna šoreiz pastāstīja par ģikšenie- ku labā atmiņā palikušo Jāni Ķipēnu, kuru pagasta ļaudis sauca tikai par Dārznieku.

Dzintra Krieviņa projekta “Amatas pagasta mājas no senatnes līdz mūsdienām” ietvaros ir apkopojusi bagātīgu materiālu par Tinušu dzimtu un viņu dzimto māju “Kaikuņām”. Dace Lāce lasīja citātus no rakstītā - par dzimtas pārstāvi Jēkabu Vīlipu, par to, kā mājas izlaupītas 1948. gadā, un par to, kā dzimtā vienmēr tikuši svinēti Jāņi. Spodrite Rozīte aplūkoja Melānijas Vanagas pierakstīto par “Kaikuņu” māju apkārtni. Sarunās piedalījās Tinušu dzimtas pārstāvji.

- ✓ Bibliotēkas vadītāja regulāri **rīko interesentiem ekskursijas pa Amatas novada svētvietām.**

Laikrakstā „Amatas vēstis”, 2019.g.16.09.Nr.127 publicēts raksts:

„Pārgājiens pa Amatas upi”

Ģikšu bibliotēkare Dace Lāce, gide

Pārgājienā Ģikšu bibliotēkas vadītāja Dace Lāce aicināja doties aktīvo Ģikšu jauno paaudzi - bibliotēkas apmeklētājus, grāmatu lasītājus - Loretu, Paulu, Rūdolfu, Dāvi un Rihardu. Līdzī gāja arī Amatas kultūras centra darbiniece Lilita Ventere.

Izvēlējāmie laiku, kad Amatas upe ir staigājama, sekla. Gaisa temperatūra bija augsta, bet to nejutām, jo ūdens bija vēss. Nokļūšana pie upes nebija viegla. Ar katru gadu sakrīt arvien vairāk lielo, sauso koku. Rodas dabiskas šķēršļu joslas. Ejot līdz pilskalnam, apskatījām dažus interesantus akmeņus - Pēr-kona un Karaļa. Vārdi iedoti, šeit staigājot un akmeņus patīrot jau daudzus gadus. Bet nokļūstot līdz Amatai, tā mūs pārņēma savā varā - ūdens, akmeņi, lazdu rieksti. Upes līkumā tieši pretim pilskalnam uzgājām velnartku - ļoti indīgu augu. Lilita atcerējās fragmentu no filmas “Melānijas hronika”. Par laimi augam pat nepieskārāmies. Tad, lai ātrākie upes skrējēji neaizskrietu pārāk tālu, iegājām atkal mežā un apskatījām Āža muguru, kas atrodas pilskalnam pretī Amatas upes pretējā krastā, un brīnumaini saglabājušos kaļķu dedzinātavu. Bija jāizstaigā arī pilskalns. Bet visvairāk pārgājiena dalībniekiem patika

bradāt pa upi. Pa to jāiet uzmanīgi, jo akmeņi kustas un kājas slīd. Tāpat kājās jābūt pa ūdeni ejamiem apaviem. Tā ar slapijām

kājām, ejot atpakaļ un atkal pārvarot šķēršļu joslas, atgriezāties mājās.

- Amatas novada Zaubes bibliotēka
Bibliotēkas vadītājas sirdslieta ir novada pētniecība, bibliotēkā ir savākti ļoti daudzi materiāli par novadu, tā ļaudīm un vietām. Novadpētniecības stūrītī visa gada garumā mainās izstādes par novadu. Pati bibliotēkas vadītāja gatavo un **vada informatīvas novadpētniecības stundas skolēniem**, kā arī Zaubes viesiem **vada ekskursijas pa Zaubi**.
- Amatas novada Skujenes pagasta bibliotēka
 - ✓ Lai informētu pagasta iedzīvotājus par jaunāko bibliotēkā, bibliotēkas vadītāja ievieto šo **informāciju pagasta veikala datorā** – skārienjūtīgajā ekrānā to lasa visi veikala apmeklētāji.
 - ✓ Ēkā, kur atrodas bibliotēka, iekārtota telpa, ko sauc par „viedo ciemu”. Telpa aprīkota ar modernām tehnoloģijām iedzīvotāju lietošanai un bibliotēkas vadītāja **vada tajā datorapmācības senioriem**.
- Raunas novada Rozes bibliotēka
 - ✓ Par godu Valentīndienai februāra mēnesī **izlikusi „sarkano grāmatu izstādi”**, izliekot tajā grāmatas ar sarkaniem vākiem
 - ✓ Katru gadu **sveic čaklākos lasītājus, dāvinot tiem kalendārus**
- Cēsu novada Rīdzenes bibliotēka
 - ✓ Aizvadītajā gadā bibliotēkā veikts telpu kosmētiskais remonts (bibliotēka atrodas daudzdzīvokļu mājas 1. stāvā 4 – istabu dzīvoklī). **Vienā no telpām iekārtots iedzīvotāju apkalpošanas punkts**, kur noteiktās dienās un stundās pieņem sociālais darbinieks, bāriņtiesas darbinieks, pārvaldes vadītāja. Katru darba dienu 1 stundu dienā iedzīvotājiem iespēja saņemt arī pasta pakalpojumus. Pati bibliotēkas vadītāja pilda noteiktas pagasta pārvaldes iedzīvotāju apkalpošanas funkcijas, pieņemot iesniegumus, sniedzot konsultācijas, palīdzot nomaksāt nepieciešamos maksājumus, par ko saņem papildus atalgojumu no novada pašvaldības.

10.4. Problēmas un to risinājumi

Lai uzlabotu Cēsu CB tēlu, ir **nepieciešami reprezentācijas materiāli** – iestādi raksturojošs suvenīrs, ko dāvināt viesiem, sadarbības partneriem u.c. Cēsu CB interesēs ir izdomāt un pasūtīt izgatavošanai tādu reprezentācijas dāvanu, kas būtu oriģināla un tās saņēmējam ikdienā praktiski noderīga. Šīs ieceres īstenošanai nepieciešams kolektīvi vizualizēt idejas suvenīriem un atvēlēt finansējumu no pašvaldības piešķirtā budžeta bibliotēkai vai iekļaut bibliotēkas reprezentācijas materiālu izmaksu pozīciju nākamā gada budžetā.

Vēl viens būtisks faktors, kas labvēlīgi ietekmē sabiedrības priekšstatu par iestādi, ir **viuzuālā identitāte**. Cēsu CB jau vairakkārt pievērsusi uzmanību šim jautājumam, taču joprojām nav ieplānots termiņš un finansējums bibliotēkas vizuālās identitātes elementu izstrādei. Ieviešot vienotu afišu formātu kā bērnu, tā pieaugušo auditorijas sarīkojumu/izstāžu popularizēšanai, bibliotēkas interjeram pielāgotu toņu karti digitālajiem publicitātes materiāliem (afišām, darba laikiem, prezentācijām. u.c.), izmantojot konkrētus teksta fontus, logo variācijas u.c. nianses, tiktu rasts mūsdienīgs risinājums bibliotēkas tēla spodrināšanai. Šādas ieceres īstenošanai nepieciešams piesaistīt speciālistu, kurš ir lietpratīgs korporatīvās identitātes izstrādē.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

11.1 Sadarbība ar pašvaldībām

Kā katru gadu, CB turpinās laba sadarbība ar visām 8 reģiona novadu pašvaldībām. Cēsu novada pašvaldība nodrošina bibliotēkai finansējumu gan tās uzturēšanai, gan arī attīstībai. Ar reģiona pārējo 7 novadu pašvaldībām ik gadu pārslēdzam sadarbības līgumus par novadu līdzfinansējumu Cēsu CB kā reģiona galvenajai bibliotēkai par tās funkciju veikšanu reģiona bibliotēkās.

11.2. Citi sadarbības partneri

Bibliotēka 2019. gada vasarā akceptēja saņemto piedāvājumu no tiešsaistes mārketinga aģentūras “SkaitmeninēRinkodara” (Lietuva) – rīkojot literāras aktivitātes, balvu fondam izmantot konkrētu uzņēmumu piedāvātās preces, pretī nodrošinot šiem uzņēmumiem reklāmu.

Piemēram, dzejas konkursa “Spārnotās grāmatu muguriņu rīmes” balvu fondu nodrošināja kvalitatīva miega preču uzņēmums “Lonas”, turpretī bibliotēka savos tiešsaistes kanālos – tīmekļvietnē, sociālo mediju vietnēs Facebook un Draugiem.lv, pašvaldības tīmekļvietnē u.c. – informācijai par konkursa norisi pievienoja aktīvas saites uz šī uzņēmuma mājaslapu/interneta veikalu.

Informācija par dzejas konkursa norisi un tā atbalstītājiem bibliotēkas Facebook lapā.

Balvu fondā – 2 sarkani sēžammaisi (*pufi*) un 1 ortopēdisks ceļojumu spilvens.

Komunikācija ar mārketinga aģentūras “SkaitmeninēRinkodara” pārstāvi izvērtās ļoti veiksmīga un raita. Vienošanās par sadarbības nosacījumiem, tostarp balvu saņemšanu notika angļu valodā ar e-pasta starpniecību.

Šādu piedāvājumu 2019. gadā saņēmušas vairākas Latvijas reģionu galvenās bibliotēkas. Cēsu bibliotēka, veiksmīgi aizsākusi šo sadarbību, par tās norisi konsultēja arī Limbažu, Talsu un Gulbenes bibliotēku kolēģus.

Arī turpmāk, rīkojot aktivitātes, kurām nepieciešams balvu fonds, plānota sadarbība ar šo mārketinga aģentūru.

Protams, bibliotēkai joprojām laba sadarbība ar visām reģiona pašvaldības un izglītības iestāžu bibliotēkām, kā arī ar pilsētas iestādēm un organizācijām.

11.3. Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

2019. gadā Centrālā bibliotēka turpināja sadarbību ar Radvilišķu (Lietuva) pilsētas publisko bibliotēku.

Pavasārī Radvilišķu bibliotēkas kolēģi rīkoja kārtējo Starptautisku pasaku čempionātu, kurā piedalījās arī Cēsu CB.

Sīkāku aprakstu skatīt pārskatā par darbu ar bērniem!

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Cēsu CB sniedz metodisku un konsultatīvu palīdzību 8 Cēsu reģiona novadu – Cēsu, Amatas, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Vecpiebalgas novadu 28 publiskajām un 26 izglītības iestāžu bibliotēkām. Ar visām novadu pašvaldībām noslēgti sadarbības līgumi.

12.1. Semināri

2019. gadā organizēti pavisam **7** apmācību semināri Centrālajā bibliotēkā, no tiem **5** semināri pašvaldību publisko bibliotēku darbiniekiem un **2** semināri skolu bibliotēku darbiniekiem. Semināru jautājumu tēmas izvēlētas, vadoties pēc aktualitātēm bibliotekārājā darbā Latvijā kopumā, Cēsu reģionā atsevišķi, kā arī tīri praktiski jautājumi, kas ir noderīgi kā bibliotēku darbiniekiem, tā arī tālāk nododami bibliotēku apmeklētājiem.

Izskatītie jautājumi:

- 2018. gada Cēsu reģiona pašvaldību publisko bibliotēku darba rādītāji
- Analītiskā apraksta veidošana Novadpētniecības datubāzē
- Par gūto pieredzi Krievijas bibliotēkās – Pleskavā un Sanktpēterburgā
- Cēsu Centrālās bibliotēkas sadarbības piedāvājums skolām
- Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija
- Aktualitātes darbā ar BIS Alise
- Skolu bibliotēku statistika Latvijas digitālajā kultūras kartē par 2019. gadu
- Informācijas aizpildīšana Latvijas digitālajā kultūras kartē
- Problēmas un risinājumi BIS Alise
- Ziemeļvalstu literatūras nedēļas pasākumi
- Personas datu aizsardzība bibliotēkās
- Aktualitātes novadpētniecības darbā
- Latvijas Bibliotekāru biedrības aktualitātes
- Cēsu bibliotēkai - 100 "Pirmie 25 (1919- 1944)"
- Darbs ar bērniem 2018. gadā
- E – grāmatu bibliotēka
- BIS Alise modulis *Komplektēšana*
- Par LBB projektu "Latvijas bibliotekāru - pieaugušo izglītotāju profesionālo IKT kompetenču paaugstināšana"
- Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis – valsts, pilsoniskās un tiesiskās informācijas platforma"
- Pensiju sistēma Latvijā
- Bibliotēku novadpētniecības konferencē Jēkabpilī gūtā pieredze, atziņas, aktualitātes Mūsdienīgs bibliotēkas krājums
- Cēsu bibliotēkai – 100. Bibliotēku vēsture Cēsu pilsētas un Latvijas vēstures kontekstā. Videostāsts
- Jaunumi un izmaiņas Latvijas digitālajā kultūras kartē
- Par pašvaldību publisko bibliotēku akreditāciju
- BIS Alise jaunās versijas aktualitātes

30. maijā Cēsu Centrālajā bibliotēkā notika ikgadējais pašvaldību publisko bibliotēku darbinieku sezonas noslēguma **svētku seminārs**, kurā godinājām darba jubilārus un sveicām konkursa “**Manas bibliotēkas vēsture**” uzvarētājus. Klausījāmies Latvijas Nacionālās operas solista Guntara Ruņģa muzikālo sveicienu, ēdām svētku torti un fotografējāmies.

Reģiona bibliotēku darbinieki 2019. gada maijā nepilnā sastāvā

12.2. Pieredzes braucieni

1. Pa Cēsu reģionu

2019. gadā noslēdzās iepriekšējos gados iesāktais – **Cēsu CB organizētie pieredzes braucieni pagastu bibliotekāriem pa reģiona bibliotēkām, lai iepazītos ar kolēģu darbu.** Apmeklējām Pārgaujas novada Raiskuma, Straupes, Stalbes pagastu, Priekuļu novada Liepas pagasta, Cēsu novada Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkas. Bibliotēku vadītāji, sagaidot kolēģus, sagatavo prezentāciju par savu darbu, to demonstrē, atbild uz jautājumiem utt. Šie pieredzes braucieni ļoti patīk bibliotēku darbiniekiem, tiek gūtas vērtīgas profesionālās ierosmes, vēl vairāk iepazīti kolēģi un viņu darbs.

2. Uz Sanktpēterburgu un Pleskavu

2019. gadā 36 publisko un 8 skolu bibliotēku darbinieki devās pieredzes mācību braucienā uz Sanktpēterburgas un Pleskavas bibliotēkām Krievijā, kur apmeklējām Pleskavas pilsētas centrālo bibliotēku, Bērnu lasīšanas centru un S.A. Zolotava vārdā nosaukto bibliotēku “Avots”. Sanktpēterburgā apmeklējām Krievijas Nacionālo bibliotēku un Krievijas Zinātņu akadēmijas bibliotēku. Katrā bibliotēkā ir ko redzēt un profesionāli izvērtēt. Katrā ziņā – attīstības līmenis Krievijas bibliotēkās arī ir dažāds – ir bibliotēkas ar augstu, mūsdienīgu attīstības pakāpi – Pleskavas Bērnu lasīšanas centrs,

un ir tādas, kur, acīmredzot, finansiālu problēmu dēļ bibliotēkas vēl dzīvo pagājušajā gadsimtā, piemēram – Pleskavas pilsētas centrālā bibliotēka.

Reģiona bibliotēku darbinieki Sanktpēterburgā pie Krievijas Nacionālās bibliotēkas

12.3. Novadpētniecības konkurss

2019. gada 1. martā noslēdzās novadpētniecības kārtējais konkurss Cēsu reģiona 8 novadu publiskajām bibliotēkām - **Manas bibliotēkas vēsture**. Konkurss noritēja no 01.03.2018 līdz 01.03.2019.

Konkursa mērķis bija rosināt pašvaldību publisko bibliotēku darbiniekus padziļināti pievērst uzmanību bibliotēkas vēstures izpētei, apzināt krājumā esošos bibliotēkas vēstures materiālus un turpināt vākt, apkopot materiālus par bibliotēkas vēsturi. Par konkursa rezultātiem atskaites sadaļā **Nr. 8 - Novadpētniecības darbs**.

12.4. Konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Cēsu CB pārraudzībā ir 26 bijušā Cēsu reģiona 8 novadu izglītības iestāžu bibliotēkas. Skolu bibliotēku darbiniekiem 2019. gadā organizēti 2 semināri un bija aicināti piedalīties ikgadējā Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļas organizētajā **Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konferencē, kas šogad bija ar nosaukumu “Efektīvi komunikācijas līdzekļi un mūsdienīgas prezentācijas prasmes 21. gadsimta bibliotēkā”**. Skolu bibliotekāri tika aicināti piedalīties arī pieredzes mācību braucienā uz Pleskavas un Sanktpēterburgas bibliotēkām. Braucienā piedalījās 8 skolu bibliotekāri.

Skolu bibliotēku darbiniekiem Cēsu CB speciālisti sniedz profesionālās konsultācijas un tiek apmeklētas skolu bibliotēkas, lai uz vietas pārrunātu bibliotēkārā darba jautājumus, nepieciešamības gadījumā tiktos ar skolu vadību, veiktu krājuma inventarizācijas – pēc pieprasījuma un darbinieku maiņas gadījumā. Ik gadu skolu bibliotekāriem tiek sniegtas konsultācijas LDKK aizpildīšanā, darbā ar BIS Alise, par datu izguvi no BIS Ali-

se Statistikas. CB Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja iesaista skolu bibliotekārus darbā ar lasīšanas veicināšanas programmām bērniem un jauniešiem.

12.5. Sadarbība ar citām iestādēm

Joprojām veiksmīga sadarbība CB ir ar visu 8 novadu pašvaldībām, katru gadu tiek atjaunoti sadarbības līgumi par līdzfinansējumu CB sniegtajiem pakalpojumiem reģiona pašvaldību publiskajām un izglītības iestāžu bibliotēkām.

Turpinās sadarbība ar LNB Bērnu literatūras centru, koordinējot reģiona bibliotēku dalību bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas programmās.

Nav iedomājama bibliotēku darbinieku profesionālā pilnveide bez sadarbības ar LNB Bibliotēku attīstības centru, saņemot profesionālu informāciju un apmeklējot profesionālos seminārus.

Reģiona bibliotēku darbinieki mācās

Vairāki Cēsu reģiona bibliotēku darbinieki aizvadītajā gadā apmeklējuši maksas kursus Kompetenču attīstības centrā. Līgatnes novada Līgatnes pilsētas bibliotēkas vadītāja un Raunas novada Rozes bibliotēkas vadītāja joprojām turpina mācības LNB Kompetenču attīstības centrā ESF projekta *Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide* 960 h kursos *Bibliotēku zinības*. 2019. gada rudenī **4 praktikan-tes** no LNB Kompetenču attīstības centra organizētiem ESF projekta *Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide* kursiem *Bibliotēku zinības* bija praksē Cēsu Centrālajā bibliotēkā. Prakses laikā visas praktikantes strādāja CB visās nodaļās, apgūstot visus darba procesus, iepazinās ar visiem bibliotēku normatīvajiem dokumentiem, vairākas dienas strādāja arī pilsētas izglītības iestāžu bibliotēkās. Gan CB darbinieki, gan praktikantes bija ļoti apmierinātas ar šo darbu.

Pārējie **51** reģiona publisko bibliotēku darbinieki papildinājuši savas profesionālās zināšanas dažādos piedāvātajos dažādu līmeņu semināros unursos pēc vajadzības. Visas bibliotēku darbinieku mācības apmaksā Cēsu reģiona novadu pašvaldības.

2020. gada viena no prioritātēm būs kopdarbībā ar Cēsu novada pašvaldību strādāt pie vīzijas – Bibliotēkas Cēsu aprīņķī, to piederība, statuss utt. Darbs jau ir sācies.

Cēsu CB darbinieki 2019. gada rudenī

Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore
2020. gada 25. februārī

NATĀLIJA KRAMA